

LIETUVOS DALYVAVIMAS

ES PROGRAMOJE

„KULTŪRA 2007 – 2013“

TURINYS

- 5 ■ Įžanga
- 7 ■ Europos Sąjungos programa „Kultūra 2007–2013“
- 11 ■ Lietuvos dalyvavimas: faktai, kontekstas, tendencijos
- 17 ■ Projektų, kuriuose dalyvavo Lietuvos kultūros operatoriai, sąrašas
 - 19 ■ Kauno bienalė Textile’07
 - 21 ■ Keðja. Šiaurės Europos šokio susitikimai
 - 23 ■ Migruojančios meno akademijos
 - 25 ■ Laikinos erdvės – turizmo sindromas
 - 27 ■ Commedia. Inferno, Purgatorio, Paradiso
 - 29 ■ Literatūra be sienų
 - 31 ■ Rediscover. Išsklaidyto turinio sujungimas: virtualus įvertinimas ir rekonstrukcija
 - 33 ■ Šiuolaikinis lėlių muziejus peržengia skirtingų kultūrų ribas
 - 35 ■ Skrajojantis festivalis – šeima ir vaikai šiuolaikinėje Europoje
 - 37 ■ „Réseau Varèse“ – Europos naujosios muzikos tinklas
 - 39 ■ Šventovė
 - 41 ■ Read Me Live – Promotion of Reading Culture through Live Literature
 - 43 ■ Nematomos praeities atgaivinimas
 - 45 ■ Archaeolandscapes Europe
 - 47 ■ Kauno bienalė Textile’11: Rewind-Play-Forward
 - 49 ■ DNA Development of New Art, Continuum 2011–2013
 - 51 ■ Experiment and Excellence
 - 53 ■ Survival Kit. Art Linking Society, Knowledge and Activism
 - 55 ■ United States of Europe – a Travelling Exhibition About European Identity and Diversity
 - 57 ■ Myths and Beliefs About the Beginning and the End of the World. And Beyond
 - 59 ■ Mėnuo Juodaragis
 - 61 ■ Europos literatūros naktys
 - 63 ■ Technoekologijos. Kitoks požiūris į kultūrinį, socialinį ir ekologinį tvarumą
 - 65 ■ Nauja muzika: naujos auditorijos
 - 67 ■ Au delà de l'exposition: nouvelles interfaces pour l'art contemporain en Europe
 - 69 ■ Nauja grupė
 - 71 ■ Meno ir kultūros kūrėjų miestų tinklas „CreArt“
 - 73 ■ Keðja 2012–2015
 - 75 ■ Migruojančios meno akademijos. DISPLACE
 - 77 ■ Retreating Ahead: Artistic and Curatorial Speculations
 - 79 ■ Europos perspektyvos
 - 81 ■ Frontiers in Retreat
- 83 ■ Literatūros vertimų projektai
- 133 ■ Kultūros operatorių patirtys

IŠLEIDO

Tarptautinių kultūros programų centro Kultūros kontaktų biuras
Z. Sierakausko g. 15, LT-03105 Vilnius
www.kultura2007.lt

SPAUSDINO

Spaustuvė
KOPA
www.kopa.lt

PARĖMĖ

Šį leidinį iš dalies finansuoja Europos Komisija. Jis atspindi tik leidėjų požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už jame pateikiamos informacijos naudojimą.

SUDARYTOJOS: Rimantė Daugėlaitė, Eglė Deltuvaitė, Agnė Kažimėkaitė

REDAKTORĖ: Edita Birulienė

DIZAINAS: Gytis Skudžinskas

VIRŠELIŲ NUOTRAUKŲ AUTORIAI: Remis Ščerbauskas, Per Victor

UŽ BENDRADARBIAVIMĄ RENGIANČIŲ LEIDINIŲ DĖKOJAME: Justinai Baliūnaitei, Vladui Braziūnui, Zitai Bružaitėi, Olegui Darčanovui, Julijai Fominai, Mindaugui Gapševičiui, Godai Giedraitytei, Lolitai Jablonskienei, Justei Janulytei, Virginijai Januškevičiūtei, Romui Jarockiui, Sigitui Klībavičiui, Valentinui Klimašauskui, Ugniiui Liogei, Vytautui Michelkevičiui, Kornelijui Plateliui, Kotrynai Prancūnaitei, Inai Pukelytei, Donatui Stankevičiui, Jolitai Steponaitienei, Gediminui Urbonui, Eglei Vitkauskaitei, Virginijai Vitkienei, Arvydai Žalpiui, Viltautėi Žemelytei, Audrai Žukaitytei.

ISBN 978-609-8015-42-3

ĮŽANGA

Praėjo jau dvylika metų, kai Lietuva prisijungė prie pagrindinės Europos Sąjungos programos, skirtos kultūrai. Trumpas laikotarpis, bet tikriausiai vienas reikšmingiausių mūsų šalies kultūros sklaidos užsienyje ir kultūrinio bendradarbiavimo su Europa istorijoje. Ir programa „Kultūra 2000“, ir „Kultūra 2007–2013“, ir „Kūrybiška Europa“, veikiančia 2014–2020 metais, siekiama plėsti vieningą Europos kultūrinę erdvę, grindžiamą bendru kultūros paveldu.

Pagal šias programas finansuojamiems ambicingiems, stambiems, daugybę skirtingų šalių vienijantiems projektams reikia profesionalaus ir atsakingo požiūrio į kultūrą, jos įtaką Europos ir pasaulio visuomenei, taip pat – į kultūros lauką formuojančius išorinius ir vidinius veiksnius. Sykiu šios programos suteikia išskirtinę galimybę dalytis patirtimi su visa Europa (ir ne tik) bei įgyvendinti idėjas, kurios be finansinio ES indėlio tikriausiai neliktų idėjos. Iš tiesų programos „Kultūra“ vardas tapo aukštos kokybės ir vertės ženklu, kuriančiu joje dalyvavusių kūrėjų bei kultūros ir meno organizacijų bendrumo jausmą.

Šiame leidinyje supažindinama su Lietuvos kultūros sektoriaus dalyvavimo programoje „Kultūra 2007–2013“ septynerių metų patirtimi, pateikiami duomenys, leidžiantys save suvokti platesniame Europos kontekste ir per asmenines patirtis, kurios, tikimės, bus vertingos ne tik jas patyrusiesiems, bet ir apie jas skaitysiantiems.

Džiaugdamiesi, kad Lietuva vis labiau įsitraukia į Europos ir pasaulio kultūros procesus, organizacijų bendradarbiavimu, menininkų ir kultūros darbuotojų mobilumu, literatūros vertimais, tikimės ir linkime, kad 2014 m. startuosianti programa „Kūrybiška Europa“ bus aktuali ir naudinga mums visiems.

EGLĖ DELTUVAITĖ ir RIMANTĖ DAUGĖLAITĖ
 www.kultura2007.lt

Europos Sąjungos programa

KULTŪRA 2007–2013

Programa „Kultūra 2007–2013“ yra viena pagrindinių ES paramos kultūrai priemonių, skirtų kultūriniam bendradarbiavimui skatinti. Ši programa suteikia galimybę gauti paramą veiklai visose kultūros srityse ir visų kategorijų kultūros operatoriams, siekiantiems plėtoti partnerystę Europoje, prisidėti kuriant bendrą kultūrinę ir pilietinę erdvę.

PROGRAMOS TRUKMĖ

2007–2013 m.

PROGRAMOS BIUDŽETAS

400 mln. eurų (7 metams)

PROGRAMOS „KULTŪRA 2007–2013“ TIKSLAI

- skatinti kultūros darbuotojų mobilumą;
- skatinti tarpvalstybinę meno ir kultūros darbų, kūrinių sklaidą;
- remti kultūrų dialogą.

PAREIŠKĖJAI

Juridiniai asmenys, privačios ir viešos įstaigos

PROGRAMOS „KULTŪRA 2007–2013“ KRYPTYS

1. Dotacija kultūros projektams:

- 1.1. Daugiamečio bendradarbiavimo projektai;
- 1.2.1. Bendradarbiavimo projektai;
- 1.2.2. Literatūros vertimo projektai;
- 1.3.5. Bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis projektai;
- 1.3.6. Dotacija Europos kultūros festivaliams.

2. Dotacija organizacijoms, veikiančioms kultūros srityje Europos lygmeniu.

3. Dotacija tiriamiesiems darbams, informacijai rinkti ir platinti bei kultūrinio bendradarbiavimo projektų poveikiui didinti.

PROGRAMOJE DALYVAUJANČIOS ŠALYS

28 ES valstybės narės: Airija, Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija, Vokietija.

Šalys kandidatės į ES: Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Juodkalnija, Makedonija, Serbija, Turkija.

Europos ekonominės erdvės šalys: Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija.

PROJEKTŲ VERTINIMO KRITERIJAI

- Europos pridėtinė vertė;
- Veiklos tinkamumas, atsižvelgiant į konkrečius programos tikslus;
- Siūlomos veiklos planavimas ir įgyvendinimas siekiant aukščiausios kokybės koordinatoriaus ir bendraorganizatorių partnerystės;
- Veiklos rezultatai, atitinkantys programos tikslus;
- Siūlomos veiklos rezultatų tinkama sklaida ir viešinimas;
- Projekto kuriamas ilgalaikis poveikis, t. y. ilgaamžiškumas.

PROGRAMĄ ĮGYVENDINA

- Europos Komisijos Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas, http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm;
- Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji agentūra, http://eacea.ec.europa.eu/culture/index_en.php;
- Koordinatorius Lietuvoje – Tarptautinių kultūros programų centro **Kultūros kontaktų biuras**, www.kultura2007.lt.

Europos Komisijos parengtą programos vadovą ir kiekvienos krypties paraiškų teikėjų gidą rasite oficialioje svetainėje http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm.

PROGRAMOS ATEITIS

Nuo 2014 m. įsigalios nauja ES programa „Kūrybiška Europa 2014–2020“, kuria sujungiamos programos „Kultūra 2007–2013“, „Media 2007“ ir „Media Mundus“.

Bendrieji programos tikslai:

- Saugoti ir puoselėti Europos kultūrų ir kalbų įvairovę;
- Didinti sektoriaus konkurencingumą.

Konkretūs tikslai:

- Didinti Europos kultūros ir kūrybos sektorių **pajėgumus veikti tarptautiniu mastu**, taip pat stiprinti šių sektorių veiklos vykdytojų ryšius ir tinklus;

- Skatinti tarptautinę **kūrinių sklaidą** ir **veiklos vykdytojų mobilumą** bei **plėtoti auditorijos** formavimo veiklą Europoje ir už jos ribų;
- Didinti finansinius kultūros ir kūrybos **sektorių pajėgumus**;
- Remti tarptautinį **politinį bendradarbiavimą**, kad būtų skatinama politikos plėtra, inovacijos, auditorijos formavimas ir nauji verslo modeliai.

Lietuvos dalyvavimas:

FAKTAI, KONTEKSTAS, TENDENCIJOS

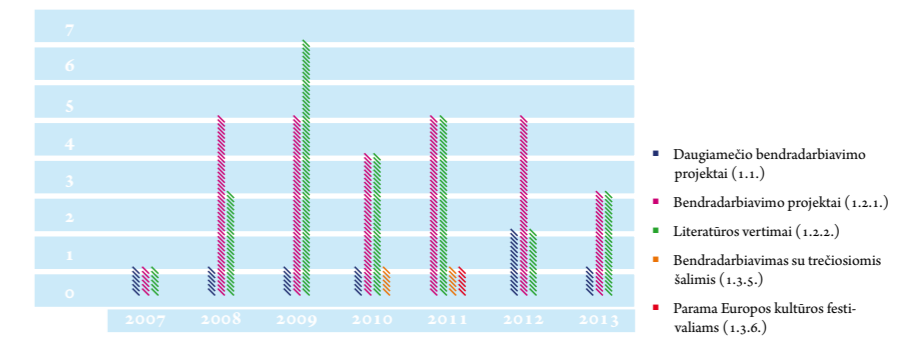
Europos Sąjungos programa „Kultūra 2007–2013“ – tai antroji kultūros rėmimo programos laida, kurioje dalyvauja Lietuva. Visateise programos dalyve šalis tapo 2001-aisiais ir jau per pirmuosius šešerius metus Lietuvos organizacijos prisidėjo prie 69 kultūrinio bendradarbiavimo projektų bei gavo finansavimą 26 vertimų projektams.

Pagal programą „Kultūra 2007–2013“ Lietuvos kultūros operatoriai dalyvavo trisdešimt septyniuose bendradarbiavimo projektuose, parama buvo suteikta vienam Europos kultūros festivaliui ir vienuolikai leidyklų, rengusių grožinės literatūros kūrinių vertimus į lietuvių kalbą. Organizatorių arba partnerių teisėmis Lietuvos kultūros organizacijos per metus vidutiniškai dalyvavo penkiuose projektuose.

Dvidešimt aštuoni projektai, parengti kartu su partneriais iš visos Europos, pelnė paramą pagal programos „Kultūra 2007–2013“ bendradarbiavimo projektų kryptį 1.2.1. Septyni projektai įvertinti daugiamečio bendradarbiavimo srityje (kryptis 1.1.), du projektai pelnė paramą kultūrinei veiklai pagal programos numatytą bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis kryptį (1.3.5.). Paramą Europos kultūros festivaliams (1.3.6.) pelnė vienas festivalis iš Lietuvos – „Mėnuo Juodaragis“, o leidybos srityje per septynerius programos gyvavimo metus Lietuvos leidyklos įgyvendino dvidešimt penkis literatūros vertimų projektus. Iš viso bendradarbiavimo projektams, prie kurių prisidėjo Lietuvos kultūros organizacijos, buvo skirta 18 674 538 eurų parama. Festivalis „Mėnuo Juodaragis“ paremtas 30 000 eurų, o grožinės literatūros kūrinius vertusios leidyklos panaudojo 595 585,55 euro.

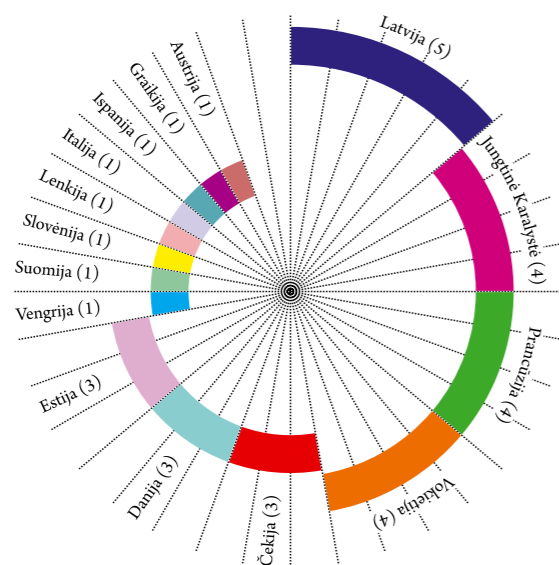
¹ Su literatūros vertimų ir paramos Europos kultūros festivaliams projektais.

1-oji diagrama. Lietuvos dalyvavimas programoje (2007–2013 m., paramą pelnusių projektų skaičius per metus)¹.

Organizatorių teisėmis Lietuva programoje „Kultūra 2007–2013“ dalyvavo tris kartus – 2007-aisiais ir 2011-aisiais Kauno dailininkų paramos fondui rengiant Kauno meno bienales „Textile’07“ ir „Textile’11: Rewind-Play-Forward“ bei Vilniaus dailės akademijai koordinuojant projektą „Migrating Art Academies. Displace“. Pažvelgus į programoje dalyvavusių Lietuvos organizacijų kultūrinių kontaktų žemėlapi matyti, kad lietuvių operatoriai į kuruojamus projektus kvietė ištraukti organizacijas iš Baltijos šalių, aktyviausių programos lyderių – Italijos, Vokietijos, Didžiosios Britanijos, taip pat Portugalijos. Tuo tarpu į Lietuvos kultūros operatorius besikreipusių šalių geografinis laukas daug platesnis.

2-oji diagrama. Lietuvos dalyvavimas kitų šalių organizatorių projektuose (2007–2013 m., organizatorių šalys)².

Igyvendinant programą „Kultūra 2007–2013“ aktyviausiai kultūrinis bendradarbiavimas vyko su Baltijos šalimis, Jungtine Karalyste, programoje lyderiaujančiomis Vokietija ir Prancūzija. Itin aktyviai dėl paramos grožinės literatūros kūrinių vertimams iš vienos Europos kalbos į

kitą konkuravo ir Lietuvos leidyklos. Programoje dalyvavo vienuolika leidyklų: „Apostrofa“, „Baltos lankos“, „Garnelis“, „Gimtas žodis“, „Kitos knygos“, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, „Mintis“, „Niekio rimto“, „Tyto Alba“, „Vaga“, „Versus aureus“. Įgyvendinant projektus parengti šimtas šešiolikos grožinės literatūros kūrinių vertimai į lietuvių kalbą. Didžioji dalis šių knygų jau prieinamos Lietuvos skaitytojams, likusias planuojama išleisti artimiausiu metu.

Apžvelgus projektų, kuriuose dalyvavo Lietuvos operatoriai, menines kryptis matyti, jog, kaip ir ankstesnėje programoje „Kultūra 2000“, taip ir šioje daugiausia dėmesio skirta scenos menams – šiuolaikinio šokio, muzikos, teatro kūrybinei erdvei plėtoti. Penki šios srities projektai buvo skirti teatro scenai, keturi – šiuolaikinio šokio, trys profesionaliosios muzikinės kultūros sklaidai. Bene aktyviausiai šioje srityje reikėsi Klaipėdos menininkų šiuolaikinio šokio grupė „Žuvies akis“, didžiuosius sostinės festivalius kuruojantys „Vilniaus festivaliai“ ir Kauno valstybinis lėlių teatras, kaip vieni iš organizatorių, programos remtuose projektuose dalyvavę po du kartus. Lietuvių organizacijos taip pat aktyviai dalyvavo vizualinių menų projektuose – kuravo parodas, tarptautines meno dirbtuves, keliaujančias rezidencijas, seminarus ir kitas menines praktikas. Su Europos kultūriniais partneriais čia itin aktyviai bendradarbiavo šiuolaikinio meno centras – kaip vienas parodų organizatorių, dalyvavusių net keturiuose projektuose. Svarbų indėlį rengiant programos remiamus vizualiųjų menų projektus įnešė ir Kauno dailininkų paramos fondas, jo rengiama Kauno tekstilės bienalė, sulaukusi pripažinimo Europoje, programos „Kultūra 2007–2013“ paramą pelnė net du kartus.

Palyginti su Lietuvos dalyvavimo programoje „Kultūra 2000“ rezultatais, gana stipriai išaugo paramą gavusių tarpdalykinių projektų skaičius. Šiai sričiai tarp Lietuvos operatorių atstovavo ir Kauno valstybinis lėlių muziejus, nagrinėjęs teatro ir muziejaus ryšius, organizacija „Dvimiesčio kulka“, meniškai interpretavusi *šventovės* fenomeną, Nidos meno kolonija (Vilniaus dailės akademija) bei VšĮ „Jutempus“, sutelkę įvairių sričių menininkų dėmesį į kultūrinį, socialinį ir ekologinį tvarumą. Nemažai lietuvių operatorių įgyvendintų projektų – edukacinio pobūdžio: daug dėmesio buvo skiriama ne tik jaunųjų menininkų tobulėjimui, bet ir ieškoma glaudesnio visuomenės ir šiuolaikinio meno santykio, tobulinama meninio švietimo sistema. Šioje srityje daug nuveikė Vilniaus dailės akademija, 2008-aisiais kaip viena iš organizatorių dalyvavusi projekte „Migruojančios meno akademijos“ ir nuo 2013-ųjų pradėjusi kuruoti šį projektą.

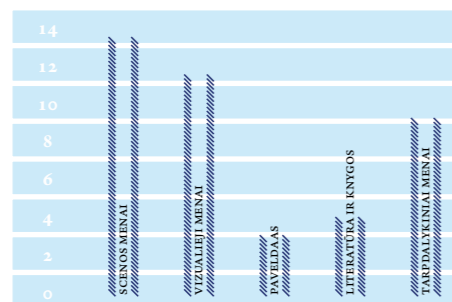
Literatūros ir knygų projektuose Lietuva dalyvavo penkis kartus. Šiuo kultūriniu bendradarbiavimu daugiausia buvo siekiama padėti pagrindą regioniniam ir tarptautiniam bendradar-

² Daugiamečio bendradarbiavimo, bendradarbiavimo, bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis projektai.

³ Daugiamečio bendradarbiavimo, bendradarbiavimo, bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis projektai.

biavimui, kurti ir plėtoti Europos literatūros propagavimo erdvę. Bendradarbiaujant kultūrinio paveldo srityje dalyvavo mažiausiai lietuvių operatorių, tačiau programos paramą pelnę projektai pasižymėjo kompleksiskumu, gyvais mokslo ir meno saitais, aktyviai naudotos pažangios technologijos skaitmenizuojant kultūrinį ir gamtos paveldą.

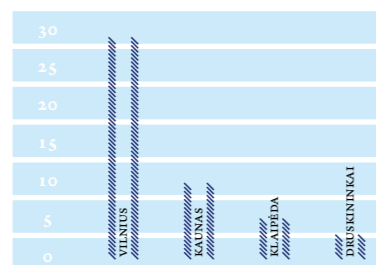
3-ioji diagrama. Lietuvos dalyvavimas pagal kultūros sritis (2007–2013 m., projektų skaičius)³.

Vertinant Lietuvos dalyvavimo programoje „Kultūra 2007–2013“ regioninį pasiskirstymą matyti, jog didžiąją dalį kultūrinio bendradarbiavimo projektų įgyvendino Vilniuje įsikūrusios organizacijos – iš viso dalyvavo 26 organizacijos. Kultūros operatoriai iš Kauno programoje dalyvavo devynis kartus, Klaipėdos kultūros operatoriai – tris.

⁴ Daugiamečio bendradarbiavimo, bendradarbiavimo, bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis projektai.

4-oji diagrama. Lietuvos dalyvavimas pagal šalies miestus (2007–2013 m., organizacijų skaičius)⁴.

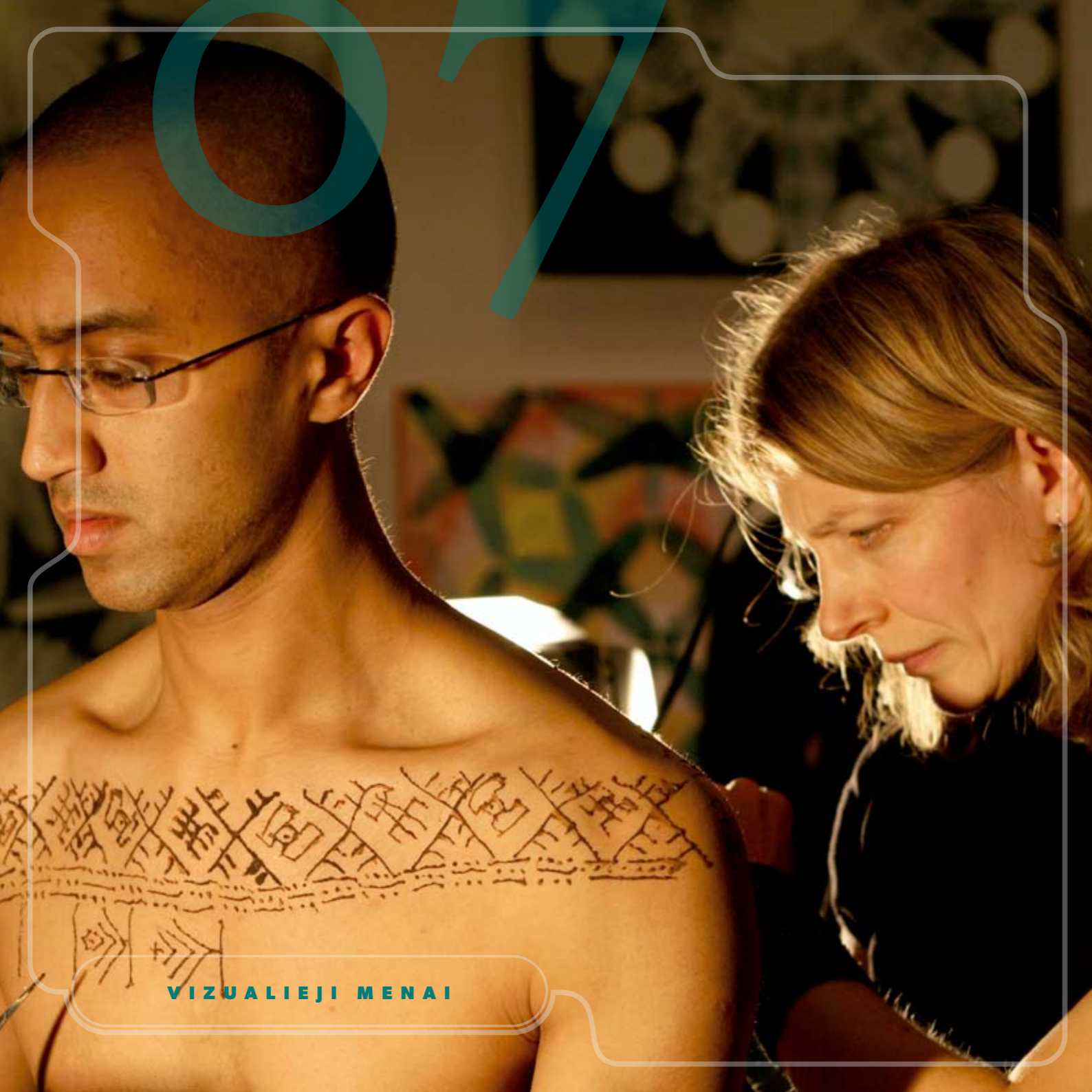
Lietuvos kultūros operatoriai pagal programą „Kultūra 2007–2013“ inicijavo tris projektus ir nors Latvija ir Estija organizatorių teisėmis vykdė kiek daugiau projektų (Latvija – dešimt, Esti-

ja – devynis), Lietuva kuravo jų tiek pat kaip Serbija ir Turkija ir aplenkė Islandiją, Makedoniją bei Maltą. Programoje aktyviai dalyvavo Lietuvos leidybos sektoriaus atstovai: 2012 metais Lietuvos leidyklos pateikė 28 siūlomų versti knygų projektų paraiškas ir po Švedijos užėmė antrąją vietą tarp aktyviausių programos dalyvių, o 2011-aisiais buvo pateiktos 34 literatūros vertimų paraiškos, ir Lietuva pagal siūlomų versti knygų skaičių išsiveržė į pirmąją vietą tarp užsienio leidyklų.

PROJEKTŲ,

KURIOSE DALYVAVO LIETUVOS KULTŪROS OPERATORIAI

, SĄRAŠAS

VIZUALIEJI MENAI

Kauno bienalė

TEXTILE '07

ORGANIZATORIUS

Kauno dailininkų paramos fondas (LT)

BENDRAORGANIZATORIAI

„Arte&Arte“ (IT), „CityArts“ (IE)

TRUKMĖ

2007–2008 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Kauno meno bienalė „Textile'07“ suteikė galimybę menininkams debiutuoti, įgyvendinti novatoriškas idėjas, bendradarbiauti su žiūrovais, per kūrybines veiklas skatinti bendruomeniškumą, rengti tarpdisciplinines meno ir mokslo praktikas, skatinti tarptautines ir tarpkontinentines partnerystes bei kurti diskursyvosios tekstilės kultūrą. Bienalę sudarė tarptautinės parodos, edukacinės ir tyrimų programos, paskaitos, susitikimai, diskusijos.

TIKSLAI

Populiarinti ir plėtoti šiuolaikinį tekstilės meną.

REZULTATAI

2007 metų parodų programą sudarė konkursinė tiriama paroda (menininkai atrinkti tekstilės meno konteksto tyrimo būdu), buvo pristatytos trys meno kolekcijos – Brazilijos, Pietų Afrikos Respublikos ir Jungtinės Karalystės, kuriomis atskleistas problemiškas požiūris į tekstilę. Tarptautinė studentų paroda, edukacinės veiklos, debatai, susitikimai su menininkais, radijo transliacijos, diskusijos internete ir viešos paskaitos užtikrino meno idėjų sklaidą tarptautiniu mastu.

ESKIRTA PARAMA

55 680 eurų

KONTAKTAI

Virginija Vitkienė – info@kaunas.biennale.lt, www.biennale.lt

K E Ą J A

Šiaurės Europos šokio susitikimai

ORGANIZATORIUS

„Dansens Hus“ (DK)

BENDRAORGANIZATORIAI

Lietuvos šokio informacijos centras (LT), Suomijos šokio informacijos centras (FI), Šokio meno centras (NO), „Moderna Dansteatern“ (SE), Islandijos šokio draugija (IS)

TRUKMĖ

2008–2010 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Islandišku žodžiu *keđja*, reiškiančiu „grandinė“, pavadintą projektą inicijavo šešios šokio organizacijos, siekiančios rengti Šiaurės Europos šokio susitikimus. Per juos aplankyti dalyvaujančių šalių tarptautiniai šokio festivaliai, kiekviename iš jų aptartas svarbios šios meno rūšies problemos. Projekto pavadinimui pasitelktas islandiškas žodis, suprantamas visomis Šiaurės šalių kalbomis, išreiškė pagrindinį siekį – sustiprinti egzistuojančius ir skatinti naujus Šiaurės ir Baltijos šalių šokio organizacijų ir meno kūrėjų ryšius.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta sukurti naujus šiuolaikinį šokį šiose šalyse vienijančius tinklus bei sustiprinti jau egzistuojančius.

REZULTATAI

Per trejus metus buvo surengti septyni susitikimai, kuriuose nagrinėtos įvairios temos. Juose dalyvavo 500 šokėjų, 300 dėstytojų, 300 administratorių. 2008 metų gegužės 9–12 dienomis per tarptautinį šiuolaikinio šokio festivalį „Naujas Baltijos šokis'08“ įvyko Šiaurės ir Baltijos šalių šokio susitikimas „Keđja“, kurį surengė Lietuvos šokio informacijos centras, nacionalinė programa „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ ir „Menų spaustuvė“. Susitikime dalyvavo 120 šokio profesionalų ir vadybininkų iš visų Šiaurės ir Baltijos šalių, taip pat Serbijos bei Rusijos.

ESKIRTA PARAMA

600 000 eurų

KONTAKTAI

Auksė Baniėnė – info@dance.lt, www.dance.lt, www.keđja.net

MIGRUOJANČIOS MENO AKADEMIJOS

ORGANIZATORIUS

„Ecole Europeene superieure de l’image“ (FR)

BENDRAORGANIZATORIAI

Vilniaus dailės akademija (LT), Kelno aukštoji medijų meno mokykla (DE)

TRUKMĖ

2008–2010 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projektą „Migruojančios meno akademijos“ („Migrating Art Academies“) įkvėpė politiniai ir technologiniai pastarojo dešimtmečio pokyčiai ir jų įtaka mokymosi sampratai. Anksčiau švietimas buvo labai formalus ir daugiausia specialybės žinių žmonės įgydavo mokymo įstaigose. Tačiau šiandien, kad įgytum žinių, nebūtina sėdėti paskaitoje – informacija nevaržomai liejasi fiziniame ir virtualioje erdvėse. Taigi pagal visus požymius meno akademija, kaip ir kitos mokslo įstaigos, iš apibrėžtos vietos tapo erdvėje pasklidusia, kitaip tariant, migruojančia akademija.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta išbandyti būdus, kuriais meno akademijos galėtų prisitaikyti prie naujos realybės. Bandymams skirtos penkios projekto veiklos – penkios laboratorijos.

REZULTATAI

Pirmoji laboratorija, pavadinta „Režimas“, 2008 m. lapkritį vyko Berlyno viešojoje galerijoje. 14 studentų iš Vokietijos, Prancūzijos ir Lietuvos savaitę kartu gyveno, kūrė, klausėsi garsių menininkų ir mokslininkų paskaitų, dalyvavo seminaruose apie „migracijos“ sąvoką mene ir moksle. Paskui buvo surengtos trys „Klajokliško gyvenimo“ laboratorijos. Projektą baigė konferencija ir studentų darbų paroda, surengtos 2010 m. spalį Berlyne. Išleista knyga „Migrating: Art: Academies“, kurioje apžvelgta projekto eiga: pristatyti studentų darbai, išspausdinti analitiniai straipsniai apie migraciją ir meno akademijų dabartį bei ateitį.

ES SKIRTA PARAMA

199 543 eurais (49,99 proc.)

KONTAKTAI

Mindaugas Gapševičius – info@migaa.eu, www.vda.lt, www.migaa.eu

TARPDALYKINIAI MENAI

LAIKINOS ERDVĖS —

turizmo sindromas

ORGANIZATORIUS

„Uqbar-Gesellschaft für Repräsentationsforschung e.V.“ (DE)

BENDRAORGANIZATORIAI

„Meno parkas“ (LT), „Bezirksamt Friedrichshain-Kreuzberg“, „Kunstraum“ (DE), Tarptautinis šiuolaikinio meno informacijos centras (RO), „Euro-Mediterranean Arts O.N.L.U.S.“ (IT)

TRUKMĖ

2009–2010 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„Laikinos erdvės – turizmo sindromas“ – tai tarpdalykinis projektas, kurį įgyvendinant ieškota tokių reiškinių kaip šiuolaikinis turizmas, laikinasis mobilumas ir migracija bendrumų ir skirtumų. Projekto dalyviai tyrinėjo naują erdvės ir tapatybės suvokimą, nulemtą nuolatinio prekių ir žmonių judėjimo, imigracijos ir jos politikos įvairiose šalyse. Projekto šalyse partnerėse (Italijoje, Rumunijoje, Lietuvoje ir Vokietijoje) vykdytos įvairios veiklos: rengti moksliniai straipsniai, dirbtuvės, seminarai, konferencijos ir meno parodos, diskusijos, pristatymai, filmų peržiūros, sudaryta speciali filmų programa. Menininkams skirtos 4 rezidencijų stipendijos ir 6 stipendijos kūrybai.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta paraginti visuomenę kritiškiau vertinti naująją migracijos paradigmą.

REZULTATAI

Penkiose projekto parodose buvo eksponuoti 37 menininkų iš 22 valstybių darbai. Vienu pagrindinių projekto įvykių tapo „Turizmo sindromo“ vasaros stovykla, kurią projekto partnerė galerija „Meno parkas“ surengė Palangoje. Stovykloje į tris grupes buvo suskirstyti 48 dalyviai iš 13 šalių, atrinkti įvertinus 152 paraiškas. Geriausi stovykloje sukurti darbai pristatyti baigiamojoje projekto „Laikinos erdvės – turizmo sindromas“ parodoje Berlyne.

ESKIRTA PARAMA

98 162 eurai (49,94 proc.)

KONTAKTAI

Arvydas Žalpys – lds@kaunas.omnitel.net, www.menoparkas.lt, www.transientspaces.org

COMEDIA.

Inferno, Purgatorio, Paradiso

ORGANIZATORIUS

„Associazione Raffaello Sanzio“ (IT)

BENDRAORGANIZATORIAI

„Vilniaus festivaliai“ (LT), „Association de gestion du festival d'Avignon“ (FR), „Desingel“ (BE), „Cankarjev Dom“, Liublianos kultūros ir kongresų centras (SI), „Barbican“ centras (UK)

TRUKMĖ

2008–2009 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Teatro projektas rėmėsi vienu fundamentaliausių Europos literatūros tekstų – Dante's „Dieviškąja komedija“. Projektui vadovavo vienas garsiausių šiuolaikinio teatro režisierių Romeo Castellucci, spektaklius kūrė jo vadovaujama teatro trupė „Societas Raffaello Sanzio“. Projektas įgyvendintas dalyvaujant 13 partnerių ir koproduserių iš įvairių šalių. Spektakliai pristatyti 6 Europos šalyse.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta per vienuolika mėnesių be jokių lingvistinių, etninių, kultūrinių ar socialinių skirtumų viena bendra kalba perteikti fundamentalų literatūrinio Europos paveldo kūrinių 6-ųjų Europos šalių gyventojams.

REZULTATAI

Projekto metu buvo surengta 19 spektaklio pastatymų, tarptautinis simpoziumas, žymių teatro specialistų pamokos, susitikimai Prancūzijoje, Italijoje, Lietuvoje, Slovėnijoje, Didžiojoje Britanijoje ir Belgijoje. Projekte dalyvavo daugiau nei 40 tūkstančių žmonių (dalyviai, žiūrovai, lankytojai).

ES SKIRTA PARAMA

180 015 eurų (22,99 proc.)

KONTAKTAI

Audra Žukaitytė – audra@okt.lt, www.vilniusfestivals.lt

LITERATŪRA BE SIENŲ

ORGANIZATORIUS

„Mercator“ centras, Aberistvito universitetas (US)

BENDRAORGANIZATORIAI

Tarptautinių kultūros programų centras (LT), „Het Beschrijf“ (BE), Ramono Llullo institutas (ES), Latvijos literatūros centras (LV), Slovėnijos literatūros centras (SI), „Literaturbrücke Berlin e.V.“ (DE), Knygų institutas (PL), Estijos literatūros informacijos centras (EE), Škotų poezijos biblioteka (UK), Boğaziçi universitetas (TR), Knygų ir bibliotekų generalinis direktoratas (PT), „Arc Publication Ltd.“ (UK), „Svet Knihy, S.R.O.“ (CZ), Literatūros informacijos centras (SK), Baskų kalbos leidėjų asociacija (ES), Kipro universitetas (CY) ir kt.

TRUKMĖ

2009–2014 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projekto veiklomis norima paskatinti kultūrinius literatūros ir vertimų mainus ne tik Europos Sąjungos, bet ir trečiojoje šalyse, ypač Viduržemio regione. Projektu numatyta inicijuoti kultūros politikos tyrimus ir analizes, rengti publikacijas, vertėjų apmokymus, bendradarbiauti tarptautinėse mugėse, literatūros festivaliuose ir kituose renginiuose.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama skatinti mažiau vartojamomis kalbomis parašytų kūrinių sklaidą.

REZULTATAI

Igyvendinant projektą „Literatūra be sienų“ buvo surengta daugiau nei septyniasdešimt kūrybinių dirbtuvių 20 šalių, jose dalyvavo apie 600 rašytojų ir vertėjų, rašančių daugiau nei 50 kalbų. Išversta 7000 literatūros kūrinių. Vertėjų seminaruose dalyvavo 9 literatūros vertėjai iš Lietuvos.

ES SKIRTA PARAMA

1 384 620 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Kotryna Pranckūnaitė – kotryna@koperator.lt, www.koperator.lt, www.lit-across-frontiers.org

PAVELDAS

REDISCOVER.

Išsklaidyto turinio sujungimas: virtualus įvertinimas ir rekonstrukcija

ORGANIZATORIUS

Nacionalinė Čekijos Respublikos biblioteka (CZ)

BENDRAORGANIZATORIAI

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka (LT), Rumunijos nacionalinė biblioteka (RO), Lenkijos nacionalinė biblioteka (PL)

TRUKMĖ

2009–2010 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projektu „Rediscover“ siekta surinkti išsklaidytas kolekcijas, atspindinčias Centrinės Europos kultūros vienovę vėlyvųjų viduramžių ir naujųjų amžių laikotarpiu. Įgyvendinant projektą siekta įvairių rūšių istorinius dokumentus (rankraščius, senąsias spausdintas knygas ir kt.) pristatyti internete. Suskaitmeninti dokumentai buvo sujungti į duomenų bazę „Manuscriptorium“, o paskui įtraukti į Europos skaitmeninę biblioteką („European Digital Library“).

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta surinkti ir atkurti rankraščius, senas spausdintas knygas, nuotraukas ir kitus vėlyvųjų viduramžių ir naujųjų amžių dokumentus.

REZULTATAI

150 Lietuvos dokumentinio paveldo objektų ir vaizdų buvo įtraukti į tarptautinę duomenų bazę „Manuscriptorium“, kurią administruoja Čekijos nacionalinė biblioteka. Projekto metu perskaiityti trys pranešimai, kuriais partneriams Rumunijoje, Lenkijoje ir Čekijoje pristatyta Lietuvos nacionalinės bibliotekos veikla, kolekcijos, projektai, susipažinta su kitų šalių patirtimi. Įgyta tarptautinių projektų administravimo ir bendradarbiavimo patirties, šalių partnerių bei anglų kalbomis išleistos publikacijos, DVD.

ES SKIRTA PARAMA

118 860 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Jolita Steponaitienė – j.steponaitiene@lnb.lt, www.lnb.lt

ŠIUOLAIKINIS LĒLIŲ MUZIEJUS

peržengia skirtingų kultūrų ribas

ORGANIZATORIUS

Estijos valstybinis lėlių teatras (EE)

BENDRAORGANIZATORIAI

Kauno valstybinis lėlių teatras (LT), Latvijos valstybinis lėlių teatras (LV)

TRUKMĖ

2009–2010 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„Šiuolaikinis lėlių muziejus peržengia skirtingų kultūrų ribas“ – tai pirmasis tokio masto projektas, kuriuo sutelktas dėmesys į scenoje nematomus lėlių teatro profesionalus – techninį personalą. Bendra projekto idėja – pasitelkus naujas technologijas pademonstruoti, kokie įdomūs gali būti lėlių muziejai. Trijų Baltijos šalių konstruktoriai, butaforijų meistrai, siuvėjai, staliai ir kt. turėjo galimybę pasidalinti žiniomis, stebėti, kokie šios srities procesai vyksta kitose šalyse, sukauptą patirtį vėliau panaudoti profesinėje veikloje.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta plėtoti Europos lėlių teatro meistrų ir muziejininkų bendradarbiavimą: siekta rasti šiuolaikiškų būdų archyvuoti lėlių teatrų spektaklius ir pristatyti parodas lėlių teatro meno muziejuose, skatinti Baltijos valstybes aktyviau dalyvauti tarpkultūriniame dialoge, Europos lėlių teatruose kurti lėlių teatro meno muziejus.

REZULTATAI

Projekte dalyvavę Baltijos šalių lėlininkai tobulinosi profesionaliosios lėlininkystės centruose Čekijoje, Prancūzijoje. Parengta kilnojamoji ekspozicija, kurioje kiekviena Baltijos šalis pristatė spektaklį, paremtą tautos epu. Pradėtas kurti Europos lėlių teatrų muziejų tinklas, kurio nariai toliau keisis žiniomis ir patirtimi, ieškos būdų, kaip kurti lėlių spektaklius ir kuo efektyviau saugoti bei eksponuoti lėles.

ES SKIRTA PARAMA

198 500 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Sigitas Klibaldičius – sigitas@kaunoleles.lt, www.kaunoleles.lt

SCENOS MENAI

SKRAJOJANTIS FESTIVALIS —

šeima ir vaikai šiuolaikinėje Europoje

ORGANIZATORIUS

Teatras „Baj Pomorski“ (PL)

BENDRAORGANIZATORIAI

Kauno valstybinis lėlių teatras (LT), Nitros senasis teatras (SK), Ostravos lėlių teatras (CZ)

TRUKMĖ

2009–2011 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projekte dalyvavo 5 Europos teatrai, įgyvendinant jį sukurtas spektaklis „Šeima ir vaikai šandienos Europoje“. Pastatymas sujungė įvairias meno rūšis: lėlių teatrą, šokį, vaizduojamuosius menus ir kt. Įvairiose Europos šalyse rodytame spektaklyje vaidino aktoriai iš 5 projekte dalyvaujančių šalių.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta pradėti tarpkultūrinį, meninį dialogą, vykdyti ilgalaikę kultūrinę veiklą, skatinti teatro ieškojimus Europai aktualiomis temomis, plėtoti skirtingų Europos šalių teatrų kultūrinius mainus, palaikyti tarpkultūrinio bendradarbiavimo spektaklius ir teatro projektus, propaguoti modernią europietišką literatūrą šeimos ir vaiko šiandieniniame pasaulyje tema, skatinti tarptautinius aktorių, kūrėjų ir kt. kūrybinius mainus.

REZULTATAI

5 Europos šalių lėlių teatrai, organizuojantys tradicinius šio žanro festivalius, įvairiose šalyse sukūrė ir parodė spektaklius tema „Šeima ir vaikai šiuolaikinėje Europoje“. Remiantis šiuo projektu buvo sukurtas nacionalinis spektaklis mažiesiems žiūrovams „Kaukų šeimynėlė iš Didžiosios girios“ (pagal G. Beresnevičiaus pasakas). Per dvejus metus spektaklis buvo parodytas visose projekto partnerių šalyse. Festivalyje Kaune dalyvavo 20 profesionalių teatrų iš 14 šalių, 200 dalyvių. Toks didelis ir reikšmingas lėlių teatrų festivalis Lietuvoje buvo surengtas pirmą kartą.

ESKIRTA PARAMA

196 950 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Sigitas Klibavičius – sigitas@kaunoleles.lt, www.kaunoleles.lt

09

SCENOS MENAI

RÉSEAU VARÈSE —

Europos naujosios muzikos tinklas

ORGANIZATORIUS

„Réseau Varèse“ (FR)

BENDRAORGANIZATORIAI

Festivalis „Gaida“ (LT), Hadersfildo šiuolaikinės muzikos festivalis (UK), „Atelier Theatre et Musique“ (FR), „Fundaçao Casa Da Musica“ (PT), „Ars Musica ASBL“ (BE), „Kulturveranstaltungen des Bundes“ (IN), „Berlin GMBH“ (DE), „Musikverein Wien Modern“ (AT), „Southbank Centre“ (UK), „Stichting Holland Festival“ (NL), „Musica, Festival International des Musiques d’Aujourd’hui de Strasbourg“ (FR), „Schauspiel Frankfurt“ (DE), „Institut de Recherche et Coordination Acoustique / Musique“ (FR), „Rai trade S.P.A.“ (IT)

TRUKMĖ

2009–2014 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„Réseau Varèse“ – tai didžiausius Europos šiuolaikinės muzikos festivalius vienijanti asociacija ir šios muzikos sklaidos tinklas, kurio pagrindinis siekis – aukščiausiu lygiu pristatyti dabarties muzikinę kultūrą, inicijuoti stambius muzikinius projektus ir juos pristatyti Europos šalyse.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama paskatinti daugišalį kūrybinį bendradarbiavimą Europoje ir pabrėžti europinės erdvės menui ir kūrybai svarbą bei reikalingumą.

REZULTATAI

Igyvendinant projektą rengti koncertai, teatro ir operos pastatymai, konferencijos. Buvo paremtas ir pirmą kartą į šią prestižinę šiuolaikinės muzikos programą įtrauktas lietuviškas projektas – kompozitorės Justės Janulytės tarpdisciplininis kūrinys „Sandglasses“ / „Smėlio laikrodžiai“. Šis meninis projektas buvo pristatytas garsiausiuose Europos ir pasaulio šiuolaikinės muzikos festivaliuose.

ES SKIRTA PARAMA

2 500 000 eurų (45,66 proc.)

KONTAKTAI

Remigijus Merkelys – info@vilniusfestivals.lt, www.vilniusfestivals.lt, www.reseau-varese.com

10

ŠVENTOVĖ

ORGANIZATORIUS

„Artscenico Performing Arts E.V“ (DE)

BENDRAORGANIZATORIAI

„Dvimesčio kulka“ (LT), „The Geminarie Group“ (MT), „Eskişehir Governorship R&D Project Coordination Centre“ (TR), Lodzės humanitarinių ir ekonomikos mokslų akademija (PL)

TRUKMĖ

2010–2011 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Šiais pokyčių laikais dėl pasaulinės ekonomikos krizės ir įvairialypių socialinių problemų vis daugiau žmonių siekia pabėgti nuo pasaulio ir pasislėpti susikurtoje idilėje. Daugeliui idiliška tampa kokia nors vieta, apibūdinama tokiais žodžiais kaip „rojus“, „prieglobstis“, „priebėga“ ar net „šventovė“. Kuo panašios ir kuo skiriasi „šventovės“ Vokietijoje, Maltoje, Lenkijoje, Lietuvoje ir Turkijoje? Įgyvendinant projektą į šį klausimą atsakymų ieškoję šokėjai, teatralai, fotografai ir videomenininkai dirbdami drauge kūrė specialiai šioms vietoms pritaikytus meno kūrinius, o į kūrybos procesą įtraukė ir vietos bendruomenę.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta tyrinėti ramybę žadančias vietas: nuo gyvenamosios vietos iki kapinių, nuo sodo iki arbatinės ar suolelio miške.

REZULTATAI

Surengtas menininkų, filosofų ir sociologų simpoziumas, bendradarbiaujant projekte dalyvaujančių šalių šokėjams, teatralams, fotografams bei videomenininkams sukurtas performansas-pasivaikščiavimas „Šventovė“, paremtas menininkų skirtingų vietovių išpūdziais.

ESKIRTA PARAMA

114 500 eurų (48,62 proc.)

KONTAKTAI

Ina Pukelytė – ina.pukelyte@yahoo.com, www.artscenico.de

READ ME LIVE —

Promotion of Reading Culture through Live Literature

ORGANIZATORIUS

Slovėnijos rašytojų asociacija (SI)

BENDRAORGANIZATORIAI

„Poetinis Druskininkų ruduo“ (LT), „Associazione ex border“ (IT), Golvėjaus meno centras (IE)

TRUKMĖ

2010–2012 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Igyvendinant projektą rengti literatūros skaitymo vakarai, plačiai auditorijai skirti literatūriniai vakarai su žymiais Europos rašytojais, susitikimai su autoriais, sukurtas internetinis portalas, skirtas literatūrai. Projekte specialus dėmesys skirtas skaitytojui – diskusijų metu nagrinėti skaitymo įpročiai, skaitytojų tipai, jų ugdymo problemos. Tikėtasi, kad, suteikdamas erdvę autorių mainams, diskusijoms, neformaliems susitikimams, projektas padės kurti tarpkultūrinį literatūros suvokimą.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta skatinti skaitymą per „gyvus“ skaitytojų susitikimus su literatūra, keičiantis autoriais, rengiant diskusijas ir susitikimus inicijuoti tarpkultūrinį dialogą.

REZULTATAI

Igyvendinant projektą buvo surengti literatūros pristatymo vakarai, kūrinių autorių interviu, diskusijos, sukurtas internetinis puslapis, skirtas literatūrą pristatyti „gyvai“. Igyvendinant projektą festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“ surengė trisdešimt literatūros vakarų, tarp jų – vienuolika susitikimų Lietuvos aukštosiose mokyklose, surengtos knygų prezentacijos ir keturios apskritojo stalo diskusijos. Festivalyje dalyvavo daugiau nei 200 dalyvių ir daugiau nei 50 literatūros autorių.

ES SKIRTA PARAMA

199 117 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Kornelijus Platelis – platelis@takas.lt, www.pdr.lt

VIZUALIEJI MENAI

NEMATOMOS PRAEITIES ATGAIVINIMAS

ORGANIZATORIUS

Latvijos šiuolaikinio meno centras (LV)

BENDRAORGANIZATORIAI

Lietuvos dailės muziejus (LT), „Wyspa progress“ (PL), Estijos meno akademijos Meno istorijos institutas (EE), „Tranzit“ (HU)

TRUKMĖ

2010–2012 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Kiekvienos projekte dalyvaujančios šalies istorija skirtinga, tačiau 50 metų po „geležine uždanga“ lėmė ir daug panašumų, ryšių. Ši tema atskleista per įvairias projekto veiklas – tyrimus, parodas, festivalius, simpoziumus, konferenciją, edukacinę programą ir leidinius. Tikėtasi, kad šiuo projektu pavyks įveikti ribas, sukurtas „vakarietiško“ požiūrio į XX amžiaus antros pusės istoriją ir suteiks daugiau galios alternatyviam pasakojimui.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta suvokti buvusio Rytų Europos bloko šalių kultūrą ir meną – kokią įtaką socializmo laikotarpio menui turėjo istorija, kokią vietą tuo metu užėmė menas ir kokia tų laikų meno įtaka šiuolaikiniams procesams.

REZULTATAI

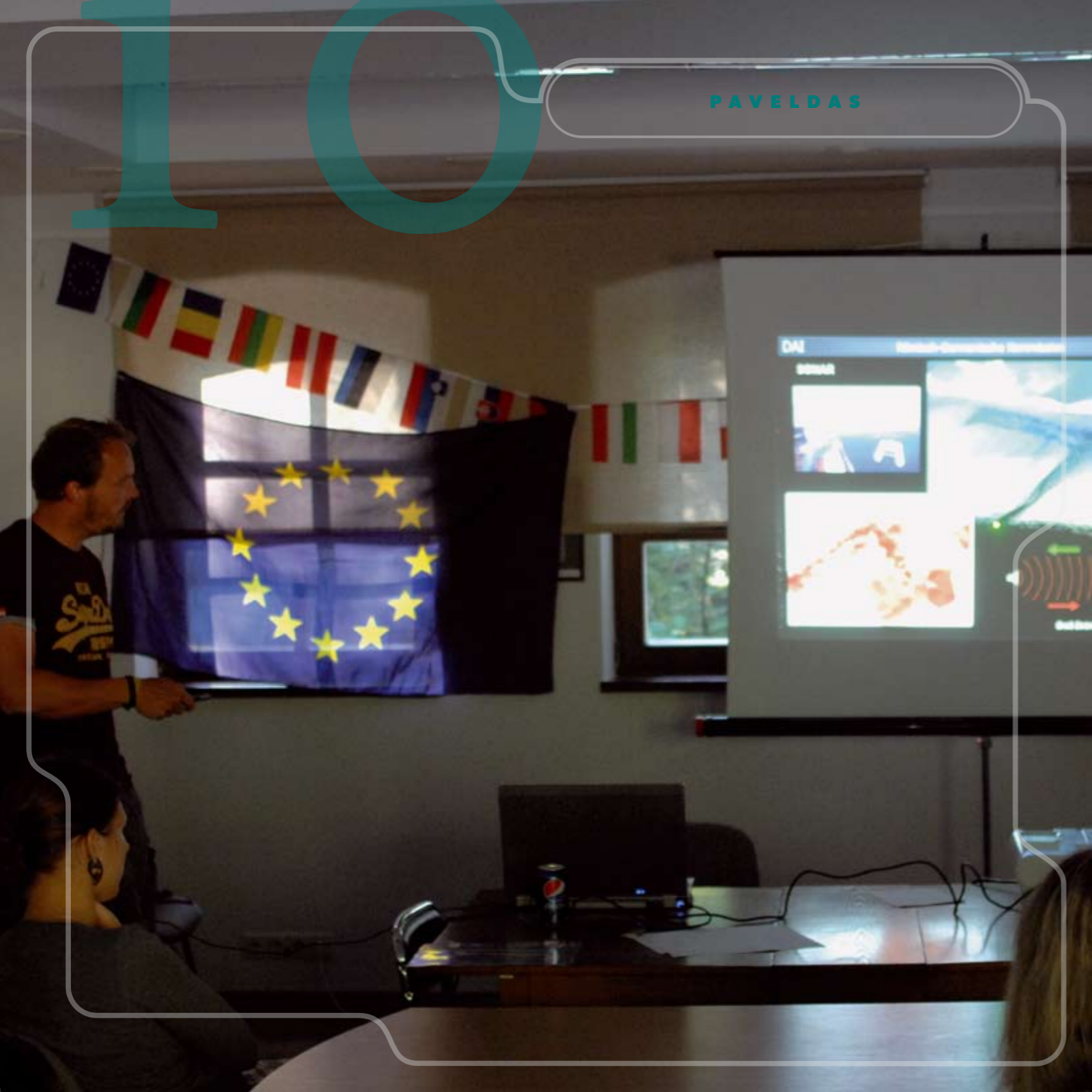
Tarptautinį projektą sudarė trys dalys: konferencija, kūrybinės dirbtuvės ir paroda. 2010 m. gruodžio 3–4 d. Nacionalinėje dailės galerijoje vyko tarptautinė konferencija „Modernizacija. XX a. 7–8 dešimtmečių Baltijos šalių meno, architektūros ir dizaino kontekstai“, kurios metu pranešėjai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Rusijos ir Olandijos pristatė naujas Baltijos šalių sovietinio laikotarpio dizaino atodangas ir ryšius su to meto Europos dizaino tendencijomis.

ES SKIRTA PARAMA

185 250 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Lolita Jablonskienė – info@ndg.lt, www.ndg.lt

ARCHAEO LANDSCAPES EUROPE

ORGANIZATORIUS

„Roman-Germanic Commission“, Vokietijos archeologijos institutas (DE)

BENDRAORGANIZATORIAI

Klaipėdos universitetas (LT), Adamo Mickiewicziaus universitetas (PL), Belgrado archeologijos institutas (RS), kultūros istorijos institutas „CIMEC“ (RO), Kipro mokslinių tyrimų ir švietimo fondas (CY), Baranios apskrities muziejų direktoratas (HU), „English Heritage“ (UK), „Fornleifastofnun Íslands“ (IS), Elados mokslinių tyrimų ir technologijų fondas (GR), Holstebro muziejus (DK), muziejus „In Flanders Fields vzw“ (BE), „Instituto de Estudos Galegos Padre Sarmiento“ (ES), Senosios topografijos ir fotogrametrijos laboratorija (IT) ir kt.

TRUKMĖ

2010–2015 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„ArchaeoLandscapes Europe“ – tai tinklas, vienijantis 34 prestižines archeologijos ir paveldo apsaugos institucijas iš 26 Europos šalių. Šis tinklo vykdomas projektas – augantis specialistų bendradarbiavimas, prasidėjęs 1990-ųjų viduryje.

TIKSLAI

Pasitelkus specialiąsias technologijas (nuotraukas iš oro, nuotolinį žvalgymą) šiuo projektu siekiama gerinti Europos kraštovaizdžio ir archeologinio paveldo pažinimą ES šalyse, užtikrinti geresnės archeologinio paveldo konservavimo sąlygas.

REZULTATAI

Sukurta „ArchaeoLandscapes Europe“ tinklas, nuskenuota per 3000 archyvinių aerofotografijų, kurios naudojamos studijų ir mokslo tikslais, 2012 metais surengta tarptautinė studentų vasaros stovykla, taip pat susitikimai, kūrybinės dirbtuvės, specialistų mainai, apmokymai, parengta keliaujanti paroda, kuri aplankė penkis Europos muziejus.

ES SKIRTA PARAMA

2 500 000 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Romas Jarockis – briai@briai.ku.lt, www.ku.lt, www.archaeolandscapes.eu

VIZUALIEJI MENAI

Kauno bienalė

TEXTILE '11: REWIND - PLAY - FORWARD

ORGANIZATORIUS

Kauno dailininkų paramos fondas (LT)

BENDRAORGANIZATORIAI

Kauno šokio teatras „Aura“ (LT), Estijos dailininkų sąjunga (EE), Europos tekstilės tinklas „ETN“ (DE), „Ideias Emergentes Produção Cultural“, CRL (PT)

TRUKMĖ

2011–2012 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„Rewind“ – tai parodų ciklas, kuriame atspindėtas projekte dalyvavusių šalių tekstilės meno istorinis kontekstas, atskleista, kaip šiuolaikinės technologijos veikia tekstilės meną. „Play“ – tai su tekstilės programa susiję šiuolaikinio šokio spektakliai ir dirbtuvės. „Forward“ – tai meno ir mokslo susitikimas: įgyvendinant šią programą buvo surengta tarptautinė įvairių sričių atstovų konferencija ir jaunųjų menininkų tekstilės darbų paroda. Į projektą įtraukta daugiau nei 300 dalyvių iš daugiau nei 20 šalių.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta tarptautiniu lygiu skatinti šiuolaikinės tekstilės plėtrą, galimybes ir raiškos būdus vizualiųjų menų, dizaino, naujųjų / aukštųjų technologijų bei santykio su konkrečia erdve (site specific) srityse.

REZULTATAI

Surengtos tarptautinės parodos, kviestinių menininkų pristatymai, parengta ir įgyvendinta programa „Šokam: judanti tekstilė“. Surengta 16-oji tarptautinė ETN (European Textile Network) konferencija, įgyvendintas projektas „Duona kasdieninė“, surengta diskusija-seminaras „Dar kartą į ateitį“, atidarytas projektas „Eksperimentai su šviesa: Meno laboratorija“, suorganizuotas „Gintaro kelias“ – ETN konferencijos svečių ekskursija į Klaipėdą ir Nidą.

ESKIRTA PARAMA

200 000 eurų (47,67 proc.)

KONTAKTAI

dr. Virginija Vitkienė – info@kaunas.biennial.lt, www.biennial.lt

DNA DEVELOPMENT OF NEW ART, CONTINUUM 2011–2013

ORGANIZATORIUS

„NOVÁ SÍŤ o.s. / NEW WEB“ (CZ)

BENDRAORGANIZATORIAI

Menininkų grupė „Žuvies akis“ (LT), šiuolaikinės kultūros asociacija „A4“ (SK), teatrų asociacija „Chorea“ (PL), „Društvo Gledališče Glej“ (SI), „Entré Scenen“ (DK), nepriklausomų šokėjų partnerystės sąjunga „L1“ (HU), „Schloss bröllin e.V.“ (DE)

TRUKMĖ

2011–2013 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

8 Europos kultūros organizacijų rengtas projektas DNA kūrybiškai tyrinėjo mokymosi visą gyvenimą, arogancijos ir abejingumo, „kultūrinių namų“ temas, taip pat stengėsi pažinti ir dekonstruoti „europietiškos tapatybės“ sąvoką. DNA projekto dėmesio centre – tokios meno šakos kaip vaidyba, šokis, teatras, vaizduojamasis menas, naujųjų medijų, gatvės menas ir naujasis teatras.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta gerinti kūrybinės saviraiškos galimybes jame dalyvaujančiuose Europos Sąjungos regionuose.

REZULTATAI

Igyvendintos 4 programos kryptys: LAB (rezidencijos, kūrybinių dirbtuvių festivalis, kritinio rašymo mokykla), MATRIX (menininkų koprodukcija), HELIX (festivalių tinklo sukūrimas), CODE (projekte dalyvaujančių šalių naujų meno kūrinių sklaida). 2011 ir 2012 m. Lietuvoje surengti du tarptautiniai šiuolaikinio meno festivaliai „Platforma“. Igyvendinta Danijos tinklo DNA ir „Granhøj Dans“ koprodukcija – šokio spektaklis „Men&Mahler“. Atstovaujant Lietuvos šiuolaikinio meno bendruomenei, dalyvauta tinklo partnerių susitikimuose, aplankyti partnerių festivaliai, rezidencijos, tarpininkauta skleidžiant informaciją apie partnerių renginius.

ES SKIRTA PARAMA

200 000 eurų (44,15 proc.)

KONTAKTAI

Goda Giedraitytė – goda@zuviesakis.lt, www.dnaproject.eu

VIZUALIEJI MENAI

EXPERIMENT AND EXCELLENCE

ORGANIZATORIUS

Cėsisio pilies gildijos fondas (LV)

BENDRAORGANIZATORIAI

Šiuolaikinio meno centras (LT), Prancūzijos kultūros centras (FR), Reikjaviko meno festivalis (IS)

TRUKMĖ

2011–2013 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projektu siekiama stiprinti dalyvaujančių Europos Sąjungos šalių ir sąjungai nepriklausančių valstybių – Rusijos ir Gruzijos – bendradarbiavimą. Pagrindinė projekto idėja – tik eksperimentuojant atsiranda vertingų meno kūrinių, vėliau tampančių pavyzdžiais, kuriančiais istoriją.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta skatinti Europos kultūrinių erdvių įvairovę, parodyti meninę erdvę kaip teritoriją be politinių sienų, o menininkus – kaip visas sienas peržengiančius veikėjus.

REZULTATAI

Šiuolaikinio meno centro projektu „Juoda pagalvė“ Latvijos šiuolaikinio meno mėgėjams pristatytas dviejų lietuvių menininkų ir architektų Audriaus Bučo ir Valdo Ozarinsko kūrinys – didelis pripučiamas objektas „Juoda pagalvė“. Jis buvo eksponuojamas unikaloje architektūrinėje aplinkoje – buvusioje alaus darykloje. Projekto kulminacija tapo Eksperimentų ir meistriskumo festivalis, 2012 metais vykęs Cėsyse. Organizatorių duomenimis, jame apsilankė 5400 lankytojų. Įgyvendinant projektą surinkta medžiaga pateikta 2013-aisiais išleistame unikaliame leidinyje „Europe: Experiment and Excellence. Past, Present and Future“.

ES SKIRTA PARAMA

200 000 eurų (48,14 proc.)

KONTAKTAI

Valentinas Klimašauskas – valentinas@cac.lt, www.cac.lt, www.cesufestivals.lv/eng

11

TARPDALYKINIAI MENAI

SURVIVAL KIT. ART LINKING SOCIETY, KNOWLEDGE AND ACTIVISM

ORGANIZATORIUS

Latvijos šiuolaikinio meno centras (LV)

BENDRAORGANIZATORIAI

Šiuolaikinio meno centras (LT), „Ars Longa“ (FR), Naujųjų medijų kultūros centras „RIXC“ (LV), „The Showroom“ (UK)

TRUKMĖ

2011–2013 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projekto dėmesio centre – meno ir socialinio aktyvumo sąsajų paieška, pasitelkiant išgyvenimo strategijų, darnios plėtros, savarankiško mokymosi ir kultūra grįstos ekonomikos tyrimus. Kiekviena projekto partnerė rūpinasi skirtingais projekto aspektais.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama skatinti Europos bendruomenės dalyvauti kūrybinėse veiklose, mokytis, susipažinti su „pasidaryk pats“ metodika ir naudoti meną kaip įrankį socialiniams pokyčiams.

REZULTATAI

Igyvendinti kūrybinių dirbtuvių ciklai, surengta paskaitų ir pristatymų apie menų, naujųjų medijų ir darnios plėtros strategijų sąsajas. Suorganizuota parodų, šiuolaikinio meno festivalis aplinkos, socialinės, bendruomenės, ekologijos temomis. Surengtos dvi tarptautinės mokslinės konferencijos apie išgyvenimą ir darnią plėtrą, taip pat seminaras apie kūrybinių inkubatorių plėtojimą kultūra grįstoje ekonomikoje.

ES SKIRTA PARAMA

197 500 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Virginija Januškevičiūtė – info@cac.lt, www.cac.lt, www.lcca.lv

UNITED STATES OF EUROPE — a Travelling Exhibition About European Identity and Diversity

ORGANIZATORIUS

Goethe's institutas (DE)

BENDRAORGANIZATORIAI

Kultūros ir meno iniciatyvų centras (LT), Lodzės universitetas (PL), Korko ekspozicijų centras, Korko „Civic Trust“ (IE), filmų ir medijų centras „Lasipalatsi“ (FI), „Stoa Aeschylou“ (CY), „The Red House“ (BG), šiuolaikinių menininkų praktikų laboratorija „Transforma“ (PT), „Collectif L'Art au Quotidien“ (FR)

TRUKMĖ

2011–2013 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„United States of Europe“ (toliau – USE) projekto esmė – keliaujanti paroda apie įvairovę ir tapatybę bei apie įvairovės vienovę. Su šia paroda aplankyta 10 Europos miestų. USE projektas susidėjo iš trijų dalių, kurios pristatomos Europos viešosiose erdvėse ir muziejuose: multimedijų, kibernetinės kultūros, videomeno ir instaliacijų Europos tapatybės interpretacijos; penkiais skirtingais moksliniais metodais pagrįstas skirtingų jaunų žmonių grupių Europoje sociologinis tyrimas; interaktyvi menų ir sociologinė laboratorija.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta tarptautiniu mastu keistis meno kūriniais, taip pat bendradarbiauti.

REZULTATAI

Surengta keliaujanti paroda, atliktas penkiais skirtingais metodais pagrįstas socialinis tyrimas, įvairiuose Europos miestuose surengtos diskusijos, kūrybinės dirbtuvės. 2010-aisiais pristatyta garsaus lietuvių medijų meno kūrėjo Deimanto Narkevičiaus videoinstaliacija „Ausgeträumt“. 2012-ųjų balandį–gegužę Vilniaus aktyvaus laisvalaikio centre „Kablys“ ir Jono Meko vizualiųjų menų centre surengtos kilnojamosios parodos apie europiečio tapatybę ir nūdienos Europą.

ES SKIRTA PARAMA

199 570 eurų (50 proc.).

KONTAKTAI

Aušra Petroskienė – a.petroskiene@gmail.com, www.initium.lt, www.go-use.eu/en

MYTHS AND BELIEFS ABOUT THE BEGINNING AND THE END OF THE WORLD. AND BEYOND

ORGANIZATORIUS

„DRYHONEY Dimiipior Kospoumpalir Kalliiesniker Episeipizeir EU“ (GR)

BENDRAORGANIZATORIAI

VšĮ teatras „Cezario grupė“ (LT), „BE Festival c.l.c.“ (UK), „Frédéric Schaffar & Laure Cerini“ (FR), „So7 Kospoumpalir – Koppa Aziiki non kepdozkopiki eiaipeia“ (GR)

PARTNERIAI TREČIOSIOSE ŠALYSE

„Compañía Titular de Teatro“ (Verakruso universitetas) (MX)

TRUKMĖ

2011–2013 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Igyvendindama projektą tarptautinė mokslininkų grupė tyrinėjo, kaip skirtingos tautos suvokia pasaulio pradžių ir pabaigą. Vėliau ši medžiaga perduodama teatro menininkams ir šie su ja dirba rezidencijose bei visuomenei atvirose kūrybinėse dirbtuvėse, o galiausiai savo darbo vaisius pristatė projekte dalyvaujančių šalių scenose. Projektas skatino mokslinius kultūros tyrimus, menininkus keistis patirtimi ir savo darbais nepaisant valstybių sienų. Jis buvo baigtas scenos menų (muzikos, šokio, teatro) sinteze teatro pastatymuose, rodytuose jame dalyvaujančiose šalyse.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta suburti jaunas žmones iš Meksikos ir Europos kūrybiniam darbui su profesionaliais menininkais ir per tris rezidencijas paskatinti tarpkultūrinį dialogą.

REZULTATAI

Surengtos teatro menininkų rezidencijos Graikijoje, Lietuvoje ir Meksikoje, čia pristatyti spektaklių eskizai. Vilniuje, „Menų spauštuvėje“, režisierius Cezaris Graužinis su septyniais aktoriais iš trijų valstybių pristatė spektaklio „Pasaulio pabaiga“ eskizą.

ES SKIRTA PARAMA

127 475 eurų (49,38 proc.)

KONTAKTAI

Viltautė Žemelytė – viltautė@cezarisgroup.lt, www.cezariogrupė.lt, www.befestival.org

SCENOS MENAI

MĖNUO JUODARAGIS

ORGANIZATORIUS

VšĮ „Baltijos griaustinis“ (LT)

PROJEKTO APRAŠYMAS

„Mėnuo Juodaragis“ – unikalus, nepriklausomas šiuolaikinės baltų kultūros ir alternatyvios muzikos festivalis, kuriame pristatomas pagoniškosios tradicijos palikimas, neofolkloro kryptis ir postmoderniosios kūrybos avangardas. Novatoriškas renginio vyksmas kasmet įgauna vis daugiau išraiškos formų – tai gausūs Baltijos ir užsienio šalių kolektyvų koncertai, garso architektų pasirodymai, senosios apeigos, paskaitos ir filmai svarbiomis temomis, parodos, tradiciniai amatai, ekologinės akcijos, interaktyvūs kūrybos projektai, vaidinimai, žaidimai, šokių vakarai ir kita. „Mėnuo Juodaragis“ yra nekomercinis renginys, gimęs ir gyvuojantis iš entuziazmo ir idėjinių paskatų. Visa festivalio veikla grindžiama asmeninėmis kūrėjų iniciatyvomis ir laisva valia, nesaistoma jokios politikos.

ES SKIRTA PARAMA

30 000 eurų (58,87 proc.)

KONTAKTAI

Ugnius Liogė – mjr@dangus.net, www.mjr.lt

EUROPOS LITERATŪROS NAKTYS

ORGANIZATORIUS

Čekijos centras (CZ)

BENDRAORGANIZATORIAI

Tarptautinių kultūros programų centras (LT), Britų taryba (PT), Rumunų kultūros institutas (RO), „Wrocław 2016“ (PL), „Dublinas – UNESCO literatūros miestas“ (IE), Kultūros ir visuomenės centras (CZ)

TRUKMĖ

2012–2014 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Literatūra gali skatinti kūrybines partnerystes ir teigiamus pokyčius, tai bendras kultūrinis šalių vardiklis. Projektu „Europos literatūros naktys“ siekiama atrasti kūrybišką būdą, kaip geriau suprasti kiekvienos šalies literatūrinę kūrybą. Pagrindinė projekte dalyvaujančioms šalims teikiama nauda yra rėmimas, kurio reikia nacionalinei literatūrai pristatyti kitose šalyse, galimybė gauti finansavimą literatūros kūriniams versti. Kaip tęstinė projekto dalis numatoma visų partnerių atstovų diskusija Geteborgo knygų mugėje Švedijoje.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama skatinti domėjimąsi šiuolaikine kultūra unikaliu ir kūrybišku būdu, remti daugiakalbystę, literatūros vertimus ir „mažąsias literatūras“, stiprinti ES / EUNIC narių ir kitų kultūros įstaigų bendradarbiavimą.

REZULTATAI

Projekte dalyvaujančių šalių literatūros kūrinių skaitymai rengiami mažiausiai dešimtyje skirtingų vietų 6 šalyse: Čekijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Airijoje. Numatomas lankytojų skaičius per vieną naktį kiekvienoje šalyje – apie 10 000 žmonių (įėjimas laisvas). 2013 m. rugsėjį Vilniuje literatūros skaitymai įvyko 8 neįprastose miesto erdvėse, skirtingas ištraukas iš įvairių kūrinių skaitė žinomos Lietuvos kultūros asmenybės.

ES SKIRTA PARAMA

159 559 eurų (36,79 proc.)

KONTAKTAI

Eglė Vitkauskaitė – egle.vitkauskaite@koperator.lt, www.koperator.lt

TARPDALYKINIAI MENAI

TECHNOEKOLOGIJOS. KITOKS POŽIŪRIS Į KULTŪRINĮ, SOCIALINĮ IR EKOLOGINĮ TVARUMĄ

ORGANIZATORIUS

Naujųjų medijų kultūros centras „RIXC“ (LV)

BENDRAORGANIZATORIAI

Nidos meno kolonija, Vilniaus dailės akademija (LT), „Ars longa“ (FR), „Baltan Laboratories“ (NL), Suomijos dailės akademija (FI), Suomijos biomeno draugija (FI), Liepojos universitetas (LV), kultūros ir technologijų institutas „Napon“ (RS)

TRUKMĖ

2012–2014 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Reaguojant į šiandieninę ekonominės, klimato, socialinės ir kultūrinės krizės situaciją, projektu siekiama pateikti perspektyvius sprendimus. Norint įveikti krizę reikia pokyčių, todėl kaip pavyzdys pateikiama šalis – Latvija, labiausiai paveikta pastarųjų metų krizės, tačiau tuo pat metu išgyvenanti nesibaigiančius teigiamus pokyčius. Pasitelkus Latviją kaip atspirties tašką, projektu „Technoekologijos“ siekiama skatinti menininkus, teoretikus, dizainerius, aplinkosaugininkus, atsakingus verslininkus, technologijų kūrėjus ir aktyvistus kartu kurti kūrybiškas alternatyvias strategijas ir naujoviškus modelius dėl tvarios ateities vizijos.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama permąstyti kultūrinį, socialinį ir ekologinį tvarumą pasitelkus meninius išskojimus ir kultūrinės naujoves.

REZULTATAI

Projektą „Technoekologijos“ sudaro 17 renginių keturiuose skyriuose. Jo metu rengiamos kūrybinės dirbtuvės, atviros laboratorijos, kuriose skirtingoms auditorijoms bus pateikiamos idėjos ir kūrybinių dirbtuvių rezultatai, suorganizuota konferencija ir paroda „Renew!“ („Atnaujink!“) – galimybė susitikti, diskutuoti ir viešai pristatyti savo darbus.

ES SKIRTA PARAMA

195 000 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Rasa Antanavičiūtė – rasa.antanaviciute@vda.lt, www.nidacolony.lt

SCENOS MENAI

NAUJA MUZIKA: NAUJOS AUDITORIJOS

ORGANIZATORIUS

Danijos kompozitorių draugija (DK)

BENDRAORGANIZATORIAI

Lietuvos kompozitorių sąjunga (LT), Airijos šiuolaikinės muzikos centras (IE), Švedijos kompozitorių draugija (SE), Kroatijos kompozitorių draugija (HR), Slovakijos muzikos centras (SK), Flandrijos tarptautinė šiuolaikinės muzikos draugija (BE), Vengrijos kompozitorių sąjunga (HU), Norvegijos kompozitorių sąjunga (NO), Lenkijos kompozitorių sąjunga (PL), „PRS for Music Foundation“ (UK), Muzikos autorių, kompozitorių ir leidėjų draugija (FR), Suomijos kompozitorių sąjunga (FI), „Wallonie-Bruxelles International“ (BE)

TRUKMĖ

2012–2014 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projektu „Nauja muzika: naujos auditorijos“ siekiama europinio bendradarbiavimo auditorijos plėtros srityje, suburiant muzikos specialistus, kūrėjus ir publiką. Profesiniai seminarai, tyrimai, keitimasis repertuarais, interaktyvūs koncertai ir kūrybinės dirbtuvės leis kūrėjams, kultūros operatoriams ir publikai ieškoti naujų būdų, kaip tobulinti atliekamos muzikos ir publikos patirties santykį.

TIKSLAI

Šiuo projektu stengiamasi skatinti dalyvauti publiką, keistis žiniomis ir meno kūriniais.

REZULTATAI

Igyvendinant projektą 14 šalių numatoma surengti 52 gyvus ir transliuojamus koncertus, per kuriuos 650 muzikantų atliks 104 muzikos kūrinius 360 000 klausytojų auditorijai, dešimtyje šalių surengti 10 kūrybinių dirbtuvių ir 3 konferencijas apie auditorijos plėtrą. Jose dalyvaus 2000 kūrėjų, muzikos profesionalų ir ekspertų.

ES SKIRTA PARAMA

200 000 eurų (38,31 proc.)

KONTAKTAI

Zita Bružaitė – zita@lks.lt, www.lks.lt, www.newaud.eu

AU DELÀ DE L'EXPOSITION: NOUVELLES INTERFACES POUR L'ART CONTEMPORAIN EN EUROPE

ORGANIZATORIUS

„Le Fresnoy Studio National des arts contemporains“ (FR)

BENDRAORGANIZATORIAI

Šiuolaikinio meno centras (LT), „LABoral Centro de Arte y Creacion Industrial“ (ES)

TRUKMĖ

2012–2013 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projekto idėja – pasitelkus vizualiuosius, multimedijų menus tirti, kaip naujos technologijos keičia tikrovės suvokimą, kaip dabarties pojūčiuose ir atminties procesuose susipina tai, kas apčiuopiama ir įsivaizduojama, matoma ir nujaučiama. Viena iš projekto veiklų – paroda „Panorama 14. Rinktiniai darbai iš „Le Fresnoy“ meno centro metinės parodos“.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekta sudaryti palankesnes sąlygas jauniems menininkams, skatinti kurti skaitmeninę informacijos laikymo ir perdavimo sistemą, sudaryti galimybę pasitelkus taikomąsias programas prieiti prie meninio turinio ir pirminių šaltinių.

REZULTATAI

Surengtos trys visuomeninės kūrybinės laboratorijos, menininkų rezidencijos, parengta programa „Panorama“. Įgyvendinant projektą Vilniuje, Šiuolaikinio meno centre, buvo surengta paroda „Panorama. Rinktiniai kūriniai iš „Le Fresnoy“ meno centro metinės parodos“. Į ją buvo atrinkti 8 menininkų iš centre vykusios metinės parodos „Panorama 14“ darbai. Parodos lankytojams specialiai išleistas lankstinukas su kūrinų aprašymais anglų ir lietuvių kalbomis. Meno centre „Le Fresnoy“ sukurti filmai buvo rodomi Šiuolaikinio meno centro kino salėje filmų programoje „Tilto nebėra“. Parodą aplankė 3074 žiūrovai. Šis projektas turėjo įtakos 50 tūkstančių Europos gyventojų.

ES SKIRTA PARAMA

200 000 eurų (48,06 proc.)

KONTAKTAI

Kęstutis Kuizinas – kuizinas@cac.lt, www.cac.lt

12

SCENOS MENAI

NAUJA GRUPĖ

ORGANIZATORIUS

„Nantes Europe Express“ (FR)

BENDRAORGANIZATORIAI

Lietuvos gretutinių teisių asociacija AGATA (LT), Estijos muzikos ir teatro akademija (EE), „Maire de Riga“ (LV)

TRUKMĖ

2012–2014 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projektas „Nauja grupė“ vienija 33 atlikėjus iš Prancūzijos ir penkių Rytų Europos šalių, 2004–2007 metais įstojusių į ES. 2012 m. liepą „Nauja grupė“ Nante pradėjo kurti ir repetuoti, čia įvyko ir pirmas jos koncertas. Antras koncertas buvo numatytas Anžė, netoli Nanto esančiame Prancūzijos mieste. Po šio koncerto grupė vyko į vieno mėnesio trukmės koncertinį turą – apsilankė viename iš kiekvienos šalies partnerės miestų. Koncertų tikslas – didinti vietos gyventojų informuotumą apie Europą.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama skatinti jaunų (18–30 metų) Europos menininkų mainus ir pristatyti naujus talentus, pabrėžti kiekvienos šalies kultūrinius ypatumus ir stiprinti jų ryšius.

REZULTATAI

2012 m. liepą Nante 30 gabių muzikantų iš keturių šalių, vadovaujami meno vadovo Alberto Magisterio ir dirigento Mauricio Arancibios, sukūrė unikalią koncertinę programą „Pirmasis pasimatymas“. Orkestro dalyviai 2012 m. rugpjūtį koncertinę programą pristatė Nante, Klaipėdoje, Vilniuje, Taline ir Rygoje. Lietuvai šiame projekte atstovauja daugiausiai muzikantų – 11. Išleisti 2012 m. vasaros kūrybiniais rezultatais, koncertų akimirkomis paremti CD ir DVD.

ES SKIRTA PARAMA

200 000 eurų (46,24 proc.)

KONTAKTAI

Justina Baliūnaitė – konsultantas@agata.lt, www.agata.lt, www.lanouvelletroupe.eu

12

VIZUALIEJI MENAI

MENO IR KULTŪROS KŪRĖJŲ MIESTŲ TINKLAS „CreArt“

ORGANIZATORIUS

Valjadolido savivaldybės kultūros fondas (ES)

BENDRAORGANIZATORIAI

Vilniaus rotušė, „Artkomas“ (Menas senuosiuose dvaruose) (LT), Aveiro savivaldybė (PT), Arado apskrities kultūros centras (RO), Lečės savivaldybė (IT), Sienos savivaldybė (IT), Hargitos apskrities taryba (RO), Kristiansando savivaldybė (NO), Pardubicės savivaldybė (CZ), Linco kultūros centras (AT), „ATStichting id11“ (NL), Vroclavo savivaldybė (PL)

TRUKMĖ

2012–2017 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„CreArt“ yra plataus masto tinklas, vienijantis 14 miestų ir įstaigų partnerių 11-oje šalių. „CreArt“ darbo planą sudaro 13 skirtingų veiklų penkiose pagrindinėse srityse: projekto koordinavimas, valdymas ir įvertinimas; valdymo modelių analizė vaizduojamiesiems menams Europoje paremti; mokymo, naujovių diegimo ir eksperimentavimo programa, skirta kūrybiškumui skatinti; mobilios „CreArt“ parodos Europoje; veiklos ir rezultatų sklaida.

TIKSLAI

Remiantis vietos realijomis Europos ir tarptautinių kūrybinių industrijų sektoriuje skatinti konkurencingą pasiūlą.

REZULTATAI

Europoje bus surengtos mobiliosios parodos, kuriose dalyvaus apie 60 menininkų iš Lietuvos. Skirtinguose dalyvaujančių šalių miestuose vyks seminarai, kūrybinės dirbtuvės. 2014-aisiais bus surengta vaizduojamosios dailės rezidencija Kaune, vėliau ji taps keliaujančia paroda. Parodoje bus eksponuojama apie 300 skirtingo žanro darbų iš projekte dalyvaujančių miestų.

ES SKIRTA PARAMA

1 718 650 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Olegas Darčanovas – artkomas@gmail.com, www.menasdvaruose.lt, www.creart-eu.org

12

K E Ė J A 2 0 1 2 – 2 0 1 5

O R G A N I Z A T O R I U S

„Dansens Hus“ (DK)

B E N D R A O R G A N I Z A T O R I A I

Menininkų grupė „Žuvies akis“ (LT), šokio ir vizualiųjų menų teatras „Bora Bora“ (DK), „Dansearena nord“ (NO), Norvegijos šokio informacijos centras (NO), Latvijos naujojo teatro institutas (LV), „M.A.D. Tanssimaisterit ry“ (FR), „MTÜ Eesti Tantsukunstnike Liit“ (EE), „SITE Sweden“ (SE), „Sjålfstæðu leikhúsin“ (IS), Suomijos šokio informacijos centras (FI)

T R U K M Ė

2012–2015 m.

P R O J E K T O A P R A Š Y M A S

„Keđja 2012–2015“ – vienuolikos Šiaurės ir Baltijos šalių šiuolaikinio šokio organizacijų projektas. Jame numatomų susitikimų tikslas – skatinti kurti tinklus ir aptarti kitų „Keđja 2012–2015“ renginių rezultatus, suburti kompetentingus lauko profesionalus, išnagrinėti įvairias aktualias problemas ir parengti konkrečių šokio infrastruktūros plėtros veiksmų planus. Projekto kūrybinės dirbtuvės vyksta aštuoniose šalyse, jose stengiamasi tobulinti dalyvių kalbos ir metodinius įgūdžius, kurių reikia šokiui suvokti, rašyti apie tai ir informacijai apie šokį skleisti.

T I K S L A I

Šiuo projektu siekiama plėtoti ir stiprinti Šiaurės bei Baltijos regiono šokį.

R E Z U L T A T A I

Bus surengti 3 susitikimai-seminarai, kuriuose dalyvaus apie 200 žmonių. Susitikimai vyks Taline, Klaipėdoje ir Marianhaminoje (Suomija). Taip pat bus įgyvendinta idėjų kalvės ir mentorių programa, surengtos kūrybinės dirbtuvės „Skaitant ir rašant šokį“. Įgyvendinta rezidencijų programa „Šokis dykumoje“, apimanti dešimt vietų. Projektui baigiantis atrinkti sėkmingi darbai bus pristatyti Šiaurės ir Baltijos šalių šokio renginiuose.

E S S K I R T A P A R A M A

689 605 eurų (49,36 proc.)

K O N T A K T A I

Goda Giedraitytė – goda.giedraityte@gmail.com, www.zuviesakis.lt, www.dansenshus.dk, www.kedja.net/activities-2012-2015/

13

TARPDALYKINIAI MENAI

Migruojančios meno akademijos

DISPLACE

ORGANIZATORIUS

Vilniaus dailės akademija (LT)

BENDRAORGANIZATORIAI

„Allenheads Contemporary Arts“ (UK), Šiuolaikinio meno centras (LV), „MTÜ Ptarmigan“ (EE), „Noarte Paese Museo“ (IT), „Top – Verein zur Förderung kultureller Praxis e.V.“ (DE)

TRUKMĖ

2013–2014 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„Migruojančios meno akademijos“ (MigAA) skirtos inovacijai ir dalijimuisi patirtimi mokantis meno bei jį tiriant. Tai universitetų ir nepriklausomų organizacijų tinklas, apimantis visą Europą. MigAA modelis paremtas koncepcija, kuri išteklių, žmonių, kompetencijų ir disciplinų migravimą traktuoja kaip būdą kurti žinias, taip plėtojant tradicines meno ir švietimo sistemas. Nauju MigAA.D projektu siekiama išmėginti ir išplėtoti šiuos poveikius, toliau tyrinėjant erdvės ir buvimo vietos sampratas. Pagrindinis MigAA.D veiksnys – neakademių partnerių dalyvavimas, jų įnašas į švietimą ir mokslinius tyrimus, išplečiant menininkų veiklą ir meninę praktiką bei tyrimus.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama tradiciniam menų mokymuisi sukurti netradicinę aplinką.

REZULTATAI

MigAA.D siekia Europoje surengti daugybę bendradarbiavimo laboratorijų ir į kiekvieną iš jų įtraukti dalyvių iš skirtingų šalių. Akademinės institucijos igis naują supratimą apie poveikį visuomenei ir užmegs ryšį su neakademinėmis meno institucijomis bei atsirandančiomis meninės veiklos formomis. Dalyvaujančios neakademinės institucijos aktualizuos savo veiklą ir galės pasinaudoti akademių institucijų atliekamais tyrimais.

ES SKIRTA PARAMA

54 000 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Mindaugas Gapševičius – mindaugas@migaa.eu, www.vda.lt, www.migaa.eu

13

VIZUALIEJI MENAI

RETREATING AHEAD:

Artistic and Curatorial Speculations

ORGANIZATORIUS

„Pavilion“ (UK)

BENDRAORGANIZATORIAI

Šiuolaikinio meno centras (LT), „Kunstverein Harburger Bahnhof“ (DE)

TRUKMĖ

2013–2014 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projekto „Retreating Ahead: Artistic and Curatorial Speculations“ centre – du išskirtiniai šiuolaikiniai menininkai. Melvino Moti projekto „Ketvirtasis matavimas“ ir Gintaro Didžiapetrio „Spalva ir prietaisas“ pristatymai trijuose Europos miestuose kiekvieną kartą atsiskleis vis kitu aspektu, atsižvelgiant į kiekvienos projekte dalyvaujančios institucijos tikslus, galimybes ir vietos meno bendruomenės poreikius. Institucijų patirtis ir dviejų menininkų kūryba projekto „Retreating Ahead“ kontekste išnaudojami kaip pretekstas trumpai stabtelėti, bandyti rasti atsakymus į meno ir kuratorystės klausimus. Svarbus šio „stabelėjimo“ aspektas – „laisvosios mokyklos“ formatu vykstantys forumai, iš kurių gali išsirutulioti nuolatinė struktūra, leidžianti bendradarbiaujančioms organizacijoms keistis kūriniais, kurti ilgalaikius profesionalių menininkų ryšius.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama sujungus trijų institucijų praktiką ir įtraukus du meno kūrinius plėtoti meno kuratorystę bei gilintis į jos problemas.

REZULTATAI

Du nauji menininkų projektai bus rodomi šešiose parodose, po dvi kiekvienoje dalyvaujančioje šalyje. Bus išleisti du meno leidiniai, juose bus pristatyti ir paaiškinti menininkų kūriniai. Lidso meno centro prodiusuojamas baigiamasis leidinys dokumentuos projektą, jame bus pateikta naujų straipsnių, jau publikuotų esė, interviu su menininkais ir vaizdo medžiagos.

ES SKIRTA PARAMA

117 603 eurų (49,26 proc.)

KONTAKTAI

Virginija Januškevičiūtė – virginija@cac.lt, www.cac.lt

EUROPOS PERSPEKTYVOS

ORGANIZATORIUS

„Fotogallery“ (UK)

BENDRAORGANIZATORIAI

Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius (LT), „Fotosommer Stuttgart e.V.“ (DE),
„Photographie Au Château d’Eau“ (FR)

TRUKMĖ

2013–2015 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

Projektą „Europos perspektyvos“ įgyvendina keturios meno organizacijos Velse, Vokietijoje, Lietuvoje ir Prancūzijoje. Juo siekiama fotografams iš visos Europos suteikti galimybių kurti ir eksponuoti savo darbus ir šia veikla pabrėžti tapatybių ir patirties įvairovę Europos Sąjungoje. Kiekviena šių organizacijų įvairiose Europos šalyse turi asocijuotų partnerių tinklus, o per „Europos perspektyvų“ programą šis platesnis tinklas bus išplėstas ir formalizuotas, kad išliktų, būtų pasiekiamas ir darytų poveikį pasibaigus projektui.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama sukurti Europos fotomenininkų bendradarbiavimo erdvę.

REZULTATAI

Įgyvendinant projektą bus plėtojama rezidencijų, dirbtuvių, simpoziumų, kūrinių užsakymų, parodų ir leidybos galimybių programa, kuri menininkams ir kultūros profesionalams iš visos Europos suteiks galimybę dirbti tarptautiniu lygiu ir kūrybiškai bendrauti su kolegomis. Taip pat bus sukurta nauja internetinė svetainė „Prospectus“, Europos fotomenininkams suteiksianti galimybę parodyti savo darbų kolekcijas. Jas galės peržiūrėti tarptautinės kuratorių komandos, kurios nutars, ar įtraukti vieną ar kitą menininką į parodas, projektus ir festivalius.

ES SKIRTA PARAMA

200 000 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Gintaras Česonis – kaunasart@gmail.com, www.photography.lt

FRONTIERS IN RETREAT

ORGANIZATORIUS

„HIAP ry“ (FI)

BENDRAORGANIZATORIAI

„Jutempus“ (LT), „Amics del Centre d'Art i Natura de Farrera“ (ES), „Kulturni Front“ (RS), „Mustarinda-seura ry“ (FI), „Scottish Sculpture Workshop“ (UK), vizualiųjų rytų menų centras „Skaftfell“ (IS), tarpdisciplininio meno grupė „Serde“ (LV)

TRUKMĖ

2013–2018 m.

PROJEKTO APRAŠYMAS

„Frontiers in Retreat“ – tai daugiamečio kultūrinio bendradarbiavimo projektas, kurį įgyvendina 8 organizacijos septyniose Europos šalyse. Projekto partnerių tikslas – sukurti europinį tinklą, suteikiantį galimybių kompleksiskai spręsti ekologinius klausimus. Įgyvendinant projektą planuojama plėtoti Europos menininkų rezidencijų programą, surengti seminarų, kūrybinių dirbtuvių inkubatorių su kviestiniais ekspertais, kuratoriais ir menininkais.

TIKSLAI

Šiuo projektu siekiama šiuolaikinio tarpdisciplininio meno praktikomis plėsti globalių ekologinių pokyčių ir jų daromos įtakos Europos gamtovaizdžiui suvokimą.

REZULTATAI

Dvidešimt Europos menininkų, atrinktų projekto partnerių, bus kviečiami į rezidencijas nagrinėti projekto temas ir kurti meno darbus, atliepančius tam tikras ekologines problemas. Projekte dalyvaujančiose šalyse bus plėtojami kūrybinių dirbtuvių inkubatoriai, bendradarbiaujančiose švietimo ir mokslinių tyrimų organizacijose surengti seminarai. Numatoma išleisti projektą apibendrinantį leidinį bei sukurti archyvą, kuriame bus kaupiama informacija apie kiekvienoje rezidencijų pasiektus meninio tyrimo rezultatus.

ES SKIRTA PARAMA

1 115 170 eurų (50 proc.)

KONTAKTAI

Gediminas Urbonas – urbonas@mit.edu, www.vilma.cc

L I T E R A T Ū R O S **VERTIMŲ** **P R O J E K T A I**

07

LITERATŪROS VERTIMŲ PROJEKTAI

Leidykla: **TYTO ALBA**

Projektas: 7 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 36 856,87 euro

Vertimai: **James Herriot „Kas nuostabu ir išmintinga“ (*All Things Wise And Wonderful*)**

Iš anglų kalbos vertė Osvaldas Aleksa, lietuviškai išleista 2008 metais.

„Kas nuostabu ir išmintinga“ – knyga, pasakojanti apie nelengvą, bet savotiškai žavų kaimo veterinaro gyvenimą. Sunki kasdienybė, gyvulių ligos, nerimas, šaltą ir ūkanotą naktį skubant pas besiveršiuojančią karvę, ar neveltis, matant nepagydomai sergantį šunį, – apie visa tai Jamesas Herriotas pasakoja paprastai, patraukliai ir šiek tiek juokingai. Taupių, ramių ūkininkų ir kaprizingų naminių gyvūnų šeiminių charakteriai atsiskleidžia bėdos akivaizdoje. Bėdos, kuriai ištikus kiekvienas puola skambinti tegu ir ne visagaliam, tačiau be galo gyvulius mylinčiam ir visas jėgas atiduodančiam veterinarui.

June Considine „Kai šaka nulūž“ (*When The Bow Breaks*)

Iš anglų kalbos vertė Rasa Akstinienė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Romanas apie aistras, šeimos paslaptis ir moters tapatybės paieškas. Skurdžioje dykynėje prie O'Donovanų namų durų randamas paliktas naujagimis. Evos Froli gimimas – paslaptis, bet, užauginta mylinčių tėvų, ji net nesusimąstė, kas yra iš tikrųjų. Sulaukusi dvidešimt septynerių metų, žlugus santuokai, kuri atrodė labai laiminga, ji nusprendžia atsigręžti į praeitį, slepiančią tiesą apie jos gimimą. Praeityje – skaudi Evos motinos ir kitų jos giminės moterų istorija, įžeidinėjimai, pabėgimai, nekaltybės praradimas ir aistra.

Stéphane Audeguy „Debesų ganytojas“ (*La théorie des nuages*)

Iš prancūzų kalbos vertė Snieguolė Marija Liberienė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Stéphane Audeguy – prancūzų rašytojas, literatūrologas, literatūros ir kino istorijos dėstytojas. „Debesų ganytojas“ – pirmasis jo romanas, apdovanotas André Gide premija. Paryžiuje gyvenantis Akira Kumo, tarptautinį pripažinimą pelnęs japonų mados dizaineris, nutraukia profesinę

karjerą, norėdamas atsidėti savo aistrai – knygų apie debesis ir meteorologiją kolekcionavimui. Pakviestai tvarkyti kolekcininko lobių jaunai bibliotekininkei jis pasakoja keisčiausias istorijas apie žmones, debesims paskyrusius savo gyvenimą. Du šimtai meteorologijos istorijos metų slenka pro bibliotekininkės Viržini Latur akis kaip debesys: pavojingi ir švelnūs, paslaptingi ir nešantys pražūtį. Kol pasirodo, kad šaltas ir bejausmis Akiros Kumo pasaulis taip pat kupinas paslapčių, kurias jis slėpė net nuo savęs paties ...

Frédéric Lenoir, Violette Cabesos „Angelo pažadas“ (*La promesse de l'ange*)

Iš prancūzų kalbos vertė Irina Mikalkevičienė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Frédéric Lenoir – rašytojas, žurnalistas, filosofas, vienas žymiausių šiuolaikinių Prancūzijos religijos sociologų. Violette Cabesos – rašytoja, teisininkė, viduramžių specialistė. Šių dviejų autorių drauge parašytame romane „Angelo pažadas“ pasakojama apie paslaptinę ir didingą garsųjį Sen Mišelio kalną, buvusį ne tik katalikų, bet ir keltų tikėjimo tvirtovę. Tragiškas XI a. gyvenusio benediktinų vienuolio Romano ir keltės Moiros aistros likimas, vienuolyne klestinčios intrigos, meilė ir neapykanta ima ryškėti kasinėjant kalną ir akmuo po akmens skverbiantis į praeitį. Intriguojantys istorijos pėdsakai, meilė, išliekanti gyva per amžius, archeologų ir istorikų pasaulis susiveja į vieną kamuolį, kurį išnarplioti tenka archeologei Žoanai.

Bernard Werber „Angelų imperija“ (*L'Empire des Anges*)

Iš prancūzų kalbos vertė Virginijus Baranauskas, lietuviškai išleista 2008 metais.

Bernardas Werberis – teisininkas, mokslo žurnalistas, rašytojas. „Angelų imperija“ – romanas, tęsiantis visiems rūpimą pomirtinio gyvenimo temą. Romane „Tanatonautai“ buvo pasakojama apie tanatonautikos pirmėivių atradimą – gebėjimą laisvai nukeliauti į Galutinį mirties žemyną ir grįžti iš jo atgal. Filosofiška, šmaikščiai ir ironiškai rašytojas iš aukšto stebi daugybę pasaulio taškų, kuriuose sielos susiduria su mirtingaisiais ir kuria ryškia, paveikią, kartais komišką būsimo gyvenimo versiją.

Rea Galanaki „Nebyli vandenu gelmė“ (*Αμίλητα, βαθιά νερά*)

Iš graikų kalbos vertė Alvyda Stepavičiūtė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Šis romanas pasakoja Tasulės pagrobimo istoriją – kroniką, nutikusią 1950-aisiais Kretoje. Pagrobimas suskaldė ir sukretė visą to meto Kretą, o Graikijai tapo neužmirštamam įvykiui. Tai istorija apie trumpai liepsnojusią meilę ir pusę amžiaus trukusią istorijos dalyvių tylą. Autorė iš nebylių

Kretos vandenynų „išžvejoja“ pagrobimo iš meilės istoriją, kalbindama liudininkus, remdamasi istoriniais šaltiniais ir dokumentais.

Mika Waltari „Karalystės paslaptis“ (*Valtakunnan salaisuus*)

Iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Garsiausio suomių rašytojo Mikos Waltario romanas „Karalystės paslaptis“ perkelia skaitytoją į krikščionybės aušros laikus. Jėzaus Kristaus nukryžiuavimas ir keturiasdešimt po joėjusių dienų, pamatiniai Naujajame Testamente aprašyti įvykiai, tuo metu Jėzaus tarti žodžiai, mokiniai ir sekėjai, Marija Magdaliėtė ir Jėzaus motina – viskas regima romėno Marko akimis. Markas rašo laiškus į Romą savo klastingai mylimajai Tulijai ir tarsi gyvus atskleidžia pirmųjų prisikėlusio Kristaus dienų vaizdus. Marko meilė, abejonės ir netikrumas stojaus Atpirkėjo akivaizdon, asmeninis paprasto žmogaus santykis su transcendencija, dvasinis sukrėtimas, išvydus sveiku protu nesuvokiamus stebuklus – viskas atsispindi laiškuose-reportažuose. Pasiremdamas istoriniais ir bibliniais šaltiniais, Mika Waltaris talentingai atkuria tiek galimą istorinę tikrovę, tiek žmogaus susidūrimą su dvasios apsiireiškimu.

Leidykla: **NIEKO RIMTO**

Projektas: 4 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 13 524 eurai

Vertimai: **Erich Kastner „Emilis ir trys dvynukai“ (*Emil und die drei Zwillinge*)**

Iš vokiečių kalbos vertė Indrė Dalia Klimkaitė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Knyga pasakoja istoriją apie pagrindinio veikėjo Emilio ir jo draugų nuotykius. Siužetas juos nukelia į atostogų viešnagę prie Baltijos jūros. Bet atostogos tik iš pradžių žada ramybę. Paplūdimyje pasirodo ponas Baironas su savo nepakartojamais dvynukais akrobatais. Ir, žinoma, Emilis su draugais vėl įsivelia į kvapą gniaužiantį nuotyki...

Maria Gripe „Šešėlis ant akmeninio suolo“ (*Skuggan över stenbänken*)

Iš švedų kalbos vertė Raimonda Jonkutė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Pirmoji tetralogijos „Šešėliai“ dalis „Šešėlis ant akmeninio suolo“, kaip ir visa Marijos Gripės kūryba, patraukia netikėtu siužetu, lengvos mistikos ir psichologijos deriniu.

Romanas pasakoja apie ramų, griežtomis taisyklėmis apibrėžtą šeimos gyvenimą, į kurį staiga įsibrauna tyli, bet charizmatiška asmenybė – kambarinė Karolina. Paaiškėja, jog Karolinos gyvenimą gaubia paslaptis. Vienintelėje jos šeimos nuotraukoje šmėkščioja moters siluetas, sėdi vienišas vaikas, o šešėlis, krintantis ant suolo per patį nuotraukos vidurį, tampa pagrindiniu veikėju...

Maria Gripe „...ir baltieji šešėliai miškuos“ (...och de vita skuggorna i skogen)

Iš švedų kalbos vertė Raimonda Jonkutė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Romano istorija nukelia į paslaptinę Rusengovos dvarą, kuriame pradeda dirbti kambarinė Karolina ir panelė Berta. Merginas intriguoja nepaprasta kilmingos šeimos istorija, žavi viduramžiško dvaro aplinka: parkas, kuriame žydi vien baltos rožės, nebylės gražuolės Rusildos knygų bokštelis, ant stalo palikti rašteliai su Oscaru Wilde'o eilėraščių nuotrupomis, sūpynės po ilgaamžėmis ažuolų lajomis tarp saulės šviesos ir šešėlių...

Eleanor Farjeon „Mažoji siuvėja“ (*The Little Bookroom*)

Iš anglų kalbos vertė Viltaras Alksnėnas, lietuviškai išleista 2008 metais.

Eleanoros Farjeon kūryboje nėra nė kruopelės specialaus vaikiškumo. Ji – poetiška, mįslinga, kartais pašaipi, todėl įdomi, suvokiama ir artima bet kokio amžiaus skaitytojui. Gausiai šiuomet vaikams bei paaugliams leidžiamos literatūros fone Eleanoros Farjeon pasakos ir apsakymai pasirodys kaip išauginti ar patys savaime atsiradę, natūraliai iš sielos gelmių išaugę kūriniai. 2009 metų balandžio 2 dieną Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyriaus inicijuota komisija pripažino „Mažąją siuvėją“ reikšmingiausiu ir meniškiausiu 2008 metų vertimu paaugliams.

Leidykla: **MINTIS**

Projektas: 5 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 33 797 eurais

Vertimai: **Maria Rosa Cutrufelli „Moteris, gyvenusi svajone“ (*La donna che visse per un sogno*)**

Iš italų kalbos vertė Inga Tuliševskaitė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Romano istorija vyksta Paryžiuje 1793-aisiais. Robespjerui teroru valdant karo ir sukilimo Vandėjoje draskomą šalį, yra žmonių, kurie nesileidžia įbauginami giljotinos ir drąsiai kovoja, siekdami įgyvendinti svajonę apie lygių ir laisvų žmonių visuomenę. Viena tokių – Prancūzijos revoliucijos laikų moterų emancipacijos šauklė Olimpija de Guž (*Olympe de Gouges*), sukūrusi garsiąją „Moters ir pilietės teisių deklaraciją“. Cutrufelli knygoje apie Olimpijos gyvenimą pasakoja moterys, supusios ją sumaišties ir nepriteklių kankinamame Paryžiuje, o jų balsai susilieja į didingą moterų chorą, apdainuojantį to meto grožį ir siaubą. Knyga „Moteris, gyvenusi svajone“ parašyta remiantis to meto dokumentais ir šaltiniais.

Zbigniew Mentzel „Visos pasaulio kalbos“ (*Wszystkie języki świata*)

Iš lenkų kalbos vertė Vytautas Dekšnys, lietuviškai išleista 2008 metais.

Daugiasluoksnio romano veiksmas vyksta Varšuvoje praėjus dešimtmečiui po komunizmo žlugimo. Viena pagrindinio veikėjo diena – tai tik išėities taškas pasakojimui apie sudėtingus šeimos santykius, apie vingiuotus inteligentų kelius. Romane iš dabarties paveikslo išnyra istorija, iš juoko ir grotesko – apmąstymai apie žmogaus likimo paslaptį ir kalbos esmę. Pasakojimas, siejantis du laikotarpius – komunistinį ir jau atgavusios nepriklausomybę Lenkijos, yra komedija, skaudžiai atskleidžianti žmogiškąją prigimtį.

Joseph O’Connor „Atpirkimo krioklys“ (*Redemption Falls*)

Iš anglų kalbos vertė Nijolė Regina Chijenienė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Anot kritikų, „Atpirkimo krioklys“ – tai vienas geriausių rašytojo kūrinių: romano „Jūros žvaigždė“ tęsinys, trečioji serijos „Šiuolaikinis Europos romanas“ dalis. Knygos veiksmas nukelia

į 1865-uosius, JAV pilietinio karo pabaigą. Prieš aštuoniolika metų laivas „Jūros žvaigždė“ prisišvartavo Niujorko uoste. Tuo laivu atplaukusių keleivių dukte keliauja per nusiaubtą Ameriką ieškodama savo jaunesniojo brolio, kuris, kaip daugybė kitų to meto berniukų, buvo įtrauktas į pilietinio karo sukurį. Jos kelionė bus reikšminga daugeliui, regis, visiškai tarpusavyje nesusijusių romano herojų.

Edward St. Aubyn „Motinos pienas“ (*Mother’s Milk*)

Iš anglų kalbos vertė Kristina Gudelytė, lietuviškai išleista 2008 metais.

„Motinos pienas“ – vaikų auginimo, santuokos, neištikimybės ir eutanazijos papročių analizė, pasižyminti nuostabia ir kiek rūgštoka E. St. Aubyno proza, meistriškai sujungiančia didžiausią vidinį skausmą su šalčiausia komedija. Elegantiškas ir kandžiai sąmojingas romanas įvairiapusiškai atskleidžia sudėtingus tėvų ir vaikų, vyrų ir žmonių santykius.

Franz Werfel „Klasės susitikimas“ (*Der Arbiturientag. Die Geschichte einer Jungenschuld*)

Iš vokiečių kalbos vertė Jūratė Dikšaitė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Pasakojimas apie dviejų septyniolikmečių gimnazistų konfrontaciją, kuri vienam sugriovė gyvenimą, o kitas gyveno lydimas kaltės jausmo ir sąžinės graužaties. Klasės „filosofas“ Francas Adleris, iškilaus proto jaunuolis, pralaimi prieš vidutinių gabumų, bet ambicingą klasės draugą Ernstą Sebastijaną. Dėl Sebastijano kaltės ir melo Adleriui tenka palikti gimnaziją ir bėgti į užsienį. Po daugelio metų bendraklasiai susitinka: vienas jų – tardytojas, kitas – nusikaltėlis. Romanas „Klasės susitikimas“, parašytas 1928 m., susijęs su autoriaus prisiminimais apie gimnazijos laikus Prahoje.

Leidykla: **TYTO ALBA**

Projektas: 13 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 55 464 eurais

Vertimai: **Frederic Beigbeder „Gelbėkit, atsiprašau“ (*Au secours pardon*)**

Iš prancūzų kalbos vertė Neringa Žalgaitė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Vieno žinomiausių šiuolaikinių prancūzų rašytojų Frederico Beigbederio knygoje pasakojama apie ankstesniojo kūrinio „14,99 €“ herojaus Oktavo Parango gyvenimą po to, kai jis atsėdėjo kalėjime už žmogžudystę. Herojus išvyksta į atšiaurią, egzotišką ir viliojančią Rusiją ieškoti gražiausios pasaulyje merginos. Tačiau visai netikėtai supranta, kam reikalingas liūdesys, kas yra meilė, ir įsivelia į kriminalinę istoriją.

Jason Goodwin „Gyvatės akmuo“ (*The Snake Stone*)

Iš anglų kalbos vertė Elena Keidošiūtė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Mokslininko, romanisto, keliautojo Jasono Goodwino knyga „Gyvatės akmuo“ – antrasis romanas, kuriame Osmanų imperijos mįslės narplioja eunuchas Jašimas. Osmanų imperijos istorija pinasi su žiaurių ir keistų žmogžudysčių istorija, o tylusis eunuchas Jašimas gamina turkiškus patiekalus, filosofuoja sultono rūmuose, vienas gyvybes gelbsti, o kitas – pasmerkia...

Jette A. Kaarsbøl „Užverstas dienoraštis“ (*Den lukkede bog*)

Iš danų kalbos vertė Daiva Sajenkienė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Danų rašytojos Jette A. Kaarsbøl debiutinis romanas „Užverstas dienoraštis“ nukelia į 1875 metų Kopenhagą. Geros šeimos dukra Frederikė ruošiasi tekėti už jauno pastoriaus ir dalytis su juo visais kuklaus gyvenimo džiaugsmiais bei vargais. Tačiau laisvamanių būrelio, į kurį atsitiktinai patenka ir Frederikė, siela – žavus, protingas gydytojas Frederikas atveria jai kito gyvenimo galimybę.

Edna O’Brien „Vakaro šviesa“ (*The Light of Evening*)

Iš anglų kalbos vertė Jovita Liutkutė, lietuviškai išleista 2008 metais.

Airių rašytojos, dėstytojos Ednos O’Brien romanas „Vakaro šviesa“ – pasakojimas apie motinos ir dukters santykį, amžiną ir sunkų kaip gyvenimas. Dvi moterys, tokios panašios kai kuriais būdo bruožais, perduodamais iš kartos į kartą – ir gyvenančios tokius skirtingus gyvenimus: praktiška, daug kartų gyvenimo laužyta ūkininkė Dilė ir poetiška, romantiška jos dukra londonietė Eleanora.

Javier Sierra „Mėlynoji dama“ (*La Dama Azul*)

Iš ispanų kalbos vertė Ona Žemaitienė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Romanas „Mėlynoji dama“, apdovanotas JAV „Latino Book Award“ premija kaip geriausias 2007-aisiais išleistas istorinis romanas, skirtas paslapties gaubiamai istorijai apie XVII a. vienuolę Mariją Chesus de Agredą, kuri, pasakojama, stebuklingu būdu sugebėdavusi vienu metu būti savo vienuolyne ir Naujojoje Meksikoje. Tikrais faktais paremta mistinė istorija – apie XVII a. Ispaniją, XX a. pabaigoje Venecijos vienuolyne paslaptį tyrimus atliekantį vienuolį, Los Andžele gyvenančią moterį, reginčią keistus sapnus, apie tai, kaip naudojant garsus galima perkelti žmones už daugelio mylių.

Sandro Veronesi „Ramus chaosas“ (*Caos calmo*)

Iš italų kalbos vertė Inga Tuliševskaitė, lietuviškai išleista 2008 metais.

„Ramus chaosas“ – romanas apie neįprastą herojų, neįprastu būdu bandantį įveikti asmeninę tragediją. Romano veikėjas, turtingas milanietis, staiga praranda ilgametę savo gyvenimo draugę, su kuria netrukus ketino susituokti. Norėdamas nuo streso dėl motinos mirties apsaugoti dešimtmetę jūdviejų dukrą, jis nusprendžia visada būti greta. Neiti į darbą, o sėdėti ant suoliuko priešais mokyklą ir laukti, kol baigsis pamokos.

Gyles Brandreth „Oskaras Vaildas ir žmogžudystės žvakių šviesoje“ (*Oscar Wilde and the Candlelight Murders*)

Iš anglų kalbos vertė Rūta Tumėnaitė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Istorija vyksta Londone 1889-aisiais, kada žymus rašytojas Oskaras Vaildas, kuriantis „Doriano Grėjaus portretą“, – visų susižavėjimo viršūnėje. „Oskaras Vaildas ir žmogžudystės žvakių

šviesoje“ – ne tik įtraukianti detektyvinė istorija, bet ir kelionė į Vaildo pasaulį, rafinuotą *fin de siècle* Londoną ir Paryžių, kur niekada nežinai, kas nutiko iš tikrųjų, o kas – tik rašytojo fantazijos vaisius.

Mika Waltari „Karina Mauno duktė“ (*Karin Månsdotter*)

Iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Garsiausio suomių rašytojo Mikos Waltario pirmasis romanas „Karina Mauno duktė“, parašytas 1942-aisiais, pasakoja apie neįtikėtiną nepaprastos moters gyvenimą. „Karina Mauno duktė“ – tai paminklas moters grožiui, kantrybei ir sumanumui. Romanas per karalienės Karinos, Mauno dukters, gyvenimą pasakoja apie šešiolikto amžiaus Švedijos ir Suomijos istorijos fragmentą – negailestingus, žiaurius ir įspūdingus karaliaus Eriko XIV valdymo metus.

Olivier Bleys „Semper Augustus“

Iš prancūzų kalbos vertė Asta Toleikytė, lietuviškai išleista 2009 metais.

2007 m. išleistas romanas „Semper Augustus“ pasakoja apie tulpes ir prieš trejetą šimtmečių jas supusią beprotybę. Apie gėles, kurios tapo daugybės olandų gyvenimo prasme, didžiausios laimės ir didžiausios nevilties priežastimi. O drauge – ir apie gelumbės pirklio Van Deruiko šeimą: tikėdamasis greitai prasigyventi, tėvas palieka ketvertą vaikų tėsti verslo, o pats išvyksta į Naująjį pasaulį.

Panos Karnezis „Gimtadienio šventė“ (*The Birthday Party*)

Iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė, lietuviškai išleista 2009 metais.

„Gimtadienio šventė“ – trečioji Panoso Karneziso knyga, kurioje nesunku atpažinti Aristotelio Onasio gyvenimo faktus. Privati sala Egėjo jūroje, kurioje laivininkystės magnatas Markas Timoleonas stebi pasiruošimus prabangiai šventei. Dvidešimt penktajam dukros gimtadieniui jis turi slaptą planą: visa kontroliuojantis tėvas nori įkalbėti ją nutraukti nėštumą.

Roger Morris „Švelnusis kirvis“ (*The Gentle Axe*)

Iš anglų kalbos vertė Virginija Traškevičiūtė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Istorinis R. N. Morriso detektyvas gręžiasi į Fiodoro Dostojevskio laikų Rusiją – apžavėtas rūsčios ir paslaptingos to meto Sankt Peterburgo atmosferos, autorius iš didžiojo rusų rašytojo

„pasiskolina“ Porfirijų Petrovičių, „Nusikaltimo ir bausmės“ veikėją, ir suteikia jam galimybę toliau gyventi savo knygoje. „Švelnusis kirvis“ – pirmoji „Sankt Peterburgo paslapčių“ serijos knyga, pasakojanti apie Porfirijų Petrovičių, kuris vėl atsiduria paslaptingo ir žiaurus nusikaltimo pinklėse.

Roger Morris „Kerštingas potroškis“ (*A Vengeful Longing*)

Iš anglų kalbos vertė Gabrielė Gailiūtė, lietuviškai išleista 2009 metais.

„Sankt Peterburgo paslapčių“ serijos antroji knyga „Kerštingas potroškis“ nukelia į 1868-ųjų birželį. Tyrėjas Porfirijus Petrovičius narplioja žmogžudystę pasiturinčioje šeimoje, kurios paslaptys veda jį ir į aristokratiškus vasarnamius, kur, pasirodo, taip pat klesti žiaurumas, apgaulės, ir į prostitučių knibždančius skersgatvius. „Kerštingas potroškis“ – tai brutalus, dekadentiškas ir stilingas bandymas pasinerti į prieštaringas, žiaurumą ir atgailą slepiančias rusiškos sielos gelmes.

W. Somerset Maugham „Skustuvo ašmenys“ (*The Razor's Edge*)

Iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Perkeldamas mus į XX a. trečiąjį dešimtmetį, romane Maughamas taikliai atkuria nerūpestingai prabanga besidžiaugiančius JAV turtinguosius: gražuolę Izabelę, puošėivą ir snobą jos dėdė Eliotą, Izabelės rankos siekiantį turtingą jaunystės draugą Grėjų... Tačiau pagrindinė romano idėja – gyvenimo prasmės paieškos. Romanas kritikų vadinamas tikrovišku kaip pats gyvenimas, žaviai paradoksaliu kaip praėjusių laikų Paryžius. Pabaigoje – vertėjos Rasos Drazdauskienės straipsnis apie W. S. Maughamą ir jo romaną „Skustuvo ašmenys“.

Leidykla: **KITOS KNYGOS**

Projektas: 3 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 18 797,35 euro

Vertimai: **Irvine Welsh „Purvas“ (*Filth*)**

Iš anglų kalbos vertė Donatas Stačiokas, lietuviškai išleista 2010 metais.

„Purvas“ – trečioji kultinio Škotijos autoriaus Irvine'o Welsho knyga. Romano pavadinimas „Filth“ verčiant iš anglų kalbos reiškia ne tik purvą ir nešvankybę, bet taip pat yra ir žargonas policininkui pavadinti. Knyga prasideda Ganos ambasadoriaus sūnaus žmogžudyste, kurią išaiškinti skirta knygos pagrindiniam veikėjui antiherojui Briusui Robertsui. Pagrindinė istorija tai – iškreiptos Briuso psichikos ir nešvaraus jo pasaulio paveikslas, pasakojantis apie didžiausias Britanijos darbininkų klasės problemas.

James Graham Ballard „Saulės imperija“ (*Empire of the Sun*)

Iš anglų kalbos vertė Irena Jomantienė, lietuviškai išleista 2010 metais.

Britų rašytojas J. G. Ballardas, išgarsėjęs romanu „Avarija“ (1973) kaip ekstremalių psichopatologinių būsenų tyrinėtojas, 1984 m. parašė autobiografinį pasakojimą „Saulės imperija“, kuriame tiria paties ekstremaliausio XX a. žmonijos įvykio – II pasaulinio karo – įtaką žmogaus psichikai. Kraupioje bado, mirčių ir žmonių žiaurumo istorijoje autorius nuoširdžiai pasakoja, ką jis pats – vienuolikmetis anglų paauglys – patyrė japonų okupuotame Šanchajuje ir Lunghua koncentracijos stovykloje.

Jose Saramago „Evangelija pagal Jėzų Kristų“ (*O Evangelho segundo Jesus Cristo*)

Iš portugalų kalbos vertė Zigmantas Ardickas, lietuviškai išleista 2010 metais.

Skandalingasis portugalų rašytojo José Saramago romanas „Evangelija pagal Jėzų Kristų“ pasakoja dramatišką Jėzaus – paprasto žmogaus, o ne Dievo sūnaus, – gyvenimo istoriją. Savaip perteikdamas biblinius įvykius, autorius sukūrė itin žmogiško ir žemiško, tačiau humaniškesnio net už patį Dievą Jėzaus paveikslą. Dėl neigiamos Bažnyčios reakcijos knyga buvo uždrausta keliose katalikiškose šalyse, o jos autorius buvo priverstas palikti gimtąją šalį.

Leidykla: **TYTO ALBA**

Projektas: 5 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 30 343,17 euro

Vertimai: **Elif Shafak „Stambulo pavainikė“ (*The Bastard of Istanbul*)**

Iš anglų kalbos vertė Eglė Bielskytė, lietuviškai išleista 2010 metais.

„Stambulo pavainikė“ – dešimtoji autorės knyga, kurią vieni Turkijoje garbino, kiti – naikino. Tai ir įtampos kupina istorija, ir tuo pat metu gyvas, spalvomis žaižaruojantis šiuolaikinės Turkiijos portretas. Gražuolė intelektualė Armanuš, ieškanti savo šaknų turkų-armėnų istorijoje, ir užsispyrusi keistuolė Asja, nenorinti nieko žinoti apie praeitį, susiduria kaktomuša Stambule. „Stambulo pavainikė“ – romanas apie paslaptis, likimą, jaunystę ir istoriją.

Evelyn Vaugh „Vargingi kūnai“ (*Vile Bodies*)

Iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė, lietuviškai išleista 2010 metais.

Romane „Vargingi kūnai“ vaizduojamas Londonas ir jo karta, užaugusi tarp dviejų pasaulinių karų: „prarastosios kartos“ vaikai. Aukštuomenės grietinėlei, pašėlusiam auksiniam jaunimui nerūpi niekas daugiau, išskyrus linksmybes, paskalas ir nuotykius. Romanas kaip šokis ant bedugnės krašto: personažai, nesuvokdami savo pačių komiškumo, nesupranta, tik nujaučia, kad viskas trapu ir pasmerkta.

Evelyn Waugh „Sugrįžimas į Braidshedą“ (*Brideshead Revisted*)

Iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

„Sugrįžimas į Braidshedą“ – kultinis Evelyno Waugho romanas, be kurio šiuolaikinė britų literatūra sunkiai įsivaizduojama. Visą „Braidshedo“ grožį sudaro jo nepakartojamas stilius, sarkazmas ir meilė nykstančiai Anglijos esmei – dvarams, sukaupusiems anglišką žavesį, Oksfordui, kurio mitą kaip tik ir pradeda formuoti ši knyga. Pagrindinė romano mintis – žmonėms reikia atmosferos ir pasipirties, kai stabilus atrodes pasaulis ima trupėti ir griūti.

Mika Waltari „Johano jaunystė“ (Nuori Johannes)

Iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė, lietuviškai išleista 2010 metais.

Romanas „Johano jaunystė“ – tai atskiras solidus kūrinys, galintis papildyti ir paaiškinti vėlesnįjį romaną „Mirties angelas“; jame Johanas prisimena audringą savo gyvenimo pradžią. Johanas Peregrinas, jaunas graikų raštininkas, kuriam nerūpi nei moterys, nei vynas, žinių troškimo genamas keliauja per politinių ir religinių konfliktų draskomą Europą. Sąžiningas, garbingas ir smalsus Johanas turi dinastinę teisę į Bizantijos imperatoriaus valdžią, bet netenka noro ja naudotis, pamatęs Bažnyčios vadovų ir imperatorių valdymo godulį, pinkles ir intrigas.

Orhan Pamuk „Nekaltybės muziejus“ (Masumiyet Müzesi)

Iš turkų kalbos vertė Justina Pilkauskaitė, lietuviškai išleista 2010 metais.

Nobelio premijos laureato knyga „Nekaltybės muziejus“ pasakoja apie meilę – tokią, kad jai įamžinti prireikė muziejaus. Romanas vaizduoja Stambulą 1976-aisiais. Pagrindinis veikėjas – trisdešimtmetis Kemalis, pamilęs tolimą giminaite, aštuoniolikmetę Fiusuną. Aistra ir meilė prieš įsipareigojimus, baimę prarasti padėtį visuomenėje ir kaltę – visa tai veda į neišvengiamą tragediją, po kurios Kemalis visą save paaukoja tam, kad jūdviejų meilės istorijai sukurtų muziejų.

Leidykla: **V A G A**

Projektas: 3 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 18 278,26 euro

Vertimai: **Arturo Perez-Reverte „Pietų karalienė“ (La Reina del Sur)**

Iš ispanų kalbos vertė Arvydas Makštutis, lietuviškai išleista 2010 metais.

Tikrais faktais pagrįstas romanas pasakoja apie egzotiškos Meksikos ir saulėtos Ispanijos narkotikų mafijos pasaulį. Pagrindinė herojė Teresa Mendosa – stipri, išskirtinė asmenybė, savo kelią pradėjusi nuo prekybos gatvėje ir prasimušusi į narkotikų mafijos viršūnes – pagarbiai vadinama Pietų karaliene. Likimas Teresą nubloškia į Maroko pakrantę, paskui į Ispaniją, kur ji pamažu tampa sumania nuožmaus verslo partnere.

Sasa Stanisic „Kaip kareivis gromofoną taisė“ (Wie der Soldat das Grammophon repariert)

Iš vokiečių kalbos vertė Viktorija Labuckienė, lietuviškai išleista 2009 metais.

Knyga pasakoja apie talentingą istorijų kūrėją Aleksandarą, augantį nedideliame bosnių mieste Višegrade. Kai į Višegradą nuožmiai įsiveržia karas, Aleksandaro pasaulis sueižėja, ir šeimai tenka bėgti. Svetimoje Vakarų šalyje Aleksandaro rašytojo gebėjimai tampa gyvybiškai svarbūs: tai jam padeda susivokti tame keistame krašte vardu Vokietija. Vis dėlto suaugęs Aleksandaras, grįžęs į savo vaikystės miestą, pirmiausia turi sau įrodyti, kad jo pasakotojo talentas atlaikys ir Bosnijos pokario realybę.

Tanja Langer „Trumpa istorija apie moterį, kuri negalėjo būti ištikima“ (Kleine Geschichte von der Frau, die nicht treu sein konnte)

Iš vokiečių kalbos vertė Teodoras Četrauskas, lietuviškai išleista 2009 metais.

„Trumpa istorija apie moterį, kuri negalėjo būti ištikima“ – trečiasis autorės romanas, kuriam būdingas subtilus psychologizmas, humoras, vaizdi poetiška kalba, o asmeninė veikėjų patirtis vaizduojama per aliuzijas į kultūros kontekstus. Eva turi vyrą Štefaną ir gražų pulkelį vaikų, bet negali būti ištikima, nors ir norėtų. Bergene, į kurį nukanka pirkti dailininko Munko paveikslu, jai ima vaidintis miręs jo autorius, taip pat skaudžiai nudegęs meilės fronte.

Leidykla: **MINTIS**

Projektas: 4 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 18 539,10 euro

Vertimai: **Andreas Staikos „Pavojinga kulinarija“ (*Les Liaisons Culinaires*)**

Iš graikų kalbos vertė Kristina Svarevičiūtė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Gurmaniško romano centre – meilės trikampyje pasiklydusios moters ir dviejų jos vyrų santykių peripetijos, pagardintos nuostabios graikiškos virtuvės receptais.

Deborah Moggach „Tulpių karštinė“ (*Tulip Fever*)

Iš anglų kalbos vertė Kristina Gudelytė, lietuviškai išleista 2011 metais.

XVII amžiaus Amsterdamas, miestas, užvaldytas tulpių karštinės, šildosi jų sukrautuose turtuose. Senstantis prekeivis Kornelis nusamdo talentingą jauną dailininką, kad šis drobėje įamžintų aukštą jo padėtį visuomenėje ir santuoką. Tapybos seansuose Kornelį supa jo sėkmės simboliai, tarp kurių ir jauna jo žmona Sofija. Tarp Sofijos ir dailininko įsiplieskia aistra; jie rezga painią apgavystę, bet neatsargus žaidimas juos pačius stumia jaudinančios ir tragiškos pabaigos link.

Maria Norowska „Panelės ir našlės“. 1 dalis (*Panny i wdowy. Vol. 1*)

Iš lenkų kalbos vertė Kazys Uscila, lietuviškai išleista 2011 metais.

Trilogija „Panelės ir našlės“ – tai epinis pasakojimas, apimantis beveik šimtą metų nuo 1863–1864 m. sukilimo iki šių dienų. Kelių vienos šeimos moterų kartų likimai glaudžiai susipina su Lenkijos istorija. Romano veiksmas vyksta Sibire, Paryžiuje, Varšuvoje, paskui sovietų lageriuose ir galiausiai šeimos dvare Lechice. Motinos, žmonos ir dukterys išgyvena sunkius laikus kaip ir visa šalis. Jos susiduria su artimųjų mirtimi ir skaudžiais likimo smūgiais, išgyvena Paryžiaus komunos, Hitlerio okupacijos, stalinistinio laikotarpio ir karo metus.

Publius Ovidius Naso „Herojų laiškai“ (*Heroides / Epistulae Heroidum*)

Vertėja, parengėja, komentarų ir straipsnio autorė, žodynelio sudarytoja Eugenija Ulčinaitė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Ovidijaus veikalas „Herojų laiškai“ (*Heroides*) – vienas mįslingiausių poeto kūrinių, iki šiol keliantis daug diskusijų ir paliekantis daug neatsakytų klausimų. „Herojų laiškuose“ remiamasi įvairiais graikų ir romėnų literatūros kūriniais, tačiau pagrindinis Ovidijaus šaltinis yra mitas, kurį jis ne perpasakoja, o interpretuoja, kurdamas meilės istorijas, įvilktas į literatūrinio laiško formą, ryškindamas dramatišką moterų jausmų pasaulį. Ovidijaus „Herojų laiškai“ atspindi ilgą mitų tradiciją nuo Homero iki Katulo, tačiau kartu parodo autoriaus poetinį meistriskumą, leidusį pateikti savą konkretaus mito interpretaciją, atitinkančią epistolografijos žanro reikalavimus. „Herojų laiškų“ sudaro dvidešimt vienas tekstas, parašytas eleginio disticho metru ir paremtas mitologiniais siužetais.

Leidykla: **NIEKO RIMTO**

Projektas: 4 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 8985,98 euro

Vertimai: **Annie M. G. Schmidt „Otutė“ (Otje)**

Iš nyderlandų kalbos vertė Antanas Gailius, lietuviškai išleista 2010 metais.

Garbingiausiu tarptautiniu vaikų literatūros apdovanojimu H. Ch. Anderseno medaliu apdovanotos Olandijos vaikų literatūros karalienės Annie M. G. Schmidt knyga „Otutė“ pasakoja apie Otutės ir jos tėčio Toso nuotykius. Nesvarbu, kad esi pats doriausias ir pats geriausias vyrėjas pasaulyje, – žmogaus be popierių niekas nesiryžta įdarbinti. Štai kodėl Otutė ir jos tėtis priversti klajoti iš vienos vietos į kitą, apsigyventi automobilių aikštelėje, neteisėtai pavaduoti tinginį vyrėją aukščiausios klasės viešbutyje ir patirti daug kitų anekdotiškų situacijų.

Maris Putnis „Laukiniai pyragai“ (Mezoni piragi)

Iš latvių kalbos vertė Laura Laurušaitė, lietuviškai išleista 2010 metais.

Pietų jūroje piratų knibžda tiek, kad kiekvienas išsirinks pagal savo skonį! Čia nuožmiai grumiasi beliašai su leistinukais. Kraujinės dešros (skanduodamos kovos šūkį „Barbekiu!“) puola taikų česnakų karavaną. Sūrio dešra Alalija įsimyli Kvietinio Batono sūnų Ragelį, o drąsusis Ekleras, siekdamas išvaduoti savo mylimąją – Aguoninę Bandelę – su ištikimuoju koldūnu nenuilsdami ieško laukinių pyragų laivo „Lašinių kulka“.

Markus Majaluoma „Tėti, eime grybauti“; „Tėti, plaukiam į salą“ (Isä, lähdetään saareen; Isä, lähdetään sieneen)

Iš suomių kalbos vertė Viltarė Urbaitė, lietuviškai išleista 2010 metais.

Atbėgęs prie automobilio, tėtis pamatė, kad ponas Pumputis su vaikais pasislėpę po sėdyne, o dūrelės – užrakintos. Tėtis truktelėjo dureles, bet jam nepavyko jų atidaryti. Tada jis krūmuose už nugaros išgirdo riaumojimą. „Tas lokys jau čia!“ – suriko tėtis ir šoko atgal į miško tankmę. Viskas prasidėjo kelione grybauti, o baigėsi automobilyje „apsigyvenusia“... karve!

Leidykla: **GIMTASIS ŽODIS**

Projektas: 2 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 10 161,58 euro

Vertimai: **Catalin Dorian Florescu „Zaira“ (Zaira)**

Iš vokiečių kalbos vertė Angelė Barkauskienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Romane vaizduojama dramatiškų konfliktų epocha. Catalin Dorian Florescu, subtiliai jausdamas veikėjus, veržliai rutuliodamas įvykius, jausmingai aprašo istoriją moters, kuri karų ir prievartos šimtmetėje nepaiso jokių kliūčių ir klausosi savo vidinio balso. Knygoje vaizduojama mergaitė Zaira, tampanti garsia marionečių teatro artiste. Komunistai grasina jai ir jos šeimai, todėl Zaira su vyru ir dukra pasirenka pavojingą išeitį – bėgti į Ameriką. Būdamą septyniadešimties, ji sugrįža į tėvynę ir susiranda žmogų, kurį mylėjo ištisus dešimtmečius.

Johanna Adorján „Nepaprasta meilė“ (Eine exklusive Liebe)

Iš vokiečių kalbos vertė Regina Ivanauskienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Du žmonės, kartu sulaukę senatvės, nutaria drauge išeiti iš gyvenimo. Vieną 1991-ųjų rudens sekmadienį jie du įvykdo savo planą. Tai logiška pabaiga meilės, kuri buvo užstojusį visą likusį pasaulį, net jų pačių vaikus. Johanna Adorján labai subtiliai atkūrė savo senelių savižudybės dieną. Jie – Vengrijos žydai, išgyvenę holokaustą, tapę komunistais, o per 1956-ųjų Budapešto sukilimą apleidę šalį. Danijoje pradėjo naują gyvenimą, kaip atrodė, niekada nesižvalgydami atgal. Autorė, nepaisydama šeimos taisyklės „Apie tai mes nekalbam“, paniro į nutylėtus savo senelių gyvenimo įvykius XX amžiaus Europos istorijos negandų fone.

Leidykla: **VERSUS AUREUS**

Projektas: 5 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 29 179,15 euro

Vertimai: **Alison Louise Kennedy „Diena“ (Day)**

Iš anglų kalbos vertė Irena Jomantienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Romanas „Diena“ pelnė vieno prestižiškiausių Jungtinės Karalystės literatūros konkursų „Costa Books“ metų knygos vardą. Autorė, remdamasi istorijos šaltiniais, piešia tikrus karo vaizdus, pasakoja apie prarastą kartą, patekusią į Antrojo pasaulinio karo mėsmaļę. Alfredo Diena, Karališkųjų oro pajėgų lakūno, karo metų idilė truko neilgai: vokiečiai numuša kariškius, 1943-iaisiais vykdžiusius užduotį, ir iš įgulos gyvas lieka tik Alfredas. Pasibaigus karui jį apninka nykuma, atsiveria kažgi kokia skylė – jis praradęs viską: geriausias draugas žuvęs, mylimoji lyg ir yra, bet ji kito žmona, o „jo“ karo nebėra.

Arthur Schnitzler „Laisvės linkui“ (Der Weg ins Freie)

Iš vokiečių kalbos vertė Regina Ivanauskienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Romano autorius puikiai piešia Europos *Belle Époque*, kuriai itin būdingi šiandieniai, t. y. XXI a., vyro ir moters jausmai, kankinantys ir sekinantys saitai, beatodairiška meilė, deginanti ir žlugdanti aistra, visuomenės požiūris ir įtaka. Romano centre – jaunas, muziką kuriantis baronas Georgas fon Vergentinas. Jis dažnai lankosi Vienos intelektualų salone, kur mezgasi pokalbiai apie ateitį ir gyvenimą, politikuojama apie sionizmą ir socializmą, gimsta meilės ryšiai ir aptariamoms naudingoms vedyboms.

Francois-Rene Chateaubriand „Ransė gyvenimas“ (La Vie de Rancé)

Numatoma išleisti lietuviškai.

F.–R. Chateaubriand'o knygos „Ransė gyvenimas“ herojus – Armand Jean Le Bouthillier de Rancé – garsus Prancūzijos sūnus, Trapistų ordino įkūrėjas ir abatas. Vis dėlto toks jis tapo tik perkopęs Kristaus amžių, o iki tolei iš širdies mėgavosi gyvenimu, bėgo nuo vienos moters prie

kitos. Galiausiai herojus visko persisotina ir pasitraukia į vienuolyną, kuriame praleidžia antrąjį savo gyvenimo tarpsnį. Biografinis romanas apie abatą Ransė tarsi praskleidžia užmaršties šydą ir pažeria daug anų laikų istorijų, susijusių su tikromis asmenybėmis.

Virginia Woolf „Į švyturį“ (To the Lighthouse)

Iš anglų kalbos vertė Milda Keršienė-Dyke, lietuviškai išleista 2012 metais.

Virginia Woolf romaną „Į švyturį“ pavadino geriausia savo knyga. Kūrinys paremtas rašytojos jaunystės patirtimi, vaikystės išgyvenimais ir vaikišku supratimu, troškimais, jis labiausiai susijęs su autore ir atspindi jos biografiją. Šeimos ir jų draugų tarpusavio santykius, santuoką ir pasikeitusią socialinės klasės struktūrą nuspalvina ir veikia puikūs gamtos vaizdai, išskirtinė aplinka. Ši įsimenanti paprasta istorija įamžina gyvenimo svarbą ir trumpalaikiškumą.

10

Leidykla: **MINTIS**

Projektas: 4 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 23 398,60 euro

Vertimai: **Anne Enright „Šeimos sambūris“ (*The Gathering*)**

Iš anglų kalbos vertė Jurga Grunskienė, Vaida Keleras, Rima Rutkūnaitė, lietuviškai išleista 2012 metais.

Anne Enright – airių rašytoja, esė, apsakymų, publicistikos knygų ir keturių romanų autorė. 2007 metais knyga „Šeimos sambūris“ buvo apdovanota premija „Man Booker Prize“. „Šeimos sambūris“ – tai romanas apie meilę ir nusivylimą, apie prieštarinę aistrą, nežabotą geismą ir tai, kaip likimas įrašomas ne žvaigždėse, bet kūne...

Deborah Moggach „Visos tos kvailystės“ (*These Foolish Things*)

Iš anglų kalbos vertė Kristina Gudelytė, lietuviškai išleista 2012 metais.

Nuoširdus, jaudinantis, labai spalvingas ir puikaus humoro prisodrintas pasakojimas apie tai, ką vadiname gyvenimo pabaiga. Tai romanas apie pagyvenusių žmonių poreikius, viltis ir siekius šiuolaikiniame pasaulyje, kuriame jie dažnai gyvena lyg nematomi žmonės. Ir ne tik šiandieninėje visuomenėje, bet ir savo vaikų ar draugų gyvenimuose. Romanas, pasakojantis apie kelių pensininkų nuotykius Indijoje, įtraukia skaitytoją į tam tikrą kelionę, kurios pabaigoje kiekvienas savęs paklausia: „O koks mano gyvenimas?“

Maria Nurowska „Panelės ir našlės“. 2 dalis (*Panny i wdowy. Vol. 2*)

Iš lenkų kalbos vertė Kazys Uscila, lietuviškai išleista 2012 metais.

Trilogija „Panelės ir našlės“ – tai epinis pasakojimas, apimantis beveik šimtą metų nuo 1863–1864 m. sukilimo iki šių dienų. Kelių vienos šeimos moterų kartų likimai glaudžiai susipina su Lenkijos istorija. Romano veiksmas vyksta Sibire, Paryžiuje, Varšuvoje, paskui sovietų lageriuose ir galiausiai šeimos dvare Lechice. Motinos, žmonos ir dukterys išgyvena sunkius laikus kaip ir visa šalis.

Apolonijas Rodietis „Argonautika“ (*Argonautica*)

Iš senosios graikų kalbos vertė, paaiškinimus parašė ir vardų rodyklę sudarė Audronė Kudulytė-Kairienė, lietuviškai išleista 2012 metais.

Skurta penkiais šimtais metų vėliau nei Homero epai Apolonijo Rodiečio poema „Argonautika“ yra didžiausias helenistinės epochos kūrinys. Tai hegzametru parašytas epinis pasakojimas, apdainuojantis Jasono ir jo bendražygių kelionę iš Heladės į tolimąją Kolchidę ir jų grįžimą atgal. Poema praturtinta senovės Graikijos mitais, pasakų elementais, vietovardžių kilmės aiškinimais, etnografiniais diskursais, istorinėmis ir geografinėmis žiniomis, gamtos vaizdais, subtiliai atskleistais veikėjų jausmais.

Leidykla: **BALTOS LANKOS**

Projektas: 10 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 43 839,51 euro

Vertimai: **Bohdan Slawinski „Tiramisu karalienė“ (*Królowa tiramisu*)**

Iš lenkų kalbos vertė Birutė Jonuškaitė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Istorija pasakoja apie jauno doktoranto ir ištekėjusios turtingos vyresnės moters romaną. Ji puikiai iliustruoja šiuolaikinės visuomenės dvasinę būseną, parodo tarp turkaus, prabangių etikečių, kainų ir pozų užspiestą žmogų – žmogų, kuris turi galimybę nugyventi gražų, tikrą gyvenimą, bet nesugeba atsakyti komerciniams žurnalams būdingo blizgesio ir eina pačiu tragiškiausiu keliu. „Tiramisu karalienė“ buvo nominuota svarbiausiam Lenkijos – Nikės – apdovanojimui.

Cees Nooteboom „Ritualai“ (*Rituelen*)

Iš nyderlandų kalbos vertė Antanas Gailius, lietuviškai išleista 2011 metais.

Ceesas Nooteboomas – daugybės literatūrinių apdovanojimų laureatas, skelbtas kandidatu į Nobelio premiją. Poetiškas, santūrus, paprastumu sukrečiantis romanas „Ritualai“ – vienas garsiausių XX a. Nyderlandų literatūros kūrinių. Knygos herojaus, diletanto Inis Vaintropo religija – moterys. Deja, vieną dieną jį palieka žmona. Vienas su kitu visiškai nebendruojantys tėvas ir sūnus Tadsai gyvena „vienai gražioje ir tuščioje visatoje, riedančioje savo pačios susikurtais bėgiais kaip traukinys be mašinisto“. Įspraudę savo gyvenimą į ritualus Inis ir Tadsai nebepastebi paties gyvenimo ir nepajunta, kaip jis nevaldomai ima jiems sprūsti iš rankų...

David Lodge „Mintijimai“ (*Thinks...*)

Iš anglų kalbos vertė Ina Rosenaitė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Kai Ralfas Mesendžeris, intymius santykius greitai užmezgantis kognityvinių mokslų profesorius, ir velionio vyro gedinti, dvasinę krizę išgyvenanti rašytoja Helena Ryd susitinka Glosterio universiteto miestelyje, atmosfera įkaista. Netikėtai Ralfas jai pasiūlo apsikeisti savo dienoraščiais... Išradingai sudėliojęs „slaptų“ Ralfo ir Helenos dienoraščių fragmentus, – iš jų

matyti, kad tikrieji herojų jausmai dažnai neatitinka „išorėje“ regimo jų gyvenimo, – Davidas Lodge’as parašė žavingą ir linksmą „studiją“ apie meilę, neištikimybę, sąmonės klystkelius ir painiotis linkusią žmogaus širdį.

Fleur Jaeggy „Proleterka“ (*Proleterka*)

Iš italų kalbos vertė Inga Tuliševskaitė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Fleur Jaeggy stilius paprastas ir kone minimalistinis. „Proleterka“ – tai jugoslavų laivas, išplaukęs į kruizą iš Venecijos iki Graikijos salų. Jį nusiųsė grupė senstelėjusių pasiturinčių šveicarų, priklausančių vienai senai gildijai. Paskutiniai į denį įlipa tėvas ir dukra – lyg svetimi, tačiau susieti iš amžių glūdumos kylančiu ryšiu. Tai – begalinių detalių ir vaizdų, nukreiptų į išdžiūvusios atminties tuštumą, istorija.

Françoise Sagan „Šilkinės akys“ (*Des yeux de soie*)

Iš prancūzų kalbos vertė Jonė Ramunytė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Françoise Sagan – viena populiariausių XX amžiaus prancūzų rašytojų, nugyvenusi audringą gyvenimą, mylėjusi daug ir aistringai – ją supo žvaigždės, alkoholis, prabanga, meilužiai ir meilužės. Apsakymų rinkinys „Šilkinės akys“ – tai 19 subtilių ir jausmingų miniatiūrų apie „perviršio“ visuomenę. Sagan meistriškai atskleidžia įvairiausias vyro ir moters santykių gamas: pagyvenusios damos jausmus savo jaunučiam žigolo, moters reakciją, santuokiniame guolyje radus kito vyro laikrodį, kuriozišką situaciją, kai netikėtai užstrigimas traukinio tualete pakeičia gyvenimą, vyro nuostabą po daugybės laimingos santuokos metų pamačius žmonos ranką draugo delne...

Frederick Forsyth „Afganas“ (*The Afghan*)

Iš anglų kalbos vertė Osvaldas J. Aleksa, lietuviškai išleista 2011 metais.

Romano siužetas – didžiausia „Al Qaeda“ teroristinė operacija, pranokstanti 2001 metų rugsėjo vienuoliktosios tragediją. Britų ir amerikiečių žvalgybos sužino apie rengiamą grandiozinę teroristų išpuolį, tačiau nei kur, nei kada jis įvyks, nėra aišku. Priimamas sprendimas – infiltruoti vieną savo agentų į teroristų tinklą. Geriausiai šiai užduočiai atlikti tinka buvęs specialiosios paskirties pajėgų kariškis Maikas Martinas. Būtent jis turės apsimesti Gvantanamo įlankoje kalintiu vienu iš aukštų teroristinės organizacijos vadeivų afganistaniečiu Izmatu Khanu ir leisti jį pavojų kupiną, dramatišką kelionę.

Julian Barnes „Flobero papūga“ (*Flaubert's Parrot*)

Iš anglų kalbos vertė Nijolė Chijenienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Julianas Barnesas kritikų vadinamas britų literatūros chameleonu, idėjų romano Renesanso architektu, o jo kūryba lyginama su Italo Calvino, Jameso Joyce'o ir Milano Kunderos kūriniais. Garsiojoje savo knygoje „Flobero papūga“ jis į vieną audinį suaudžia faktus ir fikciją. Laviruodamas tarp romano, biografijos ir literatūros kritikos žanrų, sukuria įtraukiantį ir itin originalų detektyvinių elementų kupiną pasakojimą apie rašytojais ir jų kūriniais apsėstus skaitytojus, apie meną ir tai, kaip jis veikia gyvenimą, apie meilę, aistras bei išdavystes – ir literatūrinės, ir labai tikroviškas...

Romain Gary „Dangaus šaknys“ (*Les racines du ciel*)

Iš prancūzų kalbos vertė Violeta Tauragienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Romane pasakojama apie keistuolį prancūzą Morelį, išsekintą gyvenimo koncentracijos stovykloje beprasmiškumo. Po Antrojo pasaulinio karo jis atsiduria Prancūzijos Pusiaujo Afrikoje. Čia tarp čiabuvių ir kolonialistų tvyro įtampa, bręsta išsilaisvinimo kovos, o Morelis renka parašus po peticija už dramblių apsaugą. Laisvi drambliai – jo *idée fixe*. Kas svarbiau – gamtos sauga ir drambliai, šalies nepriklausomybė ar individo laisvė? O gal badaujantis vietinis?

Tim Parks „Europa“

Iš anglų kalbos vertė Gediminas Sadauskas, lietuviškai išleista 2011 metais.

„Europos“ siužeto pagrindą sudaro iš pažiūros kasdienis įvykis. Būrys Italijos universitetuose dirbančių užsieniečių dėstytojų (tarp jų – ir pagrindinis herojus) nusprendžia vykti į Strasbūrą ir Europos Teisingumo Teismui įteikti peticiją dėl, jų manymu, diskriminacinės Italijos švietimo sistemos politikos. Kad delegacija atrodytų solidžiau, jie įkalba kartu važiuoti ir būrį studentų. Pagrindinis herojus nuolatos kovoja su prieštariniais jausmais savo buvusiai meilužei – ji taip pat važiuoja šiuo autobusu, nors jie skausmingai išsiskyrė prieš dvejus metus.

Winifried Georg Sebald „Išeiviai“ (*Die ausgewanderten. Vier lange Erzählungen*)

Iš vokiečių kalbos vertė Rūta Jonynaitė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Keturi atskiri dėmesį prikaustantys šios knygos pasakojimai apie dramatiško likimo išėivius gvildenami taip skrupulingai ir jautriai, kad gali susidaryti įspūdis, jog pasakojimų pagrindas

yra ne tiek literatūrinė išmonė, kiek istorinė dokumentika. Sąmoningai trindamas ribą tarp istorinės faktologijos ir vaizduotės, kūrinio tikroviškumo įspūdį stiprindamas paslaptinomis fotografijomis, autorius perteikia chirurgo, mokytojo, dailininko, viešbučių patarnautojo, o sykiu ir nenuilstančio keliautojo gyvenimų istorijas, leidžiasi savo herojų pėdomis nuo Gardino apylinkių iki Londono, nuo Miuncheno iki Mančesterio, nuo Pietų Vokietijos kampelių iki Šveicarijos, Prancūzijos, Niujorko, Konstantinopolio ir Jeruzalės.

Leidykla: **KITOS KNYGOS**

Projektas: 6 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 23 390,51 euro

Vertimai: **Aldous Huxley „Beždžionė ir esmė“ (*Ape and Essence*)**

Iš anglų kalbos vertė Irena Jomantienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

1948 m. parašytoje „Beždžionėje ir esmėje“ A. Huxley mūsų pasauliui negailestingai nubrėžė pačią niūriausią ir baisiausią perspektyvą – globalų žmonijos krachą, kurį sukels dvi didžiausios Vakarų civilizacijos ydos: nacionalizmas ir aklas tikėjimas progresu. „Beždžionė ir esmė“ mus perkelia į 2108-uosius. Žmonija jau beveik susinaikino per tautinių valstybių karus, ekonomines krizes ir ekologines katastrofas. Per stebuklą išsigelbėjusios Naujosios Zelandijos mokslininkų grupelė surengia ekspediciją, siekiančią vėl atrasti Ameriką ir susigaudyti, kas liko iš civilizacijos po to, kai žmonėmis vadinamos plikosios beždžionės ėmė švaistyti tautinio išskirtinumo, progreso ir aukštųjų technologijų kuokomis...

Jean Genet „Gėlių Dievo motina“ (*Notre dame des fleurs*)

Iš prancūzų kalbos vertė Dainius Gintalas, lietuviškai išleista 2011 metais.

„Gėlių Dievo motina“ (1943) – debiutinis kontroversiško prancūzų rašytojo, dramaturgo ir poeto Jeano Genet romanas. Jame poetiškai ir kartu šokiruojamai perteiktas Paryžiaus dugno gyvenimas. Daugelis romano veikėjų – visuomenės užribyje atsidūrę homoseksualai ir nusikaltėliai, tarp kurių tuo metu gyveno ir pats autorius.

Romano regėjimai neatsiejami nuo seksualinių geidulių. Tai himnas vienatvei, pakylėjimai beveik iki religinio kulto. Šį kūrinių J. Genet pradėjo rašyti 1942-aisiais, kada už vagystę iš knygyno buvo įkalintas trims mėnesiams. 1943-iaisiais „Gėlių Dievo motina“ buvo išspausdinta 350 egz. tiražu ir išdalyta Paryžiaus homoseksualams kaip erotinė literatūra.

Malcolm Lowry „Ultramarinas“ (*Ultramarine*)

Numatoma išleisti lietuviškai.

„Ultramarinas“ – pirmasis žymaus britų poeto ir romanisto Malcolmo Lowry kūrinys. Tai kontroversiškas pasakojimas apie jauno vaikino Dano Hilioto kelionę kroviniu laivu ir jos metu išgyventas patirtis. Pagrindinis knygos veikėjas, prisiskaitęs Conrado ir Melville'io, meta savo turtingą ir lengvabūdišką gyvenimą ir nusprendžia tapti paprastu denio jūreiviui. Čia jam tenka susidurti su patyrusių jūrininkų panieka, patyčiomis bei stengtis pakeisti jų požiūrį į save, bandyti užsitarnauti pagarbą ir pasitikėjimą.

Stefan Wilde „Zaratustra kalba makaronams“ (*Zaratustra talar till makaronerna*)

Iš švedų kalbos vertė Rasa Baranauskienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

„Zaratustra kalba makaronams“ – tai sarkastiškas filosofinis himnas, kandžiai parodijuojantis ne tik Friedricho Nietzsche's „Štai taip Zaratustra kalbėjo“, bet ir kitus didžius mąstytojų veikalus. Jame pasakojama apie šiuolaikinį Zaratustrą, nusileidžiantį nuo kalnų su buteliu vyno, kad prabiltų tiesos žodžiais į civilizacijos atbukintus ir suvienodintus statistinius vienetus. Kliūva visiems – mokslininkams, kunigams, studentams, anarchistams, socialdemokratams, feministėms, lyčių lygybės šalininkams, valstybininkams, menininkams, moralistams, kapitalistams ir kitiems bestuburiams.

Sylvia Chutnik „Kišeninis moterų atlasas“ (*Kieszonkowy atlas kobiet*)

Iš lenkų kalbos vertė Vytas Dekšnys, lietuviškai išleista 2011 metais.

„Kišeninis moterų atlasas“ – tai ironiškas ir kandus, bet labai tikroviškas epas, vaizduojantis nelengvą moterų gyvenimą patriarchalinių normų užvaldytoje visuomenėje. Turgaus prekeivė alkoholikė Manka, buvusi Varšuvos sukilimo ryšininkė Marija, moteriško būdo auksarankis konditerininkas Marijonas ir maištaujanti paauglė Marysia gyvena tame pačiame Varšuvos rajono name ir klaidžioja tomis pačiomis gatvėmis. Graudžios šių personažų, įkūnijančių keturias kartas, gyvenimo istorijos susilieja į painių ir prieštaravimų draskomą šių dienų visuomenės portretą. Sodrus gatvės žodynas, gyvi personažai, autentiški pykčio bei nevilties protruškiai verčia susimąstyti apie svarbiausius šiandienos Rytų Europos skaudulius.

Vincent Ravalec „Padugnės giesmė“ (*Cantique de la racaille*)

Iš prancūzų kalbos vertė Dainius Gintalas, lietuviškai išleista 2012 metais.

Vincentas Ravalecas – naujosios kartos prancūzų rašytojas, gimęs ir užaugęs hipių epochoje, alsavo savo laikmečio laisvės ir nonkonformizmo idėjomis, todėl greitai metė akademines studijas. „Padugnės giesmė“ atnešė autoriui pripažinimą ir tapo bestseleriu. Romano herojus Gastonas sutinka ir iškart įsimyli žavią laisvo elgesio nepilnametę Mari Pjerą. Siekdamas įrodyti savo meilę, Gastonas įsuka nelegalų verslą ir išsinuomoja prabangų biurą Paryžiaus centre. Tačiau svaiginamas „padugnės“ skrydis į tariamas gyvenimo aukštumas baigiasi tuo, kuo ir turėjo baigtis... „Padugnės giesmė“ 1995 m. apdovanota prestižine premija „Prix de Flore“. 1998 m. pagal šį romaną autorius pastatė to to paties pavadinimo filmą, rodytą Kanų kino festivalyje.

Leidykla: **TYTO ALBA**

Projektas: 4 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 34 574,54 euro

Vertimai: **Carlos Ruiz Zafón „Angelo žaidimas“ (*El juego del ángel*)**

Iš ispanų kalbos vertė Pranas Bieliauskas, lietuviškai išleista 2011 metais.

„Angelo žaidimas“ glaudžiai siejasi su ankstesniuoju autoriaus kūriniu „Vėjo šešėlis“. Čia vaizduojama Barselona XX a. pradžioje. Jaunas laikraščio reporteris Davidas Martinas gauna savo gyvenimo šansą: jam leidžiama laikraštyje spausdinti savo „Barselonos paslaptis“. Greitai Davidas imasi nebe apsakymų, o romano, tačiau gyvenimas skurdžiame pensione ir meilė be atsako pakerta jo sveikatą. Bet vieną dieną jis gauna labai keistą pasiūlymą iš keisto leidėjo. Tai viltis išsikapstyti ar sandoris su velniu? „Angelo žaidimas“ – savotiška pasaka, meilės, detektyvo ir siaubo romanų mišinys.

Kaari Utrio „Varinis paukštis“ (*Vaskilintu*)

Iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

„Varinis paukštis“ – įtraukianti, spalvinga ir nepamirštama kelionė per rūsčių vienuoliktojo amžiaus Europą. Mažoji Terhen gimė ne pačiais geriausiais laikais: nors ji nepaprasta, moka sukelti vėją ir miglą, nors ji ir iš turtingos giminės, tačiau tėvai ją be didelio sielvarto atiduoda auginti giminaičiams. Ten ji sutinka Talpiją Žynį, žmogų, kuris pirmasis jai papasakojo apie užkalbėjimus ir aukojimus, apie oro ir žemės jėgas. Istoriniai įvykiai, karai ir gaisrai, sutikti žmonės ir naujos patirtys, burtai ir tikėjimai kuria įtikinantį, tarsi gyvą ankstyvųjų viduramžių Europos paveikslą. Viduramžių brutalumas ir paslaptiškumas, prietarai, magija, karo troškimas ir meilės istorija susipina romane į vieną įvykių ir minčių kamuolį.

Mike Gayle „Mano svajonių mergina“ (*My Legendary Girlfriend*)

Iš anglų kalbos vertė Gabrielė Gailiūtė, lietuviškai išleista 2012 metais.

„Mano svajonių mergina“ pasakoja apie Vilą Kelį, nevykėlį anglų kalbos mokytoją. Jo gyvenimas – ištisa nesėkmių virtinė, o baisiausia, kad prieš trejus metus jį paliko Agė, jo svajonių mer-

gina. Taigi dabar Vilas kiūto į kiaulidę panašiam bute ir sielvartauja, negalėdamas suprasti, kas buvo ne taip. Istorijoje įsipina trys kitos merginos. Bet viskam ateina galas, ir po eilinio liūdesyje praleisto savaitgalio Vilas priima netikėtą sprendimą. Pasirodo, to ir tereikėjo, kad jo gyvenimas apvirtų aukštyn kojomis.

Tahir Shah „Tūkstančio ir vienos nakties šalyje“ (*In Arabian Nights*)

Iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė, lietuviškai išleista 2011 metais.

Naujoje savo knygoje „Tūkstančio ir vienos nakties šalyje“ autorius toliau pasakoja apie savo gyvenimą Kasablankoje. Kūrinį rašytojas skiria žmonėms, išsaugojusiems senąją žodinę tradiciją, istorijų pasakotojams. Pasakos ir istorijos – išminties šaltinis; jomis nuo pat mažumės auklėjami vaikai, jas suaugę seka vieni kitiems įvairiausiais gyvenimo atvejais. Pasakas visą gyvenimą rinko ir Tahiro Shaho tėvas, tarsi estafetę sūnui perdavęs meilę išmintingoms istorijoms. Įkvėptas tėvo atminimo ir savo šeimos tradicijų, Shahas bando suprasti, kas jis iš tiesų yra; jis ieško savo pasakos, o drauge – bando priartėti prie Maroko širdies, keliaudamas nuo vieno pasakotojo pas kitą.

Leidykla: **KITOS KNYGOS**

Projektas: 6 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 22 160,94 euro

Vertimai: **Manuel Rivas „Dailidės pieštukas“ (*El lápiz de carpintero*)**

Iš ispanų kalbos vertė Alma Naujokaitienė, lietuviškai išleista 2012 metais.

Manuelis Rivasas – Galisijos rašytojas, poetas ir žurnalistas. Knyga „Dailidės pieštukas“ išleista devyniose šalyse, laikoma į daugiausia kalbų versta knyga Galisijos literatūros istorijoje. Knygos siužetas mus perkelia į 1936-ųjų vasarą. Pirmieji mėnesiai skausmingo pilietinio karo, kuris ne tik apima Ispaniją, bet ir sukrečia likusį pasaulį. Piligrimų miesto Santjago de Kompostelos kalėjime dailininkas piešia garsųjį katedros priebažnytį „Portico da Gloria“. Dailininką nužudo Herbalas, žiaurus frankistų kareivis, kurio lūpomis ir dėstomas knygos pasakojimas. Poetiškas ir jaudinantis romanas išreiškia siaubą bei žiaurumą tragedijos, kuri suskaldė Ispaniją.

George Orwell „Lapok, aspidistra!“ (*Keep the Aspidistra Flying*)

Iš anglų kalbos vertė Arvydas Sabonis, lietuviškai išleista 2012 metais.

Garsusis antiutopijų „Gyvulių ūkis“ ir „1984“ autorius, 1936 m. uždirbdavęs vos 2 svarus per savaitę ir nuolat badaudavęs, sumanė parašyti knygą apie panašų į save jaunuolį, sąmoningai atsisakiusį pinigų, socialinio statuso ir viso to „normalaus gyvenimo“, kurį simbolizuoja kambarinės gėlės aspidistros vazonėlis jaukiame bute. Knygos herojus – inteligentiškas apsiskaitęs jaunas poetas – paskelbia karą visai godumu ir baime paremtai civilizacijai, kur žmonės tėra lėlės, kurias už virvelių tampo pinigai. Jis meta darbą reklamos agentūroje, persikelia į vargingą Londono rajoną ir atsideda poezijai, tačiau netrukus pastebi, kad toks jo maištas gana absurdiškas ir niekam neįdomus...

Jose Saramago „Kai mirtis nusišalina“ (*Las intermitencias de la muerte*)

Iš portugalų kalbos vertė Zigmantas Ardickas, lietuviškai išleista 2012 metais.

Literatūrinės Nobelio premijos laureato José Saramago romanas kelia klausimą – kas atsitiks, jei vieną dieną nebebus mirties? Nuo naujųjų metų pirmosios dienos neįvardytoje šalyje niekas

nebemiršta. Tai, be abejonės, pasėja siaubą ir sumaištį tarp politikų, religinių lyderių, laidotuvių biurų savininkų ir gydytojų. Bet didžioji dalis visuomenės švenčia – pakeltos vėliavos, žmonės šoka gatvėse. Jie pasiekė didžiausią žmonijos tikslą – amžiną gyvenimą. Deja, iškyla naujos demografinės ir finansinės problemos.

Jerzy Pilch „Mano pirmoji savižudybė“ (*Moje pierwsze samobójstwo*)

Iš lenkų kalbos vertė Vyturys Jarutis, lietuviškai išleista 2012 metais.

Lenkų prozos meistro apsakymų romanas „Mano pirmoji savižudybė“ kritikų laikomas brandžiausiu jo kūriniumi, o pats autorius dažnai lyginamas su tokiais Vidurio Europos literatūros milžinais kaip Witoldas Gombrowiczius, Milanas Kundera ir Bohumilas Hrabalas. Dešimt graudžiai lyriškų, elegantiškų ir iki ašarų juokingų istorijų J. Pilchas rafinuotai pažymi būtų įprasminančiais netekties ženklais. Pagrindinį knygos herojų, penkiasdešimtmetį rašytoją Piotrą, nuolat persekioja ne tik praradimai, bet ir „liuteroniškos“ šmėklos – Silezijos krašto tradicijų, papročių, pasaulėvokos ir pasaulėjautos atšvaitai.

Josef Winkler „Natura morta“

Iš vokiečių kalbos vertė Gytis Norvilas, lietuviškai išleista 2013 metais.

J. Winkleris – vienas garsiausių šių dienų Austrijos rašytojų, sukūręs literatūrinę pasipriešinimo bet kokiam prievartai (valstybės, bažnyčios, patriarchato, tradicijų) koncepciją, kurios esmė – savita kalba, atskleidžianti represinį šių institucijų pobūdį. „Natura morta“, 2001 m. apdovanotas Alfredo Döblino premija, – tai conceptualus, sunkiasvoris, elegantiškas, rafinuotas ir ciniškas tekstas, reikalaujantis ypatingo susikaupimo ir atidos. Pagrindinės „Natura morta“ temos – religija, homoseksualumas ir mirtis.

Jeanette Winterson „Apelsinai – ne vieninteliai vaisiai“ (*Oranges Are Not the Only Fruit*)

Iš anglų kalbos vertė Marius Burokas, lietuviškai išleista 2013 metais.

Jeanette Winterson 1985 metais, būdama 25-erių metų, Didžiojoje Britanijoje išleido savo pirmąjį romaną pavadinimu „Apelsinai – ne vieninteliai vaisiai“. Jis iškart susilaukė didelio pripažinimo bei populiarumo – autorė buvo apdovanota prizų „Whitbread“ už geriausią debiutinį romaną. Pagrindinės knygos veikėjos vardas toks pat kaip ir rašytojos – Jeanette. Mergaitės įtėvių gyvenimo „madas“ besąlygiškai diktuoja Bažnyčia. Tačiau sulaukusi paaugliško amžiaus ji ima pastebėti religinės bendruomenės, kuriai priklauso, ir Bažnyčios trūkumus.

Leidykla: **MINTIS**

Projektas: 3 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 22 672,74 euro

Vertimai: **Joseph O'Connor „Nematoma šviesa“ (*Ghost Light*)**

Iš anglų kalbos vertė Nijolė Chijenienė, lietuviškai išleista 2013 metais.

Josephas O'Connoras – šiuolaikinis airių rašytojas, daugiau nei dešimties literatūriniam pasaulyje itin vertinamų knygų, išverstų į daugelį pasaulio kalbų, autorius. „Nematoma šviesa“ – įtaigi, nuoširdžiai jaudinanti meilės istorija, yra trečiasis daugybę literatūrinių premijų pelniusio autoriaus romanas (po „Jūros žvaigždės“ ir „Atpirkimo krioklio“), užbaigiantis Airijai skirtą ciklą. Pasakojimas apie pasiaukojamą meilę, apie išsiskyrimus ir susitaikymus, apie drąsą gyventi taip, kaip liepia širdis, yra iš tikrųjų sukrečiantis ir pakeliantis dvasią.

Karen Gillece „Pakrantės sąnašos“ (*Longshore Drift*)

Iš anglų kalbos vertė Kristina Gudelytė, lietuviškai išleista 2013 metais.

„Pakrantės sąnašos“ yra antrasis rašytojos romanas, pasakojantis apie aistrą ir neištikimybę, apie meilės paieškų įvairiose netinkamose vietose pasekmes ir neišsenkantį motinos tikėjimą, kad jos vaikas bus sugrąžintas – net ir tuomet, kai, rodos, nelieka jokių vilčių. Laisvas motinos gyvenimo būdas, keliaujant po Pietų Ameriką su mylimuoju ir sūnumi, baigiasi netikėtai ir žiauriai. Po dvejų metų palūžusi nuo bergždžių pastangų surasti sūnų Nacijų ir palikta mylimojo, vieniša Lara sugrįžta į savo vaikystės namus pietvakarių Airijoje.

Maria Nurowska „Panelės ir našlės“. 3 dalis (*Panny i wdowy. Vol. 3*)

Iš lenkų kalbos vertė Kazys Uscila, lietuviškai išleista 2012 metais.

Trečiame romano tome – tolesni Lechickių giminės palikuonių gyvenimo ir likimo vingiai, neatsiejamai susipynę su tragiška šalies istorija. Jie dalyvauja per II pasaulinį karą vykusiame Varšuvos sukilime, jį pralaimėjus Evelina išgyvena tremties į Sibirą pragarą, Jasius – nelaisvės, saugumiečių persekiojimo košmarą. Vis dėlto visi šeimos nariai bet kokia kaina siekia išsaugoti gimtuosius namus. Romano herojus įsuka meilės, aistrų, už širdies griebiančių džiaugsmų ir išgyvenimų verpetai.

Leidykla: **TYTO ALBA**

Projektas: 4 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 28 541,38 euro

Vertimai: **Orhan Pamuk „Mano vardas Raudona“ (Benim Adim Kirmizi)**

Iš turkų kalbos vertė Justina Pilkauskaitė, lietuviškai išleista 2013 metais.

Nobelio premijos laureatas Orhanas Pamukas – žymiausias šiuolaikinis turkų rašytojas, savo kūryboje gebantis sulieti europietiškos literatūros bruožus su paslaptinga Rytų pasakojimo tradicija. Jo kūriniai išversti į daugiau kaip 50 kalbų, o romanui „Mano vardas Raudona“ 2003 m. paskirta Dublino literatūrinė premija IMPAC. „Mano vardas Raudona“ – ir žmogžudystės istorija, ir pasakojimas apie menininkų bei iliustruotų rankraštinų knygų likimus, ir politinė alegorija, ir istorinis romanas. Kaip ir kiekviename tikrai gerame detektyve, šioje knygoje glūdi ir nuostabaus grožio meilės istorija – meilės ne tik knygoms, bet ir moteriai. Didysis turkų pasakotojas Orhanas Pamukas atveria skaitytojui Osmanų imperijos dangų ir pragarą, istorijos gelmes ir perspektyvas.

Umberto Eco „Prahos kapinės“ (Il cimitero di Praga)

Iš italų kalbos vertė Inga Tuliševskaitė, lietuviškai išleista 2013 metais.

Umberto Eco – viena ryškiausių kultūros pasaulio asmenybių, rašytojas, semiotikas, medievistas, literatūros kritikas. „Prahos kapinės“ – naujausias, faktais paremtas autoriaus romanas, įtampos pilna šnipinėjimo, falsifikacijų ir sąmokslų istorija. Romanas nukelia į Paryžių, 1897 metų kovą. Avantiūristas, falsifikatorius, slaptasis agentas kapitonas Simonas Simoninis savo dienoraštyje prisimena, kaip buvo įtrauktas į politines intrigas, visam laikui pakeitusias Europos ateitį. Vienintelis išgalvotas herojus „Prahos kapinėse“ – blogio įsikūnijimas Simonas Simoninis. U. Eco meistriškai pasakoja niūrią ir avantiūristišką XIX a. istoriją. Tačiau po nuotykinio romano priedanga autorius slepia milžinišką idėjų ir erudicijos užtaisą.

Camilla Läckberg „Pamokslininkas“ (Predikanten)

Iš švedų kalbos vertė Vytėnė Muschick, lietuviškai išleista 2013 metais.

Camilla Läckberg – švedų detektyvų karaliene vadinama autorė. Visų jos knygų veiksmas vyksta mažučiam šiaurės Švedijos miestelyje Fjebakoje, kuriame užaugo pati rašytoja. „Pamokslininkas“ tęsia trilerių seriją, kurią pradėjo „Ledo princesė“. Romanas – tikras lobis švediškų detektyvų mėgėjams: išorinis saugumas bei ramybė ir iškreiptas maniako mąstymas, drauge su religiniu fanatizmu kunkuliuojantis po apsimestinio padorumo luobu.

Elif Shafak „Keturiasdešimt meilės taisyklių“ (The Forty Rules of Love)

Iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė, lietuviškai išleista 2012 metais.

Elif Shafak – žymiausia ir populiariausia jaunosios kartos turkų rašytoja. Kontroversiška, aistringa jos proza pakerėjo daugybę viso pasaulio skaitytojų, jos kūriniai išversti į daugiau nei dvidešimt kalbų. „Keturiasdešimt meilės taisyklių“ – tai aistringas ir patrauklus pasakojimas apie du lygiagrečiai tekančius gyvenimus: Elos Rubinštein, keturiasdešimtmetės amerikietės namų šeimininkės, ir XIII a. sufijų mistiko Rumio.

Leidykla: **A P O S T R O F A**

Projektas: 1 knygos vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 5971 euras

Vertimai: **Ulf Peter Hallberg „Europos šlamštas: šešiolika būdų prisiminti Tėtį“
(Europeiskt skröp: sexton sätt att minnas en pappa)**

Iš švedų kalbos vertė Alma Braškytė, lietuviškai išleista 2013 metais.

Ulfas Peteris Hallbergas, kolekcininko sūnus, vaizduoja savo tėvo pasaulį, primenantį „Tūkstantį ir vieną naktį“ – su Baudelaire’u, Greta Garbo ir kitomis Europos asmenybėmis kaip žinianešiais. Kaip ir jo miniatiūrinei tetai, jam nesvarbu tikslumas – jis pasakoja savo istorijas taip įtaigiai, kad mums užtektų išgyventi dar vieną naktį. Tėvo kolekcija – dailės, citatų, fotografijų, skulptūrų, įvairių retų daiktelių – tarsi būdas išvengti Europos subyrėjimo į šipulius. Pasakojimai apie keliones, miestus, žmones tremtyje, tėvo likimą. „Europos šlamštas“ kalba apie kultūros paveldą, kuris daugeliui šiandien tampa menkavertis. Ulfas Peteris Hallbergas parašė romaną, kupiną įstabių istorijų apie mažo žmogaus didybę, meno švytėjimą ir šeimos vertybes jos nuosmukio laikais. Ieškodamas žmogiškųjų vertybių rašytojas karštligiškai keliauja po visą pasaulį – Malmę, Kopenhagą, Helsinkį, Reikjaviką, Paryžių, Berlyną, Niujorką ir Stambulą, net Rojų ir Pragarą.

Leidykla: **N I E K O R I M T O**

Projektas: 3 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 10 014,22 euro

Vertimai: **Christine Nöstlinger „Nykštukas galvoje“ (Der Zwerg im Kopf)**

Iš vokiečių kalbos vertė Rūta Jonynaitė, lietuviškai išleista 2012 metais.

1984-aisiais Christine Nöstlinger už kūrybą vaikams ir jaunimui įteiktas H. Ch. Anderseno medalis, 2003 metais autorei paskirta Astridos Lindgren premija – pati didžiausia vaikų ir jaunimo literatūros premija pasaulyje. „Nykštukas galvoje“ – knyga, žavinti paprastumu, nepakartojamu humoro jausmu ir kūrybiškais kasdienių galvosūkių sprendimais. Ką pasirinkt mergaitė: galvini nykštuką, kuris žino slapčiausias jos mintis, ar Pėteri – pirmąją didelę savo meilę? O gal rinktis visai nebūtina?

Leena Krohn „Pelikanas. Miesto pasakojimas“ (Ihmisen vaatteissa)

Iš suomių kalbos vertė Viltarė Urbaitė, lietuviškai išleista 2013 metais.

Suomių rašytojos Leenos Krohn knyga – tai istorija, skirta ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Šiame pasakojime keistos išvaizdos paukščio ir smalsaus berniuko Emilio pažintis virsta nuoširdžia draugyste, o knyga žavi ne tik originaliu siužetu, bet ir filosofiniu apvalių pelikano akučių žvilgsniu į žmogaus gyvenimą. Miesto ritmas, netikėtos istorijos, nuotaikingi ir komiški, o kartais labai rimti ir subtilūs bičiulių pokalbiai susipina į fantazijos pasaulį, kuriuo negali netikėti.

Sylvia Waugh „Žmogonai dykrose“ (Mennymys in the Wilderness)

Iš anglų kalbos vertė Viltaras Alksnėnas, lietuviškai išleista 2013 metais.

Sylvios Waugh skudurinių lėlių charakteriai – ryškūs ir saviti. Kiekvienas trijų kartų Žmogonų šeimos narys skirtingai reaguoja į gyvenimo pokyčius, todėl bent viename iš veikėjų skaitytojais neabejotinai atpažins ir save. „Ir vėl laiškas nuo Alberto Pondo! Nuo vaikinio, sužinojusio didžiąją Žmogonų paslaptį. Juk jie – stebuklingu būdu atgijusios skudurinės lėlės. Keturiasdešimt metų gyvenę tarp žmonių (bet ne su jais), dabar Žmogonai priversti įsileisti į savo šeimą tikrų tikriausių žmogų...“

12

Leidykla: **GARNELIS**

Projektas: 2 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 6551,04 euro

Vertimai: **Erich Kästner „Mažulė ir Antonas“ (*Pünktchen und Anton*)**

Iš vokiečių kalbos vertė Laima Bareišienė, numatoma išleisti 2014 metais.

Daugiau kaip į dvidešimt kalbų išverstas žymaus vokiečių rašytojo, H. Ch. Anderseno premijos laureato Ericho Kästnerio kūrinys apie nuoširdžią, tačiau dramatišką dešimtmečių vaikų Luizės ir Antono draugystę, kurios nepajėgia įveikti socialiniai barjerai. Trokšdami pagelbėti vienas kitam, vaikai patiria įvairių išgyvenimų ir įdomių nuotykių, knygoje jie vaizduojami su humoru ir meile. Nors originalo kalba knyga išleista 1931 m., savo tematika ji tebėra aktuali ir šiandien, ją mielai skaito viso pasaulio vaikai ir suaugusieji.

Roald Dahl „DGM“ (*The BFG*)

Iš anglų kalbos vertė Danguolė Žalytė, numatoma išleisti 2014 metais.

Nauja Roaldo Dahlio, skaitomiausio pasaulyje vaikų rašytojo, knyga apie geraširdį, dorą milžiną, mokantį padaryti, kad vaikai sapnuotų tik gražius, nuostabius sapnus, o slogieji aplenktų. Nelaimi, priešingų tikslų siekia kiti – piktieji – milžinai, tad gerasis milžinas ir maža mergytė Sofija, su kuria milžinas susidraugauja, nutaria pamokyti piktavalius ir išguiti juos iš mūsų planetos amžinai.

Leidykla: **LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGA**

Projektas: 3 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 13 562,70 euro

Vertimai: **Ralf Rothmann „Ugnis nedega“ (*Feuer brennt nicht*)**

Iš vokiečių kalbos vertė Danguolė Žalytė, numatoma išleisti 2014 metais.

Praėjus dešimtmečiui po Berlyno sienos griuvimo, vis dar egzistuoja skirtumai tarp Rytų ir Vakarų. Rašytojas Volfas su žmona gyvena buvusiam prabangiam Rytų Berlyno rajone, kur daug vyresniosios kartos menininkų, „Stasi“ bendradarbių, intelektualų, kurie tebejaucia praeities našta, stengiasi būti nepastebimi. Laisvė ir prievarta, meilė ir neapykanta atskleidžiama savitai supinant istorinius ir moralinius aspektus, per Volfo asmeninį gyvenimą. R. Rothmanno gvildenamos temos yra artimos ir posovietinei Lietuvos visuomenei.

Leena Parkkinen „Po tavęs, Maksai“ (*Sinun jälkeesi, Max*)

Iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė, numatoma išleisti 2014 metais.

Jauna suomių rašytoja debiutiniame romane vaizduoja du brolius – Siamo dvynius, dar vaikystėje parduotus cirkui. Keliaudami su cirku po XX a. pradžios Europą – iš Berlyno į Paryžių, po jo kabaretus ir viešnamius, vėliau – į Helsinkį, jie pajunta spalvingą tarpukario Europos gyvenimą. Brolių kūnai suaugę, bet jų polinkiai ir idealai skirtingi.

Magdalena Tulli „Yda“ (*Skaza*)

Iš lenkų kalbos vertė Vytas Dekšnys, lietuviškai išleista 2013 metais.

Šiuolaikinės lenkų rašytojos Magdalenos Tulli romanas „Yda“ buvo nominuotas Nikės premijai. Vaizduojama viena marionetinių veikėjų (notaras, tarnaitė, policininkas, lakūnai, gvardiečiai, pabėgėliai, kt.) diena miesto aikštėje. Paslaptingas pasakotojas, išikūnijantis vis į kitą personažą, atskleidžia dalelę savo pasaulio. Juntamas istorinis socialinis Rytų Europos fonas, homofobijos, priešiskumas pabėgėliams, manipulavimas valdžia.

13

Leidykla: **KITOS KNYGOS**

Projektas: 6 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 32 883,78 euro

Vertimai: **Vladimir Bartol „Alamutas“ (Alamut)**

Iš slovėnų kalbos vertė Laima Masytė, numatoma išleisti 2014 metais.

Slovėnų rašytojas V. Bartolas tarptautinį pripažinimą pelnė istoriniu filosofiniu romanu „Alamutas“ (1938). Tai romanas apie idėjinį fanatizmą, manipuliaciją žmonėmis, jų sąmone. Alamutas – viduramžių tvirtovė, stūksanti pietinėje Kaspijos pakrantėje; čia XI–XII amžių sandūroje buvo įkurta pirmoji profesionalių samdomų žudikų mirtininkų mokykla, kuri rėmėsi izmaelitų (musulmonų šiitų sektos) mokymu. Pagrindinė „Alamuto“ figūra – musulmonų filosofas ir religinių fanatikų-asasinų vedlys – Ibn Sabachas įkūnija žinomą hipotezę apie tai, kad Nyčės skelbtos idėjos atsirado kur kas seniau už jį patį. Atskleidamas valdžios užgrobimo mechanizmą ir jo būtinus atributus, V. Bartolas atkreipia dėmesį į šio reiškinio universalumą, jo „nelaikiškumą“.

José Saramago „Kainas“ (Caim)

Iš portugalų kalbos vertė Zigmantas Ardickas, lietuviškai išleista 2013 metais.

Romane „Kainas“, kaip ir eretiškoje „Evangelijoje pagal Jėzų Kristų“, portugalų rašytojas J. Saramago vėl perkuria Biblijos siužetus ir veikėjų charakterius. Abelį nužudęs ir amžinoms klajonėms pasmerktas Kainas keliauja erdve bei laiku ir nuolat patenka į žinomų Biblijos įvykių sukurį. Savo akimis jis mato, kaip Abraomas kone paaukvoja sūnų Izaoką, kaip sugriaunama Sodoma ir Gomora, kaip statomas Babelio bokštas, kaip paimamas Jericho miestas, kaip kenčia Jobas ir pagaliau – kaip nuo tvano visus gelbsti Nojaus laivas. Ir visur sutinka neteisingo bei žiauraus Dievo darbų pėdsakų...

Aldous Huxley „Neregys Gazoje“ (Eyeless in Gaza)

Iš anglų kalbos vertė Laimantas Jonušys, numatoma išleisti 2014 metais.

A. Huxley – anglų eseistas, prozininkas, vienas garsiausių XX a. socialinių kritikų. Romanas „Neregys Gazoje“ – vienas geriausiai kritikų įvertintų jo kūrinių. Šis romanas, kurio pavadinini-

mas aliuziškai nurodo į biblinę Samsono istoriją, piešia jaunuolio, gyvenančio XX a. pradžioje, gyvenimą. Griaudamas įprastą pasakojimui chronologinę įvykių seką, A. Huxley išvalgiai ir išlaikydamas jam būdingą humanistinį žvilgsnį į pasaulį, vaizduoja į ribines situacijas patekusį žmogų. Tai daugiasluoksnis, filosofinis romanas, puikia literatūrine forma gvildenantis žmogaus egzistencijos, pacifizmo, humanizmo klausimus.

Rosa Liksom „Kupė nr. 6“ (Hytti nro 6)

Iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė, numatoma išleisti 2014 metais.

R. Liksom – šiuolaikinė suomių rašytoja, dailininkė, filmų kūrėja. Už 2011 m. išėjusį romaną „Kupė nr. 6“ rašytoja buvo apdovanota Suomijos literatūros premija. Ši knyga – tai suomių architektūros studentės, studijuojančios Maskvoje ir keliaujančios traukiniu į Mongoliją, istorija. Veiksmas rutuliojasi devintajame dešimtmetyje. Atsidūrusi vienoje kupė su vyriškiu, puikiai pažįstančiu tuometinės Rusijos realybę, pagrindinė veikėja yra priversta išklaudyti jo pasakojimus, kuriuos papildo už lango besikeičiantys Sovietų Sąjungos peizažai. Rašytoja geba itin subtiliai į romano plotmę perkelti šiuos išgyvenimus, kurie leidžia permąstyti visos žmonijos istorijos tėkmę ir žmogaus vietą joje.

Michel Houellebecq „Žemėlapis ir teritorija“ (La carte et le territoire)

Iš prancūzų kalbos vertė Dainius Gintalas, lietuviškai išleista 2013 metais.

Pagrindinis romano veikėjas Jedas Martinas yra menininkas, pripažinimo sulaukiantis po savo fotografijų serijos apie įvairias įžymybes, tarp kurių – ir rašytojas, vardu M. Houellebecqas. Vėliau Jedas policijai padeda išnarplioti siaubingą nusikaltimą, paliekantį neišdildomą pėdsaką visų susijusių su juo, atmintyje. Tačiau po jaudinamo ir neramaus gyvenimo, palaidojęs savo tėvą ir sendamas pats, Jedas vis dėlto atranda ramybę ir tampa brandus vidumi. Šio romano pasakojimas konstruojamas įtraukiant daugybę spalvingų personažų ir intriguojančių siužeto vingių, puikia literatūrine kalba gvildenami sudėtingi žmonių santykiai ir meno statuso problematika.

Jeanette Winterson „Įrašyta kūne“ (Written on the Body)

Iš anglų kalbos vertė Marius Burokas, numatoma išleisti 2014 metais.

J. Winterson, savo romanais įsitvirtinusi kaip viena svarbiausių šiuolaikinės literatūros figūrų, labiausiai išgarsėjo pirmąja knyga „Apelsinai nėra vieninteliai vaisiai“, išleista Didžiojoje Britanijoje ir iš karto sulaukusia tarptautinio pripažinimo bei populiarumo. Romano „Įrašyta kūne“ pasakotojas – neatskleistos lyties. Tai darboholikas vėžinių susirgimų tyrėjas, įsimylintis nuostabaus

grožio Luizą ir atrandantis neįtikėtiną meilės jam atveriamą pasaulį. Tai itin pagavus pasakojimas pirmuoju asmeniu, kuris konstruojamas iš meditacinių apmąstymų, sąmonės srauto, eseistinių intarpų, yra gausus metaforų bei parašytas puikia literatūrine kalba.

Leidykla: **MINTIS**

Projektas: 3 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 23 533,44 euro

Vertimai: **Aminatta Forna „Protėvių akmenys“ (Ancestor Stones)**

Iš anglų kalbos vertė Elena Belskytė, numatoma išleisti 2014 metais.

„Protėvių akmenys“ – tai romanas apie kitokį požiūrį, apie tai, kaip europiečiai atrado naujus pasaulio kraštus ir kaip šie atradimai veikia mus dabar. Knygoje išryškėja vakariečių prielaidos apie Afriką ir Afrikos moteris, pateikiant dažnai stereotipinį Vakarų pasaulio požiūrį į Afrikos gyventojus.

Maria Nurowska „Duryš į pragarą“ (Drzwi do piekła)

Iš lenkų kalbos vertė Kazys Uscila, numatoma išleisti 2014 metais.

Romanas pasakoja apie moterį vardu Daria, nužudžiusią savo vyrą Edvardą – gerokai vyresnį už ją, žurnalo apie literatūrą vyriausiąjį redaktorių. Joje jis įžvelgė talentingą rašytoją ir žavingą moterį. Tačiau niekas nežinojo, kokie jų santykiai buvo iš tiesų – tai buvo meilė, tapusi nuodingu ir pavojingu žaidimu. Dvylikai metų nuteista už žmogžudystę, Daria pateko į kalėjimą – į pragarą, kuris tapo jai skaistykla. Kitos moters dėka ji surado kelią į savo vidinį „aš“...

Christa Wolf „Angelų miestas arba daktaro Freud'o apsiaustas“ (Stadt der Engel oder Dr. Freud's Overcoat)

Iš vokiečių kalbos vertė Indrė Klimkaitė, numatoma išleisti 2014 metais.

Po trejų metų nuo Berlyno sienos griuvimo rašytoja C. Wolf susipažino su savo naujai išslaptinta Stasi byla. Dėl savo autoritetų nepaisymo ir atviro kalbėjimo, Wolf nebuvo labai nustebinta, kai atrado Rytų Vokietijos slaptosios policijos surinktus keturiasdešimt du toms dokumentų. Tačiau keistu atradimu pasirodė aplankas, kurio turinys pasakojo nepažįstamą ir nerimą keliančią istoriją: 1960-ųjų pradžioje pati C. Wolf buvo komunistų valdžios informatore, nors dabar, praėjus trisdešimčiai metų, ji visiškai to neprisiminė. C. Wolf autobiografinis romanas – tai pasakojimas apie tai, ką reiškia susidurti su tokiu sukrečiančiu atradimu. Remiantis metais, praleistais Los Andžele po šių netikėtų radinių, „Angelų miestas“ yra ir galinga kelionė per atmintį, ir stebėtinai juokingas bei jaudinantis Los Andželo tyrinėjimas.

Leidykla: **TYTO ALBA**

Projektas: 5 knygų vertimas į lietuvių kalbą

ES skirta parama: 30 572,46 euro

Vertimai: **David Mitchell „Debesų atlasas“ (Claud Atlas)**

Iš anglų kalbos vertė Laimantas Jonušys, numatoma išleisti 2014 metais.

„Debesų atlasas“ – 2004 m. parašytas trečiasis britų rašytojo D. Mitchello romanas, įvertintas „British Book“, „Literary Fiction“ premijomis, „Richard & Judy“ metų knygos apdovanojimu. Jame susipina šešios istorijos, apimančios laikotarpį nuo XIX a. iki tolimes ateities, tam tikra prasme – gyvenimo „po pasaulio pabaigos“. Kiekviena istorija yra susijusi su po jos einančia: naivus gydytojas, plaukiantis laivu per vandenyną, išūlus ir genialus tarpukario kompozitorius, žurnaliste, tirianti korupciją atominėje elektrinėje, godus leidėjas, maištui pakilusi ateities klonė, pasitinkanti savo tragišką likimą ten, kur kadaise buvo Korėja, ir vienas iš saujelės išlikusių žmonių po daugelio tūkstančių metų dabartinėje Havajų teritorijoje. Visų jų likimai susipina, visi jie – susieti vienas su kitu. Visų istorijos nutrūksta įdomiausioje vietoje tam, kad vėl prasitęstų.

Orhan Pamuk „Sniegas“ (Kar)

Iš turkų kalbos vertė Justina Pilkauskaitė-Kariniauskienė, numatoma išleisti 2014 metais.

Po aštuonerių metų, praleistų tremtyje Frankfurte, poetas Ka grįžta į Karso miestą, nuo pasaulio atkirstą po dar neregėtos pūgos. Čia tvyro įtampa, dar labiau išryškėjusi, Ka imant tirti religinės mokyklos moksleivių savivadybes. Karinis perversmas ir staiga atgimusi Ka meilė senai draugei inspiruoja poetą kūrybai, ir po ilgos pertraukos jis vėl pasineria į poeziją. O. Pamukas „Sniege“ pasakėčios elementus supina su sunkiasvore metafizika, ilgi, lėti dialogai iliustruoja perskyrą tarp sakralaus ir sekuliaraus pasaulio. Tai istorija, skirta aistringiems skaitytojams, žinantiems, kas yra islamas, apimanti daugelį politinės ir kultūrinės įtampos šiuolaikinėje Turkijoje aspektų ir sėkmingai sujungianti humorą, socialinę plotmę, mistiką ir gilią simpatiją šio pasakojimo veikėjams.

Alessandro Baricco „Misteris Gvynas“ (Mr Gwyn)

Iš italų kalbos vertė Pranas Bieliauskas, numatoma išleisti 2014 metais.

Romanas „Misteris Gvynas“ kupinas dialogų, kinematografiškas, poetiškas, parašytas tikru „senojo“ Baricco stiliumi. Jasperas Gwynas – neypatingai žinomas rašytojas, vieną dieną nusprendžiantis nustoti rašyti. Jis nepajėgia laikytis savo sprendimo ir imasi naujo žanro: įkvėptas vieno tapytojo, jis pasitraukia į savo studiją ir pradeda rašyti nepažįstamų žmonių portretus proza. Ir tuomet jis pats dingsta. Autoriaus kalba – skaidri ir tuo pat metu paslaptinga, kupina metaforų. „Misteris Gvynas“ – įtraukiantis, poetiškas, literatūrine prasme kompliktuotas romanas.

Alessandro Baricco „Tre volte all'alba“

Iš italų kalbos vertė Pranas Bieliauskas, numatoma išleisti 2015 metais.

„Tre volte all'alba“ pasakoja apie tris susitikimus, vykusius tris skirtingas dienas, prieš aušrą, apšepusioje viešbučio fojė: maždaug to paties amžiaus vyro ir moters susitikimas, paauglė mergina ir daug vyresnis vyras, ir, atvirkščiai, 13 metų berniukas ir vyresnio amžiaus moteris. „Tre volte all'alba“ yra savarankiškas pasakojimas, tyrinėjantis, kas galėtų nutikti, jei tie patys žmonės susitiktų įvairiais savo gyvenimo etapais. Tačiau šis romanas taip pat tam tikra prasme tęsia „Misteris Gvynas“ istoriją, kurią skaitytojai irgi galės atpažinti knygoje.

Lucinda Riley „The Girl on the Cliff“

Iš anglų kalbos vertė Aušra Karsokienė, numatoma išleisti 2014 metais.

L. Riley romano „The Girl on the Cliff“ pagrindinės veikėjos – Aurora Lisle ir Grania Ryan. Prislėgta dėl neseniai patirto persileidimo, Grania palieka vaikiną Niujorke ir siekia paguodos savo šeimos namuose Airijoje. Sutikusi uolėta pakrante klajojančią liekną raudonplaukę merginą, užmezga su ja neįprastą draugystę. Mergina pasirodo besanti Aurora Lisle, gyvenanti paslaptingame „Dunworley House“, jauniausia iš dažnai apkalbamos Lisle'ių šeimos. Merginoms susitikus, pasirodo, kad abiejų patirti praradimai gali būti pamatu draugystei ir netgi giminystei. Autorė plėtoja dviejų šeimų istorijas, nukeldama skaitytoją į karo metų Londoną ir į šiuolaikinę Airiją.

KULTŪROS OPERATORIŲ PATIRTYS

JUSTINA BALIŪNAITĖ, Lietuvos gretutinių teisių asociacija

Patirtis, įgyta dalyvaujant tarptautiniame kultūros bendradarbiavimo projekte, – neįkainojama ir vertinga. Tai ne tik projekto partnerių dalijimasis patirtimis, bet ir puiki galimybė garsinti Lietuvos vardą, puoselėti jos kultūrą ir jos kūrėjus pristatyti tarptautiniu mastu. Be ES paramos Lietuva negalėtų įgyvendinti tokio masto kultūrinių projektų.

ZITA BRUŽAITĖ, Lietuvos kompozitorių sąjunga

Viliuosi, kad projektas „New Music: New Audiences“ padės ugdyti naujos muzikos klausytojus. Šiandien nėra sunku ateiti į koncertus ir pasiklausyti W. A. Mozarto, F. Schuberto ar kitų kūrėjų muzikos ir pasinerti į tekantį garsų srautą... Visai kas kita – klausytis dar negirdėtų opusų, kuriuos dabarties autoriai „pagardina“ savotiškais užduotimis: turi galvoti, ieškoti logikos, semantinių prasmių ir t. t. Apie projekto naudą galėčiau atsakyti mėgstama perfrazuota ispanų patarle: „Dažniausiai atrandama tiesa ir būna mums naudinga“. Tad nauda bus tokia, kad projekto sėkmės ar nesėkmės atveju sužinosime tiesą – ar galime plėsti auditoriją, laimėti jos dėmesį ir palankumą, ar vėlgi – rezultatui pasiekti panaudojome ne tas priemones.

OLEGAS DARČANOVAS, „Artkomas“

Dalyvauti projekte – tai iššūkis visiems dalyviams: menininkams, organizatoriams, projekto partneriams. Tai savotiškas „egzaminas“, kurį išlaiko tik geriausiai pasiruošę. Tik nedaugelis jį sugeba išlaikyti iš pirmo karto, todėl reikia daug valios pastangų ir ryžto, kad ištikus nesėkmei iki kito „egzamino“ po metų būtų pasiruošęs dar didesniems išbandymams. Tai kaina, kurią turi sumokėti kiekvienas kūrėjas, organizatorius, norintis įgyvendinti savo idėjas ir sumanymus, o programa „Kultūra 2007–2013“ su kaupu pateisina visus lūkesčius ir suteikia dar daugiau galimybių eiti pirmyn.

JULIJA FOMINA, Šiuolaikinio meno centras

Dalyvaudami projekte „Au delà de l'exposition: nouvelles interfaces pour l'art contemporain en Europe“ susipažinome su unikalia Europos meno institucija, kuri derina edukacinę, meninę ir parodų veiklą, su jos veiklos ypatumais. Taip pat turėjome galimybę susipažinti su jaunaisiais kūrėjais ir jų pedagogais, užmegzti vertingų kontaktų, kurie pravers plėtojant Lietuvos ir Prancūzijos bendradarbiavimą audiovizualinio meno srityje.

MINDAUGAS GAPŠEVIČIUS, Vilniaus dailės akademija

Per penkerius metus „Migruojančios meno akademijos“ evoliucionavo į aukštųjų meno mokyklų bei nepriklausomų meno organizacijų tinklą, vienijantį apie dvidešimt organizacijų. Įdomu, jog per šį laikotarpį projektas tapo tinklu, siūlančiu jauniems menininkams susiburti aktualių temų diskursui ir neįprastam kūrybiniam procesui. Buvę projekto dalyviai patys imasi iniciatyvos organizuoti renginius sau artimose aplinkose. Startavę beveik tuo pačiu metu kaip programa „Kultūra 2007–2013“, tikimės kartu dirbti ir įgyvendinant kitas programas.

GODA GIEDRAITYTĖ, „Žuvies akis“

Dalyvavimas programoje „Kultūra 2007–2013“ mane subrandino kaip kultūros vadybininkę, leido įvertinti save pasirinktoje profesijoje. Mūsų organizacijos dalyvavimas tarptautinėje arenoje leidžia lyginti, vertinti ir suvokti, kad ne šventieji puodus lipdo. Realiai pamatai, kad egzistuoja panašiai mąstančių, veikiančių ir analogiškų tikslų siekiančių kultūros organizacijų ir kad kartu mes galime padaryti daugiau nei pavieniui. Antra, o tai ne mažiau svarbu, užsienio ekspertų pripažinimas yra reikšmingas veiksnys būti pastebėtiems ir čia, savo šaly. Anot patarlės, savam krašte pranašų nebūsi. Mūsų grupė savanoriškais pagrindais veikia jau dešimtmetį, bet mūsų indėlis į miesto ir šalies kultūrą imtas vertinti tik pastaraisiais metais. Manau, kad tam įtakos turi ir mūsų veiklos tarptautinis įvertinimas.

LOLITA JABLONSKIENĖ, Nacionalinė dailės galerija

Dalyvaudami daugiamečiame tarptautiniame projekte, galėjome nuosekliai išplėtoti teorinę ir praktinę kuratorinę šio naujais tyrimais grindžiamo projekto dalis, kurias pristatėme ir profesionaliai, ir plačiajai auditorijai – per 9000 žiūrovų. Plėtojant trumpalaikės veiklos tai neretai tampa sunkiai įgyvendinamu uždaviniu dėl ribotų finansinių ir žmogiškų išteklių. Šio projekto sumanymas nuo pat pradžių buvo grįstas pagrindinių idėjų tarptautinio kontekstualizavimo ir darbinės partnerystės siekiais. Džiaugiamės, kad išties pavyko sutelkti intelektines ir organizacines pirmiausia Baltijos šalių mokslininkų, kuratorių ir muziejinių institucijų pajėgas, sukurti tinklą, tęsiantį tarptautinio bendradarbiavimo programą.

SIGITAS KLİBAVIČIUS, Kauno valstybinis lėlių teatras

Kauno valstybinis lėlių teatras 2009–2011 metais dalyvavo dviejuose Europos Komisijos kultūros programos (2007–2013) remiamuose projektuose. „Skrajojančiame festivalyje“ dalyvavo 5 šalių lėlių

teatrai, organizuojantys tradicinius šio žanro festivalius. Dėl šio projekto drauge su užsienio partneriais buvo sukurtas nacionalinis spektaklis mažiesiems žiūrovams „Kaukų šeimynėlė iš Didžiosios girios“ (pagal Gintaro Beresnevičiaus pasakas). Per dvejus metus spektaklis buvo parodytas visose projekto partnerių šalyse. Festivalyje Kaune dalyvavo 14 šalių, 20 profesionalių teatrų, 200 dalyvių. Toks didelis ir reikšmingas lėlių teatrų festivalis Lietuvoje buvo surengtas pirmą kartą.

KORNELIJUS PLATELIS, „Poetinis Druskininkų ruduo“

Projektas „Read Me Live – Promotion of Reading Culture through Live Literature“ mums ne tik padėjo įgyti igūdžių bendrauti su partneriais kitose šalyse, bet ir suteikė progą susipažinti su programos „Kultura 2007–2013“ projektų rašymu bei atsiskaitymo už gautas lėšas subtilybėmis.

KOTRYNA PRANCKŪNAITĖ, Tarptautinių kultūros programų centras

Dalyvavimas „Literatūros be sienų“ veikloje mums buvo ypač naudingas, nes suteikė galimybę pristatyti šalies literatūrą įvairiose knygų mugėse, rengti poezijos vertimų dirbtuves, išleisti lietuvių literatūros užsienio kalbomis bei suteikė daug tarptautinių projektų organizavimo patirties ir galimybę dalintis žiniomis su tarptautiniais partneriais.

INA PUKELYTĖ, „Dvimesčio kulka“

Dalyvavimas projekte „Šventovės“ paskatino tolesnį partnerių organizacijų kūrybinį bendradarbiavimą, idėjų tąsą. Kartu su organizacija „Artscenico Performing Arts e.V.“ „Dvimesčio kulka“ sukūrė projektą „Iguldyta gamtoje“, kurio premjera įvyko 2013 m. gegužės 10 d. Kaune, o rudenį jis buvo pristatomas Dortmunde.

JOLITA STEPONAITIENĖ, Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

Projekte buvo įdomu dirbti ir bendrauti su kolegomis iš kitų šalių nacionalinių bibliotekų, nes jos turi skirtingas istorijas, bibliotekininkystės, knygotyros tradicijas, dokumentinio paveldo vadybą, skaitmeninio patirtis.

EGLĖ VITKAUSKAITĖ, Tarptautinių kultūros programų centras

Patirtis dalyvaujant tarptautiniuose projektuose visada yra vertinga ir neįkainojama. Projektas „Europos literatūros naktys 2012–2014“ yra vienas iš nedaugelio Europoje ir pirma tokio pobūdžio

iniciatyva Lietuvoje. Šiame projekte partneriai gali dalytis ne tik savo patirtimi ir idėjomis, bet ir išmokyti vertinti kitų šalių literatūros, kultūros tradicijas, suprasti kiekvienoje šalyje veikiančius vadybos modelius ir, svarbiausia, būti lankstūs visose keistose ir kartais neįprastose situacijose. Viliuosi, kad ši literatūros nakties patirtis ateityje taps kasmetiniu renginiu Lietuvoje ir mes galėsime džiaugtis ne tik kultūros ar muziejų, bet ir literatūros naktimi.

VIRGINIJA VITKIENĖ, Kauno dailininkų paramos fondas

Abu dalyvavimai programoje „Kultūra 2007–2013“ sustiprino mūsų organizaciją ir patį bienalės renginį dėl galimybių ir būtinybės mąstyti plačiame idėjų ir geografijos kontekste, su partneriais derinti interesus ir galimybes, keistis patirtimi, žiniomis ir kultūra. Po 2011–2012 metais vykusio projekto „Textile’11: Rewind-Play-Forward“ tiek mūsų komanda, tiek renginio lankytojai gali jaustis Europos ir pasaulio kultūros dalimi. Be įkvėpiančio (ir, žinoma, įtampas keliančio) tarptautinio komandinio kūrybinio darbo privalumų, mūsų renginyje dėl šio bendradarbiavimo išryškėjo veiksniai, tapę Kauno bienalės tapatumo ženklais – sąmoninga renginio struktūros kaita, tarpdiscipliniškumas, tarpdalykiškumas, dėmesys žiūrovui, siekiant jį paversti dalyviu, auditorijų plėtra, kurią suvokiame kaip galimybę didinti kultūros prieinamumą, meno iškėlimas į netradicines erdves, diskursyvosios kultūros kūrimo ir vartojimo aktualizavimas, galimybių jauniems menininkams kurti sudarymas.

VILTAUTĖ ŽEMELYTĖ, „Cezario grupė“

Manau, jog pasaulio pabaigos tema, kurią pasiūlė projekto partneriai graikai ir į kurią orientuojamės įgyvendindami projektą, yra labai tiksli. Trys skirtingos kultūros: lietuviai, baltai, pagony; graikai su visa jų teatro istorija, Europos motinos koncepcija; meksikiečiai, majai, kurie sugalvojo įvairias pranašystes. Visa tai sudėję į vieną, gauname europinį projektą. Šiuo atveju radome gerą šių trijų kultūrų susilietimo tašką. Projektai turi užkabinti kurią nors skirtingų kultūrų dalelę ir jas sujungti, o tam padėti gali muzika ir teatras. Dėl šios programos tos kultūrinės patirtys, idėjos gali mainytis, todėl turime progą vieni iš kitų jų pasisemti, išmokyti ko nors naujo.

AUDRA ŽUKAITYTĖ, Vilniaus festivaliai

Dėl projekto „Kultūra 2007–2013“ festivalio „Sirenos“ programoje antrą kartą galėjome pristatyti vieną įdomiausių šių laikų teatro vizionierių Romeo Castellucci. Šis režisierius, laužydamas nusistovėjusias teatro konvencijas, kuria tik jam vienam pavaldžią naująją teatro realybę, kurioje

susipynę teatras, judesys, garsas, vizualieji menai, neteatriniai elementai. Apdovanotas daugybe tarptautinių prizų, Castellucci sulaukė įvertinimo ir tėvynėje Italijoje – 2013 m. rugpjūčio mėnesį Venecijoje už viso gyvenimo nuopelnus jam įteiktas garsusis „Auksinis liūtas“.

LEIDINYJE NAUDOJAMOS NUOTRAUKOS

Šokio spektaklis „Aikštelėje laisvų vietų nėra“. Projekto „Kedja 2012–2015“ archyvo nuotrauka (4 p.).

Projekto „Survival Kit. Art Linking Society, Knowledge and Activism“ paroda Rygoje. Projekto archyvo nuotrauka (6 p., 10 p.).

H. Patel ir L. Jonikės performansas Kauno Fotografijos galerijoje. Kauno bienalės „Textile’07“ archyvo nuotrauka (18 p.).

„*[WEGO]* – spektaklis koncerte“. Vladimiro Lupovskoy nuotrauka (20 p.).

Kūrybinė projekto laboratorija Berlyne. Andrejaus Vasilenko nuotrauka (22 p.).

Alex Auriema „An Economy of Dissonance“, 2010. Galerijos „Meno parkas“ archyvo nuotrauka (24 p.).

Romeo Castellucci spektaklis „Pragaras“. Dmitrijaus Matvejevo nuotrauka (26 p.).

Vertimų dirbtuvės Škotijoje. Yiannis Isidorou nuotrauka (28 p.).

Projekto „Rediscover. Išsklaidyto turinio sujungimas: virtualus įvertinimas ir rekonstrukcija“ paroda Prahoje. Projekto archyvo nuotrauka (30 p.).

Projekto „Šiuolaikinis lėlių muziejus peržengia skirtingų kultūrų ribas“ paroda. Projekto archyvo nuotrauka (32 p.).

Spektaklis „Kaukų šeimynėlė iš Didžiosios girios“. Projekto „Skrajojantis festivalis – šeima ir vaikai šiuolaikinėje Europoje“ archyvo nuotrauka (34 p.).

Justės Janulytės kūrinys „Smėlio laikrodžiai“, festivalis „Varšuvos ruduo 2011“. Luca Scarzella nuotrauka (36 p.).

Margaritos Nagel performansas „Šventovė“, Birštonas. M. Hecht nuotrauka (38 p.).

Festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“. Vlado Braziūno nuotrauka (40 p.).

Paroda „Modernizacija. XX a. 7–8 dešimtmečių Baltijos šalių menas, dizainas ir architektūra“. Tomo Kapočiaus nuotrauka (42 p.).

Projekto „Europos archeologiniai kraštovaizdžiai“ dalyvių susitikimas. Projekto archyvo nuotrauka (44 p.).

Projekto „Textile’11: Rewind-Play-Forward“ atidarymas. Remio Ščerbauskio nuotrauka (46 p.).

Šiuolaikinio šokio spektaklis „Men & Mahler“. Per Victor nuotrauka (48 p.).

Audriaus Bučo ir Valdo Ozarinsko kūrinys „Juoda Pagalvė“. Audriaus Bučo nuotrauka (50 p.).

Projekto „Survival Kit. Art Linking Society, Knowledge and Activism“ paroda Rygoje. Projekto archyvo nuotrauka (52 p.).

Projekto „United States of Europe – a Travelling Exhibition About European Identity and Diversity“ paroda. Projekto archyvo nuotrauka (54 p.).

Projekto „Myths and Beliefs About the Beginning and the End of the World. And Beyond“ dalyviai. Dmitrijaus Matvejevo nuotrauka (56 p.).

Festivalis „Mėnuo Juodaragis“. Manto Puidos nuotrauka (58 p.).

Projekto „Europos literatūros naktys“ renginys Prahėje. Vojtech Brtnický nuotrauka (60 p.).

Krišs Salmanis kūrinys „Atvirų studijų dienos“ Nidos meno kolonijoje. Projekto „Techno-ekologijos. Kitoks požiūris į kultūrinį, socialinį ir ekologinį tvarumą“ archyvo nuotrauka (62 p.).

Projekto „Nauja muzika: naujos auditorijos“ atidarymo konferencija. Projekto archyvo nuotrauka (64 p.).

Veronique Beland instaliacija „Major Tom to Ground Control“. Projekto „Au delà de l'exposition: nouvelles interfaces pour l'art contemporain en Europe“ archyvo nuotrauka (66 p.).

Projekto „Nauja grupė“ orkestro repeticija. Bruno Chiron nuotrauka (68 p.).

Projekto „CreArt meno ir kultūros kūrėjų miestų tinklas“ kūrybinės dirbtuvės Valjadolide. Antonio Lopez nuotrauka (70 p.).

Šokio spektaklis „Vieta, kurios nėra“ (chor. D. Palubinskaitė). Projekto „Keđja 2012–2015“ archyvo nuotrauka (72 p.).

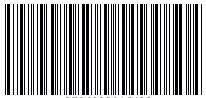
Projekto „Migruojančios meno akademijos. DISPLACE“ laboratorija „Aesthetic-Responsibility-Drones“. Foteini Palpana nuotrauka (74 p.).

Gintaro Didžiapetrio parodos „Color and Device“ ekspozicija Šiuolaikinio meno centre. Gintaro Didžiapetrio nuotrauka (76 p.).

Projekto „Europos perspektyvos“ paroda Štutgarte. Donato Stankevičiaus nuotrauka (78 p.).

Nomedos ir Gedimino Urbonų kūrinys „Jellyfish Lily and a Port“, projektas „River Runs“. Nomados Urbonas nuotrauka (80 p.).

„Processoffice“ nuotrauka. (82 p.).

9786098015423